

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO

Srečno! Zdravo! Uspešno novo leto 1987! To so besede in želje, ki so te dni največkrat izrečene in napisane. Beseda SREČNO pa je nadomestila vsakdanji pozdrav. Vse prevečkrat pa so te besede in želje izrečene na hitro, mimogrede, kot da v njih ni prave iskrenosti in volje. Vsakdanje skrbi nas odvrtaajo od pravih želja, pesimizem je omrežil naš delovni dan. Dobro delo, tovarištvo, volja in optimizem so naša skupna bodočnost. Pa tudi zaupanje je potrebno, da o odgovornosti ne govorimo. Predvsem pa gradimo in živimo v svobodni in neodvisni domovini. Zato naj bo novo leto resnično boljše. Tedaj bo srečno in uspešno, kot smo si te dni zaželeli.

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1987 vam, delovni ljudje in občani, želijo skupščina občine, izvršni svet, družbenopolitične organizacije, samoupravne interesne skupnosti in uredništvo Savinjskega občana.

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1986

1119860841,12

COB155

SAVINJSKI OBČAN

Leto IX
Številka 12
December 1986

SAVINJSKI OBČAN izdaja Občinska konferenca SZDL Žalec
Uredniški odbor: Venčeslav Satler (glavni urednik), Janez Krolj (odgovorni urednik), člani: Marjan Drobne, Jože Gollić, Marjan Golob, Vera Kalčić, Janko Koa, Jernej Koštomaj, Cveta Mikuz, Mojca Nahtigal, Darko Naraglav, Breda Verstovšek in Milan Zupanc.

Novinarki: Irena Jelen-Baša, Marjana Matijec-Natek
Tajnica in vodja dopisništva: Vlasta Cerovšek
Lektorica: Anka Krčmar
Naslov uredništva: Žalec, Heroja Staneta 1,
telefon: 711-433, 711-451
Grafična priprava: Savinjski občani
Tisk: ČGP Večer Maribor
Naklada 11.000 izvodov

Po sklepu RK za informiranje št. 421-1/72 je časopis Savinjski občan oproščen TPD.

V ŽALCU SO SE ZBRALI NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI

Tako lahko trdimo za mesto, ki je bilo 22. decembra letos resnično v znamenju najboljših slovenskih športnikov, športnic, ekip in organizatorjev tiskovnih služb na največjih domačih tekmovanjih. Po dvajsetih letih so se v Žalcu — v kulturnem domu zbrali vsi ti, ki v našem športu v zadnjem času kaj pomenijo, uveljavljajo pa se tudi v tujini in širijo ime Jugoslavije.

Pred polno dvorano navdušenih ljubiteljev športa (lahko bi pravili še eno prireditev, toliko navdušencev je ostalo brez možnosti ogleda najboljših) je spored vodil radijski reporter Franek Trefalt, uvodni nagovor pa je imel predsednik skupščine občine Žalec Ludvik Semprimožnik, ki je pred tem tudi pripravil sprejem za vse športnike, novinarje in športne delavce, ter seveda Drago Ulaga, ki slavi letos 80-letnico življenja in je bil poseben gost, ker

so ga povabili prav Žalčani in mu izročili tudi spominsko darilo.

V kulturnem delu programa sta nastopila ansambel Čudežna polja in domača mladinska godba na pihala, ki je znova dokazala, da dobro igra in da se v njej skrivajo še neodkriti glasbeni biseri.

Vsi v dvorani so seveda z nestrpnostjo čakali, kdo so najboljši športniki Slovenije za leto 1986! Izbira je bila pravzaprav lahka, saj je trenutno naša dominantna panoga smučanje, kjer smo v samem svetovnem vrhu. Športniki 1986: Petrovič, Ulaga, Križaj; športnice 1986: Svet, Nagy, Zajc, ekipa leta odbojkarice Palome Branik iz Maribora in najbolje organizirana tiskovna služba na smučarskih tekih v Bohinju.

V razgovorih je sodelovala vrsta športnikov, ki so na vprašanja novinarjev natrosili mnogo še nepoznatih podatkov o svojih tre-

ningih, težavah, lepotah in načrtih. Iz žalske občine sta se predstavila odlični konjenik in državni reprezentant Franc Mesarič ter obetavna šahistka Suzana Urišek.

Žalsko srečanje najboljših slovenskih športnikov in športnih novinarjev ter številnih telesno-kulturnih organizatorjev so omogočile mnoge delovne organizacije žalske občine, posebej pa še skupščina občine Žalec. Telesno kulturna skupnost in hotel Golding Rubin. Pred proglasitvijo je še bila seja izvršnega odbora Društva športnih novinarjev Slovenije, kjer so ugodno ocenili in pohvalili priprave za osrednjo športno prireditev v Sloveniji, ki je bila tokrat v Žalcu.

Doživeli smo resnično prijetno srečanje z našimi najboljšimi športniki, ki so mnogim mladim v ponos in zgled.

TONE VRABL

Akcije za spodbudo

Letošnje leto so nas tako kot večino časopisnih hiš nenehno spremljale finančne težave. Stroški tiska in papirja so namreč naraščali iz meseca v mesec, zato smo se morali večkrat odločiti za skrčen obseg. Trudili smo se, da zaradi tega ne bi bila prizadeta vsebina, predvsem pa osnovni namen: dati čimveč informacij.

Žal pa so izpadle nekatere akcije, ki smo jih načrtovali. Zapisali smo jih v program za naslednje leto.

Upamo, da bo manj finančnih težav in da bomo načrte lahko uresničili. S posameznimi akcijami bi namreč radi spodbudili večjo skrb za urejeno in zdravo okolje, boljšo prometno varnost, krvni davek na naših cestah je bil namreč tudi letos visok, spodbujati pa želimo tudi turistično in gostiško ponudbo, saj turizem postaja vse pomembnejša gospodarska dejavnost. Tako kot doslej pa bomo posebno skrb namenjali prizadevanjem za gospodarsko stabilizacijo, delovanju delegatskega sistema in aktivnostim družbenopolitičnih organizacij. Upamo, da bomo našli marsikaj zanimivega iz vašega življenja in dela pa tudi vsakdanjih skrbi in težav. Pri tem pa bomo skušali biti tudi kritični, saj se z nepravilnostmi srečujemo na vsakem koraku. Skratka: želimo, da bi radi prebrali Savinjskega občana tudi v prihodnjem letu, s pripombami in pobudami pa vas vabimo k sodelovanju. K sodelovanju pa vabimo tudi dopisnike — zlasti iz krajevnih skupnosti.

Vsem pa, ki ste letos sodelovali z nami, naj velja vabilo tudi za naslednje leto. Nazadnje se mnogim željam v letu 1987 pridružujemo mi, predvsem pa da bi bilo boljše kot letošnje.

Priznanja ob dnevu oboroženih sil

Ob dnevu oboroženih sil je bila 19. decembra osrednja občinska proslava v žalskem kulturnem domu. O pomenu in vlogi oboroženih sil je govoril slavnostni govornik Vojko Kropivšek, predsednik občinskega komiteja za SLO in DSZ. Priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo je letos prejel **Franc Satler** iz Petrovč, pohvalo republiškega komandanta za TO pa **Anton Povše** iz Šempetra. Podelili so tudi pohvale komandanta teritorialne obrambe Zahodnoštajerske pokrajine, ki so jih prejeli: **Branko Kajtna iz Grič, Marjan Vodlan iz Prebuda, Damjan Špacapan s Polzele, Ivan Čakš iz Galicije, Drago Dosedla iz Žalca in Niko Žgank iz Grič**. Samostojna četa teritorialne obrambe krajevne skupnosti Vransko je prejela pohvalo komandanta občinskega komiteja TO in je bila hkrati proglašena za najboljšo enoto TO v občini. Zahvalo pa je prejel **Friderik Korber** iz Žalca in **VP 8140 Celje**. —mn.

Kazen za pridno delo?

»Že pred dvema letoma smo družbenopolitične organizacije in samoupravni organi naše temeljne organizacije opozarjali na težave, ki so nas spremljale, pa naših opozoril nihče ni jemal resno. Vodstvo delovne organizacije, ki bi prvo moralo ukrepati, se je odločilo za korak, ki nas je sedaj spravil na kolena. Vedno bolj smo se zadoževali, povečevale pa so se tudi izgube. Sedaj so razmere sodu izblele dno. Med tem pa smo v naši temeljni organizaciji pripravljali nove programe, ker smo v njih videli rešitev, zavedali pa smo se tudi, da nas lahko reši le delo. Novi programi so na trgu dobro sprejeti, dobili smo vrsto priznanj zanje, bilo pa je premalo časa, da bi se na trgu potrdili. De-

lavci sicer delamo s polno paro, odločili smo se tudi za posojilo in tako zbrali 154 milijonov starih dinarjev, vendar pa nas skrbi nadaljnja usoda. Poleg predlaganega ukrepa družbenega varstva pričakujemo od izvršnega sveta oziroma občine predvsem pomoč. Naše vodstvo in pa delavci temeljne organizacije nismo krivi za nastale razmere, zato tudi ukrep družbenega varstva ne more biti kazen za naše delo. Sedaj nam ne preostane drugega kot da zaupamo sanacijskemu programu in organu družbenega varstva v delovni organizaciji,« je na kratko strnil problematiko predsednik delavskega sveta temeljne organizacije Pohoštvo Šempeter Miran Miklavžin.

Izvršni svet je na izredni seji sprejel pobudo o uvedbi ukrepa družbenega varstva, čeprav družbeni pravobranilec pravi, da ni ugotovil kršitev samoupravljanja in da s tega vidika ni razloga za ukrep. Sedaj so na potezi upniki, ki so se sicer odločili, da s svojimi zahtevami počakajo do konca januarja prihodnjega leta, ko bodo vidni prvi učinki sanacijskega programa. Delegati zborov občinske skupščine bodo tako v sredo imeli zahtevno nalogo, ko bodo pretresali razmere v LK Savinja, pa tudi ko se bodo odločali o ukrepu družbenega varstva, ukrep pa podpirajo tudi družbenopolitične organizacije. Toliko ob zaključku redakcije, več pa prihodnjich.

jk

Dedek Mraz najmlajšim

Tudi letos dedek Mraz ne bo pozabil na najmlajše. Da bo čakanje na zvončkanje z njegovih sani lažje, si bodo malčki lahko v vrtcih, šolah in krajevnih skupnostih ogledali igrice. Ti si glavni, zaigrali jo bodo člani gledališke skupine iz Vrbeja, ter igrice Mali živžgač, delo članov gledališča Žarek iz Žalca.

Programi bodo v času od 18. do 30. decembra. V zadnjem tednu pa bo dedek Mraz po osnovnih šolah in krajevnih skupnostih iz svoje malhe obdaroval malčke od drugega leta starosti do četrtega razreda osnovne šole. Programe ob obdaritvi bodo pripravila Društva prijateljev mladine v krajevnih skupnostih in šole.

Hmežad AGRINA
blagovnica
hmežad
ŽALEC

Vaš nakup
od vijaka
do traktorja

Vaš nakup od vijaka do traktorja
Vaš nakup od vijaka do traktorja
POPOLNA IZBIRA
Srečno 1987
Vaš nakup od vijaka do traktorja

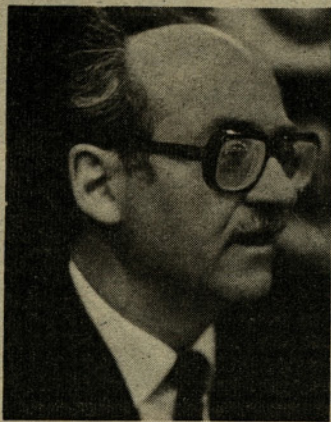
VAŠ OSKRBOVALEC

Hmežad
AGRINA

VEDNO MANJ PRIPRAVLJENOSTI ZA DELO

V statutu SZDL je zapisano, da si delovni ljudje in občani prizadevamo za spoštovanje in uresničevanje človekovih pravic in svoboščin, za razvoj socialističnih in humanih vrednot, za popolno spoštovanje in uveljavljanje človeka, za nenehno bogatitev njegove osebnosti in znanja in za višjo kulturno raven v odnosih med ljudmi. Zapisano je tudi, da le delo in rezultati dela določajo družbeni položaj človeka, razvijajo zavestno družbeno disciplino in uveljavljajo odgovornost nosilcev samoupravnih in drugih družbenih funkcij. Statut vsebuje tudi določila o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju, solidarnosti, uveljavljanju družbenih in osebnih interesov i. t. d. Tako je zapisano v statutu, v vsakodnevni praksi pa je marsikaj drugače. Zato sem namenoma spomnil na določila statuta, predvsem pa zato, da bi določila bolj spoštovali in jih pri delu uresničevali. Da bi v večji meri uveljavili ustavno vlogo SZDL, predvsem njeno koordinacijsko funkcijo, so predvidene nekatere spremembe in dopolnitve, je v uvodnem delu referata na programski seji občinske organizacije SZDL dejal predsednik Janez Meglič. »Zaostrene gospodarske in družbene razmere v preteklem letu terjajo vedno večjo odgovornost za učinkovitejšo reševanje težav. Na našo organizacijo in posameznike se namreč obračajo krajevne organizacije in skupnosti, skupine občanov in posamez-

Janez Meglič

niki z različnimi vprašanji, pritožbami, predlogi pa tudi grožnjami, kadar jim že popuščajo živci in potrpežljivost zaradi naše neučinkovitosti. Skušamo jim pomagati, žal pa večkrat niso upoštevani naša priporočila in pripombe in tako zgublamo zaupanje občanov. Nasploh pa je pri našem delu preveč dvotimnosti in ponavljanja, v frontni SZDL bi morali bolj usklajevati naše skupno delo. Opažamo tudi vedno manjšo pripravljenost občanov za družbenopolitično delo, kar je gotovo tudi posledica družbenih razmer. Prav sedaj poteka razprava o nalogah komunistov v SZDL in to je tudi priložnost, da analiziramo stanje in se dogovorimo za akcijo. Nesprejemljivo je namreč, da

komunisti in odgovorni družbeni delavci odklanjajo dolžnosti, kar je prisotno tudi v naši občini. Kritično moram oceniti tudi uresničevanje in spoštovanje samoupravnih sporazumov, saj imamo vse preveč primerov nespoštovanja, ob tem pa posledic ni treba posebej poudarjati. »V nadaljevanju je Janez Meglič opozoril, da bomo morali več pozornosti nameniti kmetijski problematiki, čeprav je tudi v preteklem letu niso zanemarjali. Potrebno bo tudi oceniti uresničevanje programa gospodarske stabilizacije in ker so se razmere precej spremenile, bo treba dopolniti tudi program. »Ponovno se kažejo težave v delovanju delegatskega sistema, delegatske šole so neuspešne, delegacije pa preveč prepuščene same sebi. Upali smo, da bomo s samoupravnimi sporazumi zagotovili krajevnim skupnostim več sredstev za redno dejavnost, zaradi nespoštovanja sporazumov pa se težave nadaljujejo. Pohvaliti pa moramo pripravljenost občanov za reševanje komunalnih in drugih problemov, saj so že v večini krajevnih skupnosti izglasovali samoprispevek, je med drugim dejal Janez Meglič.

V razpravi so se delegati dotaknili nekaterih perečih vprašanj, ponovno pa so zahtevali ureditev sistemskega financiranja za delovanje krajevnih skupnosti. Več sredstev je treba zagotoviti v proračunu in samoupravnih interesnih skupnostih, so poudarili.

jk

BITKA ZA PRENOVO ZVEZE KOMUNISTOV

»Prve ocene uresničevanja kongresnih dokumentov niso povsem zadovoljive. Pripravljenost komunistov za uresničevanje sklepov in stališč, predvsem pa prelom z dosedanjim načinom dela je bitka danes in jutri. Seveda pa je to proces, ne pa le enkratna ali trenutna akcija. Vsebinski kongresni dokumenti pa med drugim terja prenovu Zveze komunistov. Iz pogovorov s sekretarji osnovnih organizacij ugotavljam, da večina ne razume te naloge. Da je prenova le abstrakten politični pojem, namreč razume večina, seveda pa gre za povsem idejni in akcijski program. Z njim pa moramo zagotoviti afirmacijo Zveze komunistov kot avantgardne sile, ki bo sposobna voditi procese uveljavljanja samoupravnih socialističnih odnosov in preprečevati težnje po vračanju v državno lastniški ali pa meščanski sistem. Naloge v zvezi s prenovo bi na kratko in za lažje razumevanje lahko opredelili v tri skupine.

Vojko Kropivšek

munistov v SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacijah. Zaradi pasivnosti komunistov vse bolj prevzemajo prazen prostor razne nesocialistične in druge neformalne skupine. Ko govorimo o vključevanju komunistov v delo družbenopolitičnih organizacij, še zlasti SZDL, moramo enkrat že preiti od besed k dejanjem. Da bi dosegli akcijsko enotnost, je nujna boljša povezava organov in organizacij občinske organizacije ZK, tega pa brez boljšega pretoka informacij ne bomo dosegli.

Priča smo zapiranjem informacij — zlasti od poslovnih struktur — kar seveda onemogoča pravočasno in koordinirano akcijo komunistov. Ker največkrat zvemo za konfliktno razmere šele takrat, ko dosežejo vrhunec, probleme lahko le še gasimo, ne moremo pa delovati preventivno. Prikrivanje problemov pa kasneje najbolj ču-

tijo delavci, čeprav so zanje najmanj krivi. Prav Zveza komunistov bi se morala prikrivanju problemov prva upreti, ne pa čakati na pobude od zunaj. Omenil sem že potrebo po prenovi naše organizacije, saj je v dvanajst odstotkov članov mlajših od 27 let. Te naloge pa ne bomo uresničili brez organiziranega dela v mladinski organizaciji. Nosilci aktivnosti pa morajo biti predvsem mladi komunisti — člani mladinske organizacije. Sami pa smo si že večkrat zastavljali vprašanje, kje so vzroki za odklonilen odnos mladih od ZK. Če odmislimo vpliv gospodarskih razmer in protikomunističnega razpoloženja z zehoda, potem moramo vzroke iskati tudi v vzgoji in izobraževanju oziroma v oblikovanju mišljenja mladih. Že bežna analiza sprejemanja mladih v Zvezo komunistov nam dokazuje, da s takšnim delom in odnosom delavcev v vzgoji in izobraževanju drugačen odnos od vzgoje mlade generacije. »Tako je ocenil razmere v občini po 10. kongresu ZKS in 13. kongresu ZKJ — in če z njimi nismo zadovoljni, je prav, da smo nanje opozorili v pogovoru s sekretarjem predsedstva občinskega komiteja ZK, Vojkom Kropivškom.

Predvsem pa bomo zahtevali od delavcev v vzgoji in izobraževanju drugačen odnos do vzgoje mlade generacije. »Tako je ocenil razmere v občini po 10. kongresu ZKS in 13. kongresu ZKJ — in če z njimi nismo zadovoljni, je prav, da smo nanje opozorili v pogovoru s sekretarjem predsedstva občinskega komiteja ZK, Vojkom Kropivškom.

jk

Slabo obiskana delegatska šola

Kljub dobrim pripravam za izobraževanje delegatov pri Delavski univerzi v Žalcu sta delegatski šoli na Polzeli in v Žalcu propadli zaradi premajhne udeležbe. V obe je prišlo le šest delegatov, po številu odposlanih vabil pa bi jih moralo poslušati predavanja okoli sto. Nekoliko boljše, čeprav ne povsem zadovoljiva je bila udeležba te šole v sestavljeni organizaciji Hmezad v Žalcu. Število udeležencev je bilo dovolj veliko, da so jo lahko izvedli. Kaj bodo storili pri Delavski univerzi, da bodo lahko v celoti izvedli načrtan program delegatskega izobraževanja, je povedal Andrej Sotošek naslednje:

»Po sedanjih izkušnjah bo potrebna pomoč vseh družbeno političnih organizacij. V naslednjih mesecih naj bi delegatsko šolo obiskovalo okoli sedemsto delegatov. Po programu, ki smo ga sprejeli, bomo izvedli izobraževanje za vodje delegacij, delegate v združenem delu in krajevnih skupnostih ter delegate samoupravnih interesnih skupnosti. Za posamezne teme smo ustanovili aktivne predavatelje, to so ljudje, ki poznajo občinsko problematiko, ki so se skupaj odločili za zanimiva poglavja. Program izobraževanja smo letos dopolnili še s praktičnimi osnovami, to je vodenje sestankov, oblikovanje delegatskih vprašanj in sprejemanje stališč. V delegatske šole bomo vključevali tudi ljudi iz delovnih organizacij, ki jih bodo delegati seznanili z njihovimi problemi. Pri vseh naših prizadevanjih je nerazumljivo takšno odklanjanje delegatskega izobraževanja.«

—mn.

Ivan Vodlan:

»SINDIKAT ŠE NI TISTO, KAR BI VSI RADI!«

Zadnji dnevi leta se poslavljajo in navada je, da zdaj vsi ocenjujejo tisto, kar so čez leto naredili, spoznavajo, kdaj so se odločili prav in kdaj narobe, ter si zastavljajo nove, bolj ali manj uresničljive naloge.

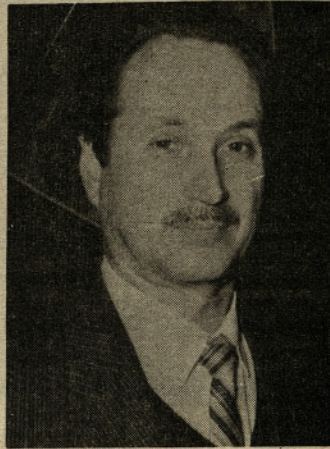
Kako so letos delali v občinski sindikalni organizaciji, kakšna je bila in kakšna bi morala biti vloga sindikata — o tem je ob novem letu razpredal svoje misli predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ivan Vodlan.

»Sindikat tudi letos še ni bil tisto, kar bi mi vsi radi. Ne more pa biti tudi takšen, kot si ga nekateri predstavljajo.

Zaradi gospodarskih težav v žalski občini in po vsej domovini smo bili v sindikatu letos večkrat v težkem položaju. Nekatere težave smo komajda reševali, nekatere smo reševali od danes do jutri, mnogih se sploh nismo lotili.

Predvsem smo letos bili bitko za večjo proizvodnjo, kar je naša osnovna naloga tudi po ustavi. V zvezi s samoupravnim organiziranjem in odločanjem delavcev smo si želeli, da bi delavec resnično odločal o sadovih svojega dela. Jasno pa se zavedamo, da z nenehnim spreminjanjem in administrativnim urejanjem močno zmanjšujemo motiviranost delavcev. Le-ti morajo imeti večjo možnost gospodarjenja z rezultati svojega dela, mi pa s papirji stalno posegamo v njegove pristojnosti.

Nadalje je bila ena naših nalog tudi delitvena politika in osebni dohodki. Prepričan sem, da se to področje ne da reševati z administriranjem. Delavec mora imeti za stoodstotno delo tudi stoodstotno plačilo. V tistih delovnih organizacijah, kjer imajo izgubo, bo treba bolj razmišljati o novih pro-

Ivan Vodlan

izvodnih programih. Ne more namreč biti praksa, da delavec dela, pa nima od svojega dela ničesar on sam niti družba. Potem pač ni čudno, da prihaja do prekinitve dela. Letos v žalski občini ni bilo večjih prekinitvev. Nekajkrat so sicer delavci pokazali svojo nejevoljo, vendar to ni motilo proizvodnega programa.

Še z enim področjem smo se ukvarjali letos in se bomo tudi v prihodnje: to je inflacija. Ta je največji sovražnik delavcev. Vsi skupaj, s tistimi na vrhu vred, bi morali zato več storiti in več delati na tem področju, da bi jo čimprej zaježili. Nič čudnega ni, če ljudje zahtevajo večje »plače«, saj nekateri res zaslužijo tako malo, da jim ne zadošča niti za osnovne in najnujnejše izdatke. Mislim tudi, da naše gospodarstvo vse preveč obremenjujemo in da od nje — vse preveč zahtevamo.«

Irena Jelen-Baša

Za bolnišnico smo zbrali premalo denarja

Lani so delovni ljudje in občani iz žalske občine v celoti poravnali svoje obveznosti, ki jih imajo pri posodobitvi območne bolnišnice. Letos kaže precej slabše, saj so še pred dobrim mesecem dni dolgovali skupno okrog šest starih milijard dinarjev od vsote, ki bi jo morali v žalski občini plačati za letošnje leto.

Po določilih posebnega družbenega dogovora, ki so ga podpisali lani, so delavci iz posameznih občin dolžni prispevati za posodobitev celjske bolnišnice en odstotek od bruto osebnih dohodkov. To je osnovni način zbiranja denarja, poleg tega načina je od lanskega leta naprej dotekal denar tudi s prispevanjem enodnevnega zaslужka vseh zaposlenih. Posebej so potekale tudi akcije zbiranja prostovoljnih prispevkov. Nekatere organizacije združenege dela so denar prispevale iz svojih skladov, druge so se odpovedale prireditvam, marsikateri dinar so občani nakazali sami.

Kljub vsem tem oblikam zbiranja denarja žalska občina letos najbrž ne bo izpolnila svojih obveznosti. Predvsem ne poteka zadovoljivo akcija zbiranja denarja z darovanjem enodnevnega zaslужka. Pričakujejo pa, da bodo organizacije združenege dela do konca leta še poravnale svoje obveznosti, zlasti tam, kjer so ljudje že delali za bolnišnico, denar pa še vedno ni nakazan. Pohvaliti pa velja letos nekatere obrtnike, ki so prispevali precejšnje zneske, denar pa so začeli ljudje zbirati tudi preko društev upokojencev ter organizacij Rdečega križa.

Letos so se v določenih kolektivih pojavili tudi odkloni in pomisleki glede prispevanja enodnevnega zaslужka, v glavnem pa so ljudje pokazali dovolj razumevanja za gradnjo tega objekta. Iz poročil Zdravstvenega centra je moč izvedeti, da je bilo največ zbrancev denarja porabljenega za izgradnjo posameznih prostorov in za opremo ambulant, ki so jeseni že odprle svoja vrata. Ker ni bilo dovolj denarja, so nekatera načrtovana dela morali preložiti. Zato si v posameznih občinah, med njimi tudi v žalski,

prizadevajo, da bi zbirali denar tako dolgo, dokler ne bodo bolnišnični prostori primerno opremljeni. Vse občane zato prosijo, da

tudi v prihodnje pokažejo razumevanje in zbirajo denar — sebi in drugim v korist.

Irena Jelen-Baša

Prispevek za posodobitev bolnišnice

Na žiro račun sklada za posodobitev bolnišnice so do 4. decembra 1986 nakazale enodneвне zaslужke naslednje delovne organizacije iz naše občine:

— IGM Gradnja Žalec	384.565.—
— DO Komunala Žalec	210.896.—
— Sigma Zabukovica	627.292.—
— HMEZAD — Tovarna krmil Žalec	87.430.—
— HMEZAD — TOZD Kmetijstvo	
Latkova vas	398.018.—
— HMEZAD — DSSS Žalec	135.285.—
— HMEZAD — Kmetijstvo Žalec	840.937.—
— HMEZAD — KZ Savinjska dolina — TZO Prebold	304.000.—
— HMEZAD — KZ Savinjska dolina — TZO Šempeter	368.000.—
— Ferralit Žalec — DSSS	364.500.—
— Ferralit Žalec — TOZD Modelarna	103.400.—
— HMEZAD — Ekspor-import Žalec	331.126.—
— Ferralit Žalec — TOZD Strojni obrat	452.500.—
— Ferralit Žalec — TOZD Lvarna	1.037.800.—
— KIL Liboje — TOZD Keramika	1.453.149.—
— KIL Liboje — TOZD Grafit	78.041.—
— KIL Liboje — DSSS	593.217.—
— HMEZAD — KZ Savinjska dolina — TZO Polzela — združeni kmeti	488.000.—
— HMEZAD — KZ Savinjska dolina — TZO Vransko — kmeti kooperanti	523.000.—
— HMEZAD — KZ Savinjska dolina — TZO Gotovlje — kmeti kooperanti	10.000.—
— HMEZAD — KZ Savinjska dolina — TZO Gotovlje — kmeti kooperanti	104.000.—

REKAPITULACIJA PO OBČINAH

Celje	136.526.180.—
Žalec	20.575.156.—
Laško	20.062.888.—
Šmarje pri Jelšah	16.315.446.—
Mozirje	8.256.466.—
Šentjur	3.367.543.—
Velenje	2.875.431.—
Slovenske Konjice — 405.691Sevnica	251.286.—
SKUPAJ VPLAČANO	208.636.087.—

Štab občine Žalec za zbiranje sredstev za posodobitev bolnišnice in predsedstvo Občinske konference SZDL Žalec pozivata vse tiste delovne organizacije in zasebnike, ki še niso nakazali enodnevnega zaslужka za posodobitev celjske bolnišnice za leto 1986, naj to store čimprej.

Dobrodošla bodo tudi vsa izredna sredstva, nakazana na račun, kot tudi prostovoljni prispevki upokojencev in ostalih občanov.

Seminar za vodstva ZSMS

Na Dobrni je 12. in 13. decembra potekal seminar za vodstva mladinskih organizacij v občini Žalec. Program seminarja je zajemal obravnavo pokongresnih aktivnosti in uresničevanje njenih sklepov, o čemer je govoril predsednik RK ZSMS Tone Anderlič. V nadaljevanju seminarja so se dotaknili najbolj žgočih vprašanj, ki trenutno burijo duhove zlasti v sosednjih republikah in v širši javnosti. Pri tem gre za pobude in razprave o civilnem služenju vojaškega roka, o štafeti mladosti, o legalizaciji stavk itd. Govorili pa so še o MDA in nujnosti spremembe dosedanje vsebine in oblike delovnih akcij. Izredno zanimiva pa je bila tema: Prilaganje sistema izobraževanja v spreminjajoči se družbi, ki je potegnili za sabo burno razpravo. Naslednji dan je bilo govora o interesnih oblikah mladih in o možnostih, ki jih imajo. Seminaristi so se zatem seznanili še o delovanju verskih skupnosti v samoupravnem socialističnem sistemu v občini, republiki in državi, o čemer jim je spregovoril predsednik OK SZDL Janez Meglič. Predsednik IS SO Žalec Anton Bratuša pa je spregovoril o rezultatih gospodarjenja v občini Žalec. Nadvse zanimivo pa je bilo predavanje Janeza Čučka — novinarja in napovedovalca RTV Ljubljana, ki je govoril o aktualnih dogodkih v zunanji politiki.

Več o seminarju in temah pa lahko preberete na mladinski strani.

D. N.

Popravek

V novembrski številki Savinjskega občana so v prispevku Štipendije nadarjenim učencem zapisane netočne informacije. Namesto stavka: »Poleg kadrovskih štipendij, štipendij iz združenih sredstev ter štipendij, za katere združujejo sredstva delovni ljudje preko Skupnosti za zaposlovanje, so v žalski občini letos prvič podelili štipendije nadarjenim učencem,« je pravilno takole: Na osnovi samoupravnega sporazuma o štipendiranju so bile podeljene kadrovske štipendije kot temeljna oblika štipendiranja v občini. Drugi del štipendij pa je podeljen iz sredstev, ki jih za štipendije združuje preko skupnosti za zaposlovanje v višini 0,50 % iz bruto osebnega dohodka. Tako je bilo pri Skupnosti za zaposlovanje Žalec za šolsko leto 86/87 podeljenih deset štipendij Titovega sklada, 410 štipendij iz združenih sredstev ter 13 štipendij nadarjenim učencem. Za napačno informiranje se bralcem opravičuje mo.

ARMADA SMO MI VSI

Pod tem naslovom v občini Žalec obeležujemo vrsto aktivnosti ob praznovanju dneva oboroženih sil v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Poleg priložnostnih psovlov je bilo veliko strokovnih in delovnih aktivnosti, pri katerih je glavni namen uskladiti delovanje oboroženih sil v prostoru in povezati le-te s temeljnimi nosilci obrambnih priprav.

Posnetek je s Polzele, kjer se je zbralo blizu petdeset predstavnikov javnega življenja občine, kjer so skupaj s predstavniki mariborske garnizije z vrsto aktivnosti prikazali vlogo JLA v sistemu splošne ljudske obrambe in družbene samozščite, učenci OŠ Vere Šlander Polzela pa so pripravili prisrčen kulturni program.

T. TAVČAR

Razširjena in obnovljena zdravstvena postaja

Po dveh letih dela so na Polzele za dan republike predali namenu razširjeno in obnovljeno zdravstveno postajo, ki bo nudila boljše zdravstvene storitve prebivalcem KS Polzele, Letuša, Andraža in Braslovč.

Zbrane je najprej pozdravil direktor TOZD Zdravstveni dom Žalec Boris Aleksovski, nato pa je spregovoril predsednik režijskega odbora za gradnjo razširjene in obnovljene zdravstvene postaje Marjan Sever in med drugim povedal: »V objektu so lekarna, dve ambulanti za predšolsko in šolsko mladino z izolacijskim prostorom in posvetovalnico za do-

jenčke, dve splošni ambulanti, sodobno zasnovan in opremljen krvni in urinski laboratorij, prostori za delo patronažne službe, tri zobozdravstvene ordinacije s sodobno opremljenim zobotehničnim laboratorijem, sodobno opremljena obratna ambulanta in ginekološka ambulanta. Uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva upamo, da bodo republiške, regijske in občinske opredelitve k zagotavljanju razvoja osnovnega zdravstva končno zagotovile kontinuiran razvoj. Skupna vrednost vloženih sredstev v objekt zdravstvene postaje Polzela s pripravljanimi in zaključnimi deli je zna-

šala 176 milijonov dinarjev. Večji del sredstev je zbrala občinska zdravstvena skupnost, uporabljena so bila sredstva amortizacije zdravstvenega doma Žalec, pomagala je Ljubljanska banka Celje, pridobljeni krediti pri interni banki Hmezd, z deležem sredstev pa je sodelovala tudi tovarna nogavic Polzela.

V imenu Zdravstvenega centra Celje je govoril predsednik tega KPO Alojz Žunter, v imenu KS Polzela pa predsednik skupščine Leopold Ribič. Učenci OŠ Vere Šlander pa so pripravili krajši, vendar prisrčen kulturni program.

T. TAVČAR

Predsednik skupščine občinske zdravstvene skupnosti Žalec Jože Jan je s prerezom traku simbolično odprl zdravstveno postajo na Polzele
Foto: T. TAVČAR

Spremljanje učinkovitosti investicij

V Žalcu so se sestali delegati konference delegacij Beogradske banke-Temejne banke Ljubljana-Poslovna enota Žalec in med drugim obravnavali osnutek srednjeročnega načrta. Ker mnogi elementi, ki vplivajo na planiranje, še niso znani, je seveda realno planiranje odprto vprašanje. Na visoko zastavljene cilje pa so delegati imeli tudi največ pripomb. Sicer pa se bo banka zavzemala za pridobivanje novih ustanoviteljc in pridobivanje sredstev gospodarstva. Prav tako bo skrbela za širjenje bančne mreže in kvaliteto bančnih uslug

za varčevalce. Načelo likvidnosti, varnosti naložb in dohodkovno uspešnega poslovanja banke bodo upoštevali pri investicijski dejavnosti. Sicer pa bodo sredstva usmerjali za izvoz blaga in storitev, proizvodnjo in pripravo blaga za izvoz, odkup kmetijskih pridelkov, prednost pa bodo imela tudi trajna obratna sredstva. Posebno skrb bodo namenili zbiranju sredstev prebivalstva in širjenju oblik varčevanja. Pridobljena sredstva pa bodo namenili za razvojne programe gospodarstva, malega gospodarstva, stanovanjsko in komunalno izgrad-

njo in za zadovoljevanje drugih potreb občanov. Za oblikovanje realnih obrestnih mer pa bo banka upoštevala družbeno sprejeto usmeritev, glede na dohodkovne možnosti pa bo izvajala selektivno politiko obrestnih mer.

Delegati so na konferenci sprejeli tudi sklep o načinu nadzora kreditov-predvsem z vidika učinkovitosti posameznih investicij. Nazadnje pa so še izvolili delegata v izvršilni odbor Temejne banke v Ljubljani, izvoljen je bil Tone Privošnik; Franc Žužej pa bo v naslednjem mandatnem obdobju član kreditnega odbora.

jk

Zakaj so porušili trgovino?

Pisali smo že, da bo Savinjski magazin v Žalcu zgradil novo in sodobno blagovnico. Ko pa so gradbeni stroji dosedanje samopostrežbo, ki je služila svojemu namenu skoraj trideset let, podri do tal, so se pričele razprave o upravičenosti oziroma umestnosti rušenja. Zato smo se odločili, da to vprašanje zastavimo tudi predstavnikom Savinjskega magazina.

»Kar precej časa smo tehtali, ali objekt porušiti ali ne. Na osnovi strokovnega mnenja, predvsem statikov in urbanistov, smo se odločili za rušenje. Temelji namreč niso dopuščali nadzidave, ki pa je z vidika prostorskih možnosti nujna. Tako bomo na isti površini pridobili tisoč m² prodajnih površin, 1200 m² skladiščnih in pomožnih prostorov. V novi blagovnici bo največ prostora namenjenega samopostrežbi, v kateri bo blago osnovne preskrbe. V nadstropju pa bodo specializirani oddelki, in sicer za tekstil, šport in kozmetiko. Predvsem pa bomo obogatili ponudbo — tako po kvaliteti kot tudi po obsegu. Uredili bomo tudi manjši bife,« nam je pojasnil direktor Savinjskega magazina Tone Privošnik in še dodal, da je novogradnja blagovnice nujna in še kako potrebna za preskrbo Žalca in njegove okolice.

jk

Vranšani zmagovalci

V vasi Podgorac v občini Bor v Timoški krajini je bila v začetku meseca finalna kmetijska oddaja, v kateri sodelujejo že štirinajsto leto krajevne skupnosti iz vse države. Slovenijo je letos zastopala krajevna skupnost Vransko. Septembra so se Vranšani odlično odrezali v Donji Mutnici (občina Paračin). Tako je krajevna skupnost Vransko med gostujočimi krajevnimi skupnostmi osvojila prvo mesto in si prislužila nagrado v vrednosti stopetdeset tisoč din. Še posebej uspešni so bili v poznavanju kmetijstva, k uspehu pa so pripomogle tudi kulturne skupine in športne ekipe. Priznanje in nagrado je sprejel predsednik skupščine KS Vransko Vojko Kropivšek, ki je po vrnitvi dejal, da so ponosni na osvojeno prvo mesto in da so jim gostitelji pripravili izredno prisrčen sprejem.

jk

Premalo po železnici

Po železniških tirih Savinjske doline se je letos peljalo približno za desetino več ljudi kot lani, dobrih deset odstotkov manjši obseg dela pa so imeli v tovarnem prometu.

Tako je delo v letošnjem letu ocenil vodja železniške postaje v Žalcu Valter Trop. Pojasnil je, da je potniški promet v zadnjih petih letih vsako leto naraščal za deset do petinajst odstotkov. Precej pa jih je prizadela zadnja, novembrska podražitev prevoznih, zaradi česar imajo zdaj občutno manj potnikov na krajših progah.

Že nekaj časa pa železničarji opažajo upadanje tovarnega prometa, čeprav je cena prevoznih po železnici nižja kot cena prevoznih s tovornjaki. V žalski občini je po besedah vodje postaje zmanjšan tovorni promet predvsem zaradi tega, kar delavci Sipa letos niso izvozili predvidenih količin izdelkov.

Irena Jelen-Baša

Naselja — kulturni spomeniki

Zavod za spomeniško varstvo Celje je pripravil predlog, da bi razglasili staro trško jedro Žalca, naselja Vransko, zgodovinskega jedra Petrovč ter naselja Braslovče za kulturni spomenik. Ohraniti in zagotoviti posebno družbeno varstvo kulturnih vrednot, ki imajo zgodovinsko vrednost, je namreč namen tega predloga. Po javni razpravi v omenjenih krajevnih skupnostih, v občinski kulturni skupnosti in občinski konferenci SZDL, ki bo potekala do konca januarja prihodnjega leta, naj bi občinska skupščina sprejela odlok, s katerim bo proglasila omenjena naselja za kulturne spomenike. Čeprav je predlog povsem umesten, pa ga velja temeljito pretehtati, da ne bo kasneje težav pri spoštovanju odloka.

jk

Nova Minervina tovarna

Pred desetimi leti je Minerva pričela na Ložnici s proizvodnjo drenažnih cevi. Delovni pogoji v bivši opekarni že zdavnaj niso ustrezali tehnološkim zahtevam proizvodnje. Izgradnjo nove tovarne za predelavo polivinilklorida so delavci Minerve sicer načrtovali že v preteklem srednjeročnem obdobju, po intenzivnih pripravah pa so ob dnevu republike položili temeljni kamen. Poleg rušenja starih objektov so morali urediti fekalno in meteorološko kanalizacijo, najzahtevnejša naloga pa je bila zagotovitev potrebnih finančnih sredstev. Vrednost naložbe znaša namreč skoraj petsto milijonov dinarjev. Poleg lastnih sredstev Minerve so denar za novo tovarno združili še Hmezd, Zveza vodnih skupnosti Slovenije, Ljubljanska banka — Splošna banka

Celje ter Hmezdova hranilnica in posojilnica. Gradbena dela bodo opravili delavci Ingradra, končana pa naj bi bila sredi naslednjega leta. Ko bodo v nove proizvodne prostore namestili stroje, bo stekla proizvodnja drenažnih cevi, le-ta naj bi se povečala za okrog petinajst odstotkov. S tem pa se bo lahko Minerva še uspešneje vključevala v mednarodno delitev dela. Že sedaj namreč izvozijo kar četrtno proizvodnje na konvertibilno tržišče, na katerem je za program drenaže vedno več zanimanja. Nova tovarna bo tako pomembna pridobitev ne samo za delavce Minerve, ampak tudi krajevno skupnost Žalec in občino.

-jk

Novi proizvodni program

Delavci Cestnega podjetja Celje TOZD Asfalt—Kamnlom v Veliki Pirešici bodo letošnje gospodarske načrte več kot presegle, kajti dosegli so jih že v devetem mesecu. Rezultati so odraz povečanega obsega proizvodnje in vseh vrst prihrankov energije.

Ker energija predstavlja enega od najpomembnejših stroškov, varčevanju že nekaj let namenijo posebno pozornost. Računalniško vodena proizvodnja že daje pomembne rezultate, v proizvodnjo pa jo bodo v celoti vpeljali na-

slednje leto. Pripravljajo pa tudi nove proizvodne programe, ki naj bi odpravili sezonski značaj dejavnosti. »Ker cene energije skokovito rastejo, za nas pa predstavljajo pomemben strošek, smo se že pred leti odločili za različne oblike varčevanja. Z uvajanjem sodobne tehnologije nam je uspelo strošek na enoto precej zmanjšati. Sodobna tehnologija pa terja več znanja, drugačno miselnost in predvsem boljšo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih.

Skupaj z mariborsko univerzo pripravljamo nov proizvodni program za zimsko vzdrževanje cest.

Gre za vlažno soljenje cest, ki prenese nižje temperature in je na cesti bolj obstojno. Uporabljali bomo lastno surovino iz kamnoloma, končni izdelek pa bomo pridobili z višjo stopnjo predelave.

To pa pomeni, da bomo v prihodnje prodajali več proizvodov kot surovine. Pripravljamo še več novih programov, preučiti pa moramo še njihovo ekonomsko upravičenost in tržno uspešnost. Vsi ti programi pa so sestavni del prestrukturiranja dela proizvodnje,« nam je povedal direktor temeljne organizacije Aleksander Kerstein.

jk

Aleksander Kerstein

Zveza že šteje preko tisoč članov

Zveza za tehnično kulturo v Žalcu je imela pred dnevi prvo letno konferenco. Iz poročila predsednika Ervina Koširja in tajnika Rada Ambroža izhaja, da so začne težave, ki so jih imeli z registracijo zveze in s številnimi drugimi formalnostmi, srečno prebrodili, obenem pa tudi izpolnili delovni program, ki so ga sprejeli ob ustanovitvi. Še vedno se otapajo s prostorsko stisko, vendar vse kaže, da bo ta problem letos rešen. V minulem obdobju so pripravili vrsto srečanj mladih tehnikov, in sicer na občinski in regijski ravni, sodelovali pa so tudi na republiškem in zveznem tekmovanju. Pri tem so dosegli tudi več lepih uspehov. Tudi program dela za prihodnje obdobje je usmerjen k širjenju tehnične kulture, pridobivanju novih članov in njihovemu strokovnemu izobraževanju. Prav zato bodo organizirali več seminarjev, vrsto srečanj in tekmovanj, tistim, ki bodo dosegli dobre uspehe in se uvrstili v nadalj-

nje tekmovanje, pa bodo nudili strokovno in tehnično pomoč. Tudi sicer bodo pomagali posameznim klubom in društvom v delovnih organizacijah in v šolah, sodelovali bodo na področju SLO in družbene samozščite.

Ob koncu konference so najbolj prizadevnim podelili plakete in priznanja. Srebrni plaketi Borisa Kidriča, ki je zvezno priznanje, sta prejela ZSAM Žalec in Ervin Zupanc, priznanje Zveze organizacij za tehničkukulturo Slovenije Stanko Tavčar, Jože Potočnik, Jamarski klub Črni galeb iz Preboda, Radioklub Žalec in Zdenko Puncer. Priznanje Zveze za tehnično kulturo Jugoslavije ob 40-letnici obstoja pa so prejeli Zlatko Agrež, Tomaž Krašovec, Božo Flis, Janko Pirnat, OK SZDL Žalec, Občinski sindikalni svet Žalec, SIP Šempeter, Hmezd Žalec in osnovna šola Peter Šprajc-Jur Žalec.

T. TAVČAR

Pouk na stari osnovni šoli?

Prihodnje šolsko leto bo nujno rešiti prostorski problem na žalski osnovni šoli Peter Šprajc-Jur. Le-ta je bila grajena za 605 otrok, letos pa imajo kar pet oddelkov več. Odločiti se bo potrebno, ali uvedba dvozmenskega pouka ali preseliti del pouka v učilnice žalske Delavske univerze. Kot pravi ravnatelj šole Miha Macur, se bodo po vsej verjetnosti odločili za drugo možnost, saj bodo zaradi ukinutve dislociranih oddelkov kovanarske šole pri Delavski univerzi imeli na razpolago sedem učilnic. Tako naj bi v teh potekal pouk na predmetni stopnji, čeprav bi bilo veliko enostavneje preseliti pouk v nižjih razredih. Pred dokončno odločitvijo bo potrebno še veliko

dogovarjanja s starši in z učitelji, in kot pravi ravnatelj, bo tudi ta rešitev povzročila kopico organizacijskih težav za učence in učitelje. Na šoli Peter Šprajc-Jur bodo še vedno ostale vse interesne dejavnosti, učitelji bodo opravljali del pouka na stari in tudi kosila bodo kuhali le na sedanji šoli.

Čeprav bo to le delna rešitev prostorskega problema, s katerim se ubadajo že več let, je vsekakor nujna. Oddelki so sedaj veliko prenapolnjeni, med drugim pa poteka del pouka še na šoli Ljuba Mikuš, kjer so učilnice predvidene le za največ dvajset učencev.

—mn.

Po poteh NOB v Savinjski dolini

Predstavili knjigo Spomeniki in spominska obeležja

Občinska matična knjižnica v Žalcu je v počastitev dneva republike predstavila knjigo Spomeniki in spominska obeležja NOB v občini Žalec in njene ustvarjalce.

Knjiga je dragocen dokument o krajevnih skupnostih občine Žalec v pripravah na vstajo leta 1941, v njej so kratki življenjepisi padlih borcev in umrlih v koncentracijskih taboriščih ter fotografije

je vseh spomenikov in spominskih obeležij NOB z območja občine Žalec.

Gradivo za knjigo je zbral prvoborec Anton Kotnik, Božo Jordan pa je opisal poti, ki vodijo k spomenikom in spominskim obeležjem, prispeval pa je tudi nekaj fotografij. Največ fotografij za knjigo pa sta posnela Ljubo Korber in Janez Kroflič.

Oba avtorja besedila sta številnim prisotnim, med katerimi so bili borci, člani uredniškega odbora, knjižničarji, predstavniki tiska in drugi kulturni delavci, spregovorila o nastanku in poslanstvu omenjene knjige. Večer, ki je bil lepo pripravljen, je s krajšim koncertom partizanskih pesmi oplešal še Savinjski oktet, ki ga vodi Milan Lesjak.

T. TAVČAR

AKTIVISTKA, KI NE POZNA POČITKA

NIMAM RADA FUNKCIJ, AMPAK RADA POMAGAM, KJER LE MOREM...

Govoriti o ženski, materi, družbeni politični delavki, kakršna je Marija Slokar s Polzele, pomeni osvetliti lik aktivistke, katere življenje je izjemno bogato in ustvarjalno. Malo je tistih, ki je ne bi poznali, če ne osebno, pa po njenih delih in aktivnostih v sindikatu, Društvu upokojencev in pri poljski Svobodi. O tem smo se lahko prepričali tudi sami, saj smo jo iskali na čisto drugem koncu Polzele, in ko smo povprašali po njej, so nas takoj napotili na pravo pot.

Marija Slokar je ena tistih žensk, ki jim beseda rada teče in zato je pogovor z njo pravo zadovoljstvo. Njene izkušnje, ki si jih je pridobivala skozi življenje, so zakladnica, s katero se lahko pohvalijo le redki. Njena življenjska pot jo je vodila v najrosnejših letih iz Celja, kjer se je tudi rodila, v Trbovlje in nato na Polzele, kjer je končala osnovno šolo. Težak eksistenčni položaj ji ni omogočal šolanja, želela je postati frizerka in se izučiti vsaj za poklic, vendar se je, ker ni dobila prostega mesta, zaposlila v Tovarni nogavic, kjer je že delala njena sestra. Tu pa je potem ostala vse do svoje upokojitve, ki pa za njo ne pomeni lagodnega življenja, ampak celo stopnjevanje njene aktivnosti.

Z Marijo sedimo za mizo v kuhinji, njen sin pa nam je skuhal kavo, da bo pogovor prijetnejši. Pobaramo jo, kaj jo je pripeljal med aktiviste in družbeno-politične delavce. »Pravzaprav je to v meni že od osnovnošolskih časov,« je začela razpredati Marija in nadaljevala: »Že takrat sem bila zraven pri vsaki »procesiji«. Nastopala sem, igrala, deklamirala, vse to sem počela zame, da bi bila v družbi Svobode, tako da je to prešlo v meso in kri, kot radi rečemo. V tistih časih je bilo bolj malo zabave in zato smo skušali svoje življenje popestriti z raznimi aktivnostmi,« je še dejala Marija in se nasmešila. Morda se je spomnila na kak prijeten dogodek iz tistih časov, ko so igrali in prepevali na svobodaških odrih.

Marija je danes okupirana s funkcijami. Pravi, da le-teh nima rada, ampak pridejo same od sebe, ko hočeš kje pomagati. Tako je bilo tudi pri njej. Nagovorili so jo, naj bo podpredsednica društva upokojencev in ker si je mislila, da je to delo ob aktivnem predstojniku ne bo preveč obremenjevalo, je pristala. Razmere pa so hotele in tudi narekovele, da je morala prevzeti predsedniško funkcijo. To je bil čas obnove oz. izgradnje doma upokojencev, kjer je bilo začeto delo potrebno nadaljevati. Kot predsednico izredno uspešnega društva so jo zatem nagonili za delo v kulturni komisiji pri Zvezi društev upokojencev in Ljubljani, saj so s svojim pevskim zborom pokazali, da tudi upokojenci znajo in zmorejo še mnogo več, kot bi kdo mislil. Ni trajalo dolgo, ko so jo tako rekoč avtomatsko vključili še v komisijo za zadeve žensk, kjer so jo postavili za predsednico. Klobčič se je vedno bolj odvijal in skoraj čez noč se je znašla še v vrstah Republiškega sveta zveze sindikatov, pa v občinskem sindikalnem svetu in njenih komisijah. Vpeta v vse te tokove pa ne pozablja na dom, dru-

Marija Slokar

žino, ampak se trudi, da združuje vse v celoto, ki je odraz njenega dela in življenja.

Spomini Marije Slokar so najrazličnejši. Mnogo je lepih trenutkov, veliko pa tudi takšnih, ki se jih ne spominja rada. Zaposlila se je kot 15-letno dekle in to v času, ko je bilo stavkovno gibanje najbolj razgibano. Bili so težki časi, saj je bilo službo zelo lahko izgubiti. Še zlasti mladi so bili na udaru, kot pravi. Morali so ob delu v tovarni delati še na polju, ker je imel direktor tovarne precej zemlje. Izkoriščanju ni bilo ne konca ne kraja. Prišla je vojna in z njo še težji časi. Prav za ta čas pa Marija s spomini ne skopari, pa čeprav bi tudi sama kmalu postala žrtev okupatorjeve objestnosti in moči.

»Med vojno sem stanovala v nekakšnem samskem domu v tovarni,« je pričela obujati spomine Marija in nadaljevala: »Sem nas je spravil direktor tovarne ter tako preprečil, da bi te prostore zasedla nemška vojska, čeprav je bil sam Nemec. Bil je eden tistih, ki niso odobrvali početja svoje nacije s Hitlerjem na čelu. Spominjam se, da je ob neki priložnosti namenoma zmanjšal stražo in s tem omogočil prost vstop v tovarno partizanom, ki so se oskrbeli z nogavicami in drugim materialom. Takrat so partizani, s katerimi sem tudi sama imela kurirske stike, vzeli tudi nekaj koles mojih sodelavk ter nanje naložili material. Meni pa so zaupali, naj poskrbim, da bodo sodelavke prišle do svojih koles. Čez nekaj časa sem svojim sodelavkam rekla, da jim grem pomagat poiskat kolesa in tako sem jih privedla do Andraža, kjer so partizani pustili kolesa. To je bil čas, ko je bilo potrebno biti izredno previden, saj nikoli nisi vedel, kdo je kdo. Marsikdo je v tem času veliko naredil za NOB, vendar je ravno zaradi nezaupanja njegovo delo ostalo anonimno.«

Tudi Marija v času vojne ni držala križem rok. Predvsem je bila kurirska vez med partizani in terenci ter direktorjevo tajnico Andžekovičev. Večkrat ji je dostavljala skrivno pošto. Imela je posebno denarnico, ki jo je vsakič odlepila, dala vanjo listek in jo ponovno zalepila ob predaji. Ko smo

govorili o teh časih, smo Marijo še obarali, katerega dogodka se iz tega obdobja najbolj živo spominja.

»Prav gotovo tistega časa ni moč pozabiti,« je rekla Marija in se zamislila. Prebisk v njenih očeh mi je dal vedeti, da se je spomnila nečesa, kar jo še danes spreleti po telesu. In nisem se zmotil.

»Bilo je nekega dne, ko sem se proti večeru vračala od doma v Založih v svoje stanovanje v tovarni. Na križišču poti sta me počakala dva Nemca, ki sta prišla iz smeri Novega kloštra. Od mene sta zahtevala dokumente — »Ausweis,« jaz pa jih kot zakletko nisem imela pri sebi. Začela sta me izpraševati, kje sem bila, vendar bolj, ko sem jima govorila, da sem bila pri starših, bolj sta me gnjavila in me zmerjala za banditko. Postavila sta me za zid kapele in eden je že repetiral strojnico in jo nameril proti meni. Mislila sem, sedaj je vse gotovo, začela sem jokati in ju rotiti, naj me pustita pri miru in se naj vsaj prepričata, kdo sem. Znala sem dobro nemško in sem tudi čula, ko je starejši rekel mlajšemu, naj me spusti. Ta pa tega ni storil, prejel me je zadaj za ovratnik in me vleklo kot mačka k Rojškovim na dvorišče in v njihovo kuhinjo. Domačin ni bilo nikjer, sredi kuhinje je bil njihov otročiček in jaz sem zaklenjena v kuhinji poskušala utolažiti njegov jok. Eden od Nemcev je stal pred vrati, drugi pa je ta čas pretresel hišo in poslopje, vendar ni bilo nikjer nikogar. Pozneje sem izvedela, da je žena odšla k možu, ki je bil v partizanih, stari oče pa se je skril, ko je videl, kako me Nemca vlečeta k hiši.

Razjarjen, ker ni bilo nikjer nikogar, me je začel mlajši ponovno gnjaviti, če poznate te ljudi, kje so itd. Odgovorila sem jima, da je oče otročiča pri wermanschaftu, mati pa je verjetno šla k njemu in mu kaj nesla. Grozil je, da bo vse pobil in požgal hišo, če lažem. Grozno se je le naveličal in dejal, da gremo na moje stanovanje, kjer se bo prepričal, če govorim resnico. Upala sem, da mu bom v tovarni le ušla iz rok. Ko me je začel spraševati, če imam svojo sobo, sem vedela, kakšne so njegove namere. Vojaka, ki je bil starejši, je poslal v kasarno, midva pa sva se kmalu znašla pred tovarniškim plotom in tovarniško stražarnico.

Vprašal jih je, če jaz res stanujem tukaj, ta čas pa sem izkoristila in stekla do stanovanja v sobo, kjer sem se zaklenila. Nemec pa še ni odnehal in verjetno ne bi bil tako kmalu, če me ne bi rešil direktor Abzirk, ki je ravno prišel v tovarno in so mu na stražarnici povedali, kaj se dogaja...

Pripovedovanje Marije je bilo tako živo, da sem imel občutek, kot da se to dogaja v tem času in ne pred 40 in več leti. Če nas čas ne bi priganjal, bi jo prav radi še poslušali, tako pa smo se morali posloviti. Pa srečno, Marija, in še veliko plodnih in aktivnih let.

Darko Naraglav

Pred 40 leti so bili mladi zelo aktivni

Bliža se leto 1987, leto, ko se bomo spominjali različnih akcij mladine iz pred štirideset let, saj je bilo to leto zelo pestro. Zimski meseci so bili takrat posvečeni borbi proti polpismenosti. Leto 1947 je bilo kongresno leto, saj se je mladina pripravljala na III. kongres Ljudske mladine Slovenije. Vlada je tekmovalni duh. Že marca 1947 je IV. plenum LMS sklenil, da je ena glavnih nalog izgradnja proge Šamac—Sarajevo in izgradnja lokalnih objektov. Potekale so priprave za odhod na prve izmene izgradnje proge Šamac—Sarajevo, v Krškem se je oblikoval štab delovnih brigad za uničenje kolaradskega hrošča.

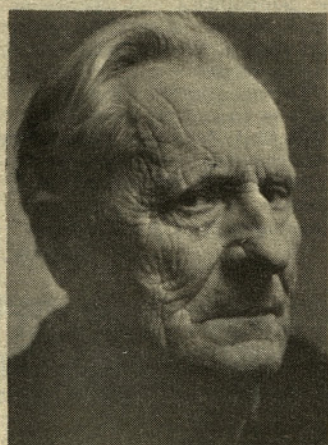
V mesecu aprilu je mladina sodelovala pri volitvah v odbore OF, nadaljevala s pripravi za odhod druge izmene na progo Šamac—Sarajevo in pričela s pripravi za republiške akcije. V maju je mladinska organizacija nudila stalno pomoč pri uresničitvi setvenega plana. Začele so se pripraviti na teden Matere in otroka.

Junija je bil kongres, njegovi sklepi pa so se nanašali predvsem na izpolnitev petletnega plana. Začela so se dela pri regulaciji Pesnice, popravljale gozdne poti, potekala so dela na cesti Celje—Sempeter in na regulaciji goriškega lijaka.

V juliju se je mladina pripravljala na pomoč pri žetvi, mlaiči, oranju, v avgustu pa je odšlo na cesto Celje—Sempeter 400 mladincev. Septembra so pomagali pri sečnji lesa, v oktobru so pomagali pri izgradnji prosvetnih domov, v decembru pa so ugotovili, da je na mladinskih akcijah sodelovalo 5.433 mladincev in mladink.

To so glavni ebrisi dela mladih v letu 1947, letu obnove in prvega petletnega plana. Mladina je takrat gradila cesto Celje—Sempeter in tej akciji slovenske mladine bomo naslednje leto posvetili vso pozornost. Kdor se teh dogodkov še spominja, nam naj o tem tudi kaj napiše in pošlje na naslov uredništva. Za sodelovanje že vnaprej hvala.

—fj

Edo Šuster

Bila je že trda tema, ko sem pozvonil pri Šusterjevih na Polzele. Odpri mi je žena sivih las in iskrih oči in naju s kolegom povabila naprej v kuhinjo, kjer je za mizo sedel njen mož Edi in človek, s katerim sem se želel pogovoriti.

»Dober večer,« pozdravim in se predstavim. »K vam sem prišel, da malo pobrskava po vašem spominu. Na Občinskem sindikalnem svetu so nam povedali za vas in zdaj sem tu.« »Prav, prav,« je dejal Edi, ki je te dni malo bolehen, kar se mu je poznalo tudi po glasu. »Pravzaprav pa ne vem, kaj naj vama povem,« reče in se nasmešne ter se vprašujoče zazre vame. »Mislim, da lahko poveste marsikaj, vendar bi takrat predvsem želeli izvedeti nekaj o vašem delu pri številnih delovnih akcijah v prvih letih obnove in o vašem življenju med NOB, katerega ste večinoma preživeli kot izseljenec v Srbiji,« rečem. Njegov obraz se je razvedril. Kot da sem ga spomnil na stvari, o katerih že dolgo ni govoril. Sklene roke in se zamisli. Počasi in preudarno začne.

Edi je eden tistih, ki so preživljali svojo mladost med obema vojnama. Na svet je prijel v kravatem 17. letu, ki je mnogo slovenskih sinov in očetov dalo svoje življenje za avstroogrsko monarhijo. Težki časi so ga kalili v letih stare Jugoslavije in nato v času okupacije. Vse to in povojno delo ga je izoblikovalo v človeka, ki ve, kaj hoče, zmora in sme. Od delavca je prišel za vodjo vzdrževanja in nato za referenta nabave od koder je odšel nato tudi v pokoj kot upokojenec Tovarne nogavic Polzela. Ves ta čas pa je bil vesetransko prisoten v javnem življenju in eden tistih, ki so opravljal delo z ljubeznijo, najsi je bilo kakršnokoli.

»Že prve dni okupacije so prišli pome okupatorjevi vojaki in me odpeljali na žandermerijo v Braslovce, kjer sem bil kakšnih 14 dni. Od tu so me odpeljali v Celje — v Stari pisker, kjer je bilo

Karli Koren

Smrt, ta neizprosna spremljevalka vsega živenga je mnogo prekmalu pretirala niti življenja Karliju Korenu. Ko smo njegovi znanci, prijatelji in sorodniki iz NOB izvedeli za žalostno novico, da Karlija ni več, smo nemo obstali.

Ni mu bilo dano, da bi kot mlad odraščajoč fant užival prešerno, razigrano in vse mogočih načrtov polno mladost. V tistih najtežjih časih je domovina namreč klicala — preženi te nadležnega tujca, ki nam je storil toliko gorja. Korenov Karli še ni dopolnil 17 let, ko je odšel v partizane, in to v slavno Tomšičevo brigado. V njej je našel veliko znancev in prijateljev, ki so mu večkrat pomagali v ravnanju z orožjem, saj zaradi mladosti ni imel izkušenj z njim.

Z brigado je prehodil neštete hribovite predele in se udeleževal borb, ki jih je Tomšičeva brigada bila proti koncu leta 1944 in 1945.

S svojo brigado se je pojavil v Studencih, na Ponikvi in na nepozabnem mitingu v Andražu, od koder je brigada krenila proti Koroški, da je na Polanah z drugimi partizanskimi enotami dokončno premagala sovražnika. Ko so naše bojne enote morale zaradi političnih spletk velikih in močnih zmagovalcev zapustiti Koroško, je tudi Karli to dejstvo sprejel z grenkobo, ki je navdajala takrat vse in od zmage navdušene borce. Po zmagi je z brigado odšel v Banat, kjer so si izmučeni borci nekoliko odpočili, od tu pa je bil demobiliziran, ker je bil še mladoleten.

Karli Koren je pozneje živel polno življenje, razdajajoč svoje bogato znanje in izkušnje v izgradnji naše domovine in nove družbene ureditve. Dolga leta je bil direktor Tovarne nogavic na Polzele, nazadnje pa je bil zaposlen v TT Prebold. Kar celih trideset let je bil član zelene bratovščine na Polzele, kjer je bil vrsto let njen tajnik in predsednik.

J. Krašovec

Bil je tudi ustanovitelj pododpora Tomšičeve brigade v Žalcu in z vso vmeno se je lotil zbiranja dokumentacije o njenih borcih iz naše doline. Pomagal je tudi pri snovanju in izvedbi raznih komunalnih akcij, pri izgradnji vodovodov in cest v odročnih krajih, zavedajoč se, da se morajo borci in družba oddolžiti ljudem, ki so z borci delili zadnji kos kruha ali skrbeli za ranjence ali kakorkoli pomagali partizanom.

Vselej je bil tudi poleg pri organizaciji prireditev, ki so obujale spomin na borbo Tomšičeve brigade v dolini. Bil je tudi v nadzornem odboru, ki je v Ljubljani pripravljala izid knjige o Tomšičevi brigadi, vendar je žal dočakal le izid dveh knjig. Za njim so sedaj ostale mnoge nedokončane naloge, omahnil pa je na rojstni dan republike, kateri je žrtvoval dober del svoje rane mladosti. Njegovi sorodniki so mu še danes hvaležni, za to spomin nanj ne bo nikoli zbledel, sorodnikom in družini pa izrekajo globoko sožalje.

Edo Šuster

V času vojne izseljenec, po vojni graditelj

Nobeno delo ni težko, če ga opravljaš z ljubeznijo do domovine

Življenje prav peklensko. Nič boljše se mi ni potem godilo na gradu Borl. Po približno treh mesecih sem se znašel v zbirnem logorju v Rajhenburgu — Brestanici. Od tu so odhajali transporti izseljencev na vse strani. Mene so še z mnogimi drugimi strpali na vlak za Srbijo. Znašel sem se v Slavonski Požegi in po potepanju po Novi Gradiški in Ivanji gradu končno prišel v Vukovar, kjer sem se našel s svojimi domačimi, ki so bili prav tako izseljeni. Tu smo ostali vse do konca vojne in junija 1945 smo se vrnili na Polzele. Nikoli nisem, ne morem in ne bom pozabil gostoljubja, ki so ga nam Slovencem nudili domačini,« je zaključil svojo pripoved Edo in vzdihnil.

Nisem mogel kaj, da ga ne bi pobaral še o kakšnem dogodku in o življenju v izseljeništvu. »Tega je, kolikor hočeš, samo da malo razmislim,« je dejal Edo in trenutek zatem že začel pripovedovati, o tem, kako so ga poskušali mobilizirati med domobrance, vendar se je vedno uspel izmuzniti. Ob neki drugi priliki pa je uspel zaradi simpatij komandanta mesta, ki jih je imel do njegove družine, s seznamom aretiranih preprečiti njihovo smrt. O tem pravi: »Neke noči so v naši okolici ustaši izvedli masovno aretacijo. Komandant mesta, ki je bil Nemec, vendar na tej dolžnosti, ker je moral biti, mi je dejal, če lahko preskrbim seznam aretiranih, da jih bo poskušal rešiti. S pomočjo ostalih smo ta seznam naredili in on se je odpeljal s kamioni v Novo Gradiško in zahteval ljudi iz seznama s pretezo, da jih bo odpeljal drugam. To mu je tudi uspelo in prav vse aretirane je pripeljal nazaj v Vukovar in v življenje. Ta človek je res veliko naredil za nas in ob koncu vojne mu ni bilo treba nikamor bežati...«

Edo in njegova žena, s katero sta se našla in poročila v izgnanstvu, sta imela povedati še veliko drobnih dogodkov, vendar vseh ni mogoče zajeti na teh straneh, ki jih imamo na razpolago. Povejmo mogoče le še to, kako so iz lekarne nekega Zebca skorajda vsakodnevno izginjali lekarniški pripomočki, sanitetni material in zravila, ki so nato s čolnom preko Donave prišli do partizanskih bolnišnic.

Beseda je nanesla še na mladino, kateri je Edo vedno zaupal in ji zaupa še sedaj. O mladih pravi, da so takšni, kakršne si zaslužimo. »Vsekakor pa se jim premo posvečamo. Priskrbimo jim delo ter jim ustvarimo pogoje za normalno življenje,« je še pristavil naš sogovornik, preden smo se poslovili. Mi mu lahko le potrdimo. Mar ne?

Darko Naraglav

Zavrh

V SLOŽNOSTI JE MOČ

Med tamkajšnjimi ljudmi to ni le znan star rek, ampak vsakdanja resničnost.

Ko zaviješ z glavne gališke ceste, se na prvi pogled svet zdi močno stisnjen. Zlagoma se je dolina začela širiti in po dobrih dveh kilometrih sem bila na koncu svoje poti. V Zavrhu.

Vas je bila v zgodnjem popoldnevu videti vsa dremava. A ta lenobna odsotnost je bila le navidezna, premor med vsakdanjimi opravili. Bila je nedelja, tista ura, ko se prileže ura ali dve počitka. Ali pa rahlega klepeta s prijatelji.

Dvoje me je vlekle v tisto mično, ob vznožju košatih, zamolklo zelenih bregov ležečo vas; da pišem o tem, koliko volje do dela in neuklonljivega ponosa je v tistih ljudeh. Da napišem o tem, kaj vse so si priborili z lastnimi žulji. Pa o slogi, ki vlada med tamkajšnjim življenjem, da malokje tako. In še v nečem je vas redka prikazen — mladež tamkaj ne sili neustavljivo navzdol v dolino, temveč ostaja tam, kjer so ji rojenice položile usodo v kmečko zibel. Ostajajo na svojih domačijah, na zemlji, prepojeni z žulji in znojem preteklih rodov.

Pričakovala sem le peščico ljudi, a jih je prišla kar desetina.

Takšnih živahnih, brez tistega meni že običajnega obzirnega izmikavanja in vlnudne zadržanosti. Prišli so takšni, kot so: topli, človeški, izvirni in nepokvarjeni.

Prijazna gospodinja nas je posadila za veliko kuhinjsko mizo. In potem so začeli pripovedovati — ne le o tistem, zaradi česar sem prišla. Tudi o vsem drugim so mi natrosili besed. A pojdemo lepo po kronološki stezi.

Tudi tukaj je vzkalila revolucionarna kal

Tako kot je prav in kot je bila včasih navada, so besedo imeli najprej starejši. O dnevi vojne vihere so govorili, o dnevi, ko je tamkajšnji rod sam trpel, pa kljub temu ponudil roko v času najtežje preizkušnje.

Zavrh je bil namreč kraj, kjer se je dalo početi marsikaj, kar je bilo treba skriti pred očmi drugih. Nič čudnega torej, če je postal kal osvobodilnega gibanja v gališki krajevni skupnosti. Še danes se

Ivan Potočnik spominja, kako ga je Karel Podvršnik-Živko seznanil z Rudijem Cilenškom. Takrat je dobil kopico knjig in brošur, ki jih je nosil naokrog, 25. februarja 1943 pa je Ivan sodeloval tudi pri ustanovitvi odbora Osvobodilne fronte.

Vse to in razne akcije za zbiranje hrane ter druga pomoč partizanom je bilo dovolj, da so tja gor privihrali Nemci. Zlasti jeseni 44 in v začetku leta 45 so bile tamkaj velike hajke. Veliko domačinov so zaprli v Stari pisker, iz marsikaterih domačij so sikali ognjeni zublji, ki jih je podtaknila okupatorjeva roka. In marsikdo tam naokrog se še spominja Kovačevega ata. Devet otrok se mu še ni rodil, ko so ga odpeljali v noč in ga kasneje kot talca obesili na Frankolovem.

V složnosti je moč

A tudi v Zavrhu je iz gozdov zadišalo po svobodi. Ljudje so zapregli s podvojenimi močmi. Leta 53 so s ponosom privili prvo žarnico, 65-ega so postali bogatejši za makadamsko cesto, čez tri leta so razkazovali vodovod, pred dobrimi desetimi leti pa so občudovali asfaltno cestišče.

Cesta je za ljudi tam življenjskega pomena. Po treh kolovoznih poteh se je nekdanj prišlo v Zavrh, zdaj vozi po asfaltni poti že delavski avtobus.

Ravno zaradi njega so morali Završani letos žapeči z vso silo.

Hoteli so delavski avtobus, pa je bilo cestišče po mnenju delavcev izletnika in Cestnega podjetja ponekod preozko, napoti jim je bilo vejeve in še vrsta drugih malenkosti. Neuklonljivi in neodnjenljivi, kot so ljudje v tistih sedemindvajsetih domačijah, so v treh mesecih letošnjega poletja naredili preko tritisoč udarniških ur, pomagali so si s svojimi stroji in poridrali les po domačih gozdovih.

Noben zamah z rovnico ali lopato jim ni bil pretežak, zato pa tudi njihov trud ni ostal nepoplačan.

Od prvih dni decembra vsako jutro pride zdaj tja gor avtobus in jih odpelje v dolino, pa potem spet nazaj. In Završani ne bi bili to, kar so, če ne bi ceste že na samem začetku preizkusili kar sami. Preizkusili tako, da so se po njej popeljali z avtobusom na skupinski izlet.

Zdaj že spet ne sedijo križem rok. V načrtu imajo šolski avtobus. Kar dobrih štirideset minut imajo njihovi najmlajši do šolskih klopi ali pa do šolskega avtobusa.

Niti sneg niti dež jih ne smeta zaustaviti. Ljudje tamkaj upajo, da bodo šolski prevoz lahko organizirali že po letošnjih zimskih počitnicah. Da pa bo čakanje vsem skupaj kar najbolj prijetno, so v kraju izdelali lično leseno brunarico. Takšno, da jo je veselje pogledati in bi bila marsikateremu kraju v ponos.

Poleg šolskega avtobusa so na prvih mestih njihovih želja zapisani telefonski priključki. Zaenkrat nimajo se nobenega. Upajo, da jih bodo dobili v kratkem skupaj z

ljudmi iz Hramš. Slišali so sicer, da nanje pri PTT ne računajo, pa so kljub temu vztrajni in prepričani, da bodo telefon kmalu imeli. Z zvrhano mero optimizma, kot ga imajo, verjamem, da se bomo za naslednji pogovor res zmenili po telefonu.

Še dvoje stvari so povedali, ko smo govorili o željah in načrtih: da si močno želijo urejeno odlagališče odpadkov, razmišljajo pa tudi o novi preplastitvi cestišča.

Pri vsem so pripravljeni zavihati rokave in prispevati tudi kakšen dinar. Ravno sedaj so zbrskali skupaj štirideset starih milijonov za svoj snežni plug.

Tako so mi pripovedovali in razlagali svoje načrte Završani v tisti prijazni kuhinji. Še posebej so bili ponosni, ker so vse doslej naredili zato, ker so složni, ker se nikoli niso prepirali in vedno delali s skupnimi močmi.

Naj njihova sloga nikoli ne presahne. Le razširi naj se. S staršev na otroke, z otrok na vnuke. Česar ne bodo postorili danes, bodo naredili jutri. Postopoma, tako kot se postopoma zdaj taja led po tistih strminah, po tistih osojnih bregovih, ki se takoj za vasjo pno kvišku.

Ura je lezla že tja proti peti popoldan. Tečen dež se je ponujal, ko sem hitela nazaj v dolino. Debele kaplje so se začele zaganjati v šipo. Od nekod pa je zadišalo po snegu.

A meni je bilo toplo pri duši. Toplo zaradi ljudi, kakršne sem spet odkrila v svoji bližini: tople, človeške, izvirne in nepokvarjene. Takšne, zaradi katerih bodo nekoč lepši tudi moji spomini.

Anton Dolar

Martin Razgoršek

Zemlje ne puščajo v nemar

Zavrh je vas kot so mnoge druge. A v nečem je redka prikazen. Mladež tamkaj namreč ne sili neustavljivo navzdol v dolino, temveč ostaja tam, kjer so ji rojenice položile usodo v kmečko zibel. Ostajajo na domačijah, na tistem svetu, zabradanem v strme bregove in prepojene z žulji in znojem številnih rodov. Res, da ljudje že izgubljajo trdno odvisnost od zemlje in si služijo kruh tudi z delom po okoliških krajih. A zemlje ne puščajo v nemar in se vedno znova vračajo tja, kjer duhajo dim rodne ognjišča. Čemu — o tem naj govorijo sami:

Anton Dolar: »Na kmetiji sem ostal, ker sem že po končani osnovni šoli začel hoditi v službo, ves denar pa sem vlagal v domačijo. Tako sem ostal tukaj, v Zavrhu, se poročil in ustvaril družino. Zemlje imamo malo, dela pa je kljub vsemu veliko. V glavnem je treba vse postoriti ročno. Pa kar gre. Še zlasti sedaj, ko je cesta in se iz službe vračam veliko hitreje kot nekoč, ko sem hodil po kolovozni poti.«

Martin Razgoršek: »Deset let sem šele tukaj. Sem pa spoznal ljudi in ta svet. Ljudje so prijazni, razumejo se med seboj in tudi delamo složno. Nikdar prej nisem živel na kmetiji, doma smo imeli le hišo in malo zemlje okrog nje. A zemljo sem imel rad, tudi poročil sem se tukaj in mislim, da

bom na kmetiji tudi ostal. Še zlasti, če bomo še naprej tako složno delali in se razumeli med sabo. Sam imam sedem ha zemlje. Povedati moram to, da imamo strojno skupnost, zelo dobro se obnese. Škoda le, da so cene pridelkov v našem kmetijstvu tako nizke in stroški tako visoki, da se v teh hribih od zemlje res ne da živeti.«

Ivi Šmarčan: »Doma sem ostal zato, ker sem pač bil najmlajši in je eden moral ostati. Da bi ostal doma zaradi tega, ker bi se od zemlje dalo lepo živeti — to v teh časih in v teh hribih ni mogoče. Od vsake hiše gre ponavadi eden v službo, da lahko živimo. Zemlje imamo od 6 do 7 ha, vendar je vse hribovito. In če hočeš zrediti govedo, moraš vanj vložiti veliko več kot v dolini. Tudi sadje ne gre. Letos smo prodajali industrijsko sadje. Če ga je vsak prodal tri, štiri tone, pa še v Žalec ga je bilo treba voziti, cena za kilogram pa je bila dobra dva in pol stara tisočaka.«

Franci Ašenberger: »V Zavrhu sem ostal, ker mi je doma pripadla polovica kmetije. Tudi poročil sem se tukaj. Zemlje je sicer malo, le dva ha, tako da oba še hodiva v službo. Kljub temu je dela veliko. Teren je strm, poleg tega so tukaj številni plazovi in zaradi tega valovite njive in travniki. Še tam, kjer se da pokositi s kosilnico, moraš vse popravljati s koso. Kljub vsemu zemlje ne bi dal iz rok. Vse, kar pridelamo, prav pride.«

Ivi Šmarčan

Franci Ašenberger

S košem na trg

Kmečkim ženicam tam naokoli ni bilo z rožicami postelano. Vedno jih je klicalo delo v hiši in okrog nje, doma je bila vedno kopica otrok, denarja za njihovo obleko in obutev nikoli dovolj. Marsikateri dinar so si morale prislužiti s tem, da so si oprtale polne koše in odhajale na trg.

Med takšnimi je bila tudi Dolarjeva Justika. Trideset let je ubirala pot proti Celju s košem na rami. Tam je zaslužila včasih toliko, da je kupila otrokom, šest jih je bilo, za v šolo, pa še za davek je kdaj pa kdaj ostalo. In še danes pravi, da bi odšla barantat tja dol za tiste stojnice. Nazadnje je prodajala pred desetimi leti.

Justika šteje danes 64 let. Poleg tistih odhajanj na trg se spominja številnih običajev, ki so pred leti živeli po tamkajšnjih domačijah, npr. ob žetvi, na ohceti, pa tega, kakor so okrog prepevali ob Novem letu. Tudi

Justika Dolar

sloge v svoji vasi se spominja. Ko še ni bilo cest, so ljudje zapregli po dvanajst parov volov in zvozili v breg vse tisto, kar je bilo pač treba. »Sloga je bila in je še danes med mladimi gošpodarji,« je pribila ob slovesu.

V pogovoru so poleg mladih kmečkih fantov sodelovali še: Franci Šmarčan, Ivan Potočnik, Martin Novak, Rudi Verdev in Janez Dolar.

Lesoreze oblikuje

Popotnik ali pa čisto slučajni obiskovalec, ki ga je pot zanesla v gališko krajevno skupnost, skorajda ne more prezreti mičnih lesenih tabel z imeni krajev. Le-te so delo amaterja iz vasi, koder hodim tokrat. Alojz Podvršnik je njegovo ime.

Rek, da je kovačeva kobila vedno bosa, tokrat ne velja. Tudi v Zavrhu je namreč delo njegovih rok opaziti marsikje: ob vstopu v sam kraj, pri avtobusni postaji in še kje. »Rad bi olepšal svoj kraj,« je dejal, medtem pa razkazoval že narejene lesoreze v svoji delavnici.

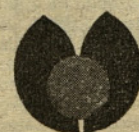
Sam je povedal, da je že v osnovnošolskih klopih imel rad barvice v rokah. Tudi drugi so ga spodbujali in mu dopovedovali, da lepo riše. Kasneje ga je premamila les, zlasti dobra stara slovenska lipa. Zdaj pod njegovimi rokami nastajajo lesorezi, ki so našli mesto že v marsikateri hiši, razstavljal pa jih je tudi na razstavi amaterjev v celjskem Golovcu.

Kaže, da Lojzeta nasploh privlači svet umetnosti. Pred leti je prepeval pri narodno zabavnem ansamblu. Zdaj je mikrofona zamenjal z dletom. A ob večerih, ko se zbero vaški fantje in moške, še vedno rad pritegne.

Alojz Podvršnik v svoji delavnici

Tekst in fotografije Irena Jelen-Baša

HKS — Hranilnica-posojilnica KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA ŽALEC

Vsem našim vlagateljem želimo uspešno sodelovanje tudi v prihodnjem letu, zdravja in osebnega zadovoljstva.

Hkrati obveščamo, da bo naša poslovna enota v Žalcu poslovala za vse občane tudi v popoldanskem času, da bi lahko čim boljše zadostili vašim potrebam.

Za informacije vprašajte po telefonu — številka 714-251.

To stran posvečamo kmetijstvu

Na kmetiji Rafka Zabukovnika:

»Sadjarstvo je že bilo vir zaslužka«

Na valovitih terenih Andraža, čisto na meji med žalsko in velenjsko občino, leži kmetija Rafka Zabukovnika. Že velika gospodarska poslopja pričajo, da tam gori vrsto let gospodarijo pridni ljudje. Zaenkrat še kmetijo vodi sedemdesetletni Rafko in njegova žena Silva, toda kaj kmalu jo bo prevzel sin Peter.

V teh poznih jesenskih mesecih si kmetje radi oddahnejo od preobilice dela. Pri Zabukovnikovih letos ni tako. Odločili so se namreč, da se bodo poleg vseh dejavnosti posvetili še sadjarstvu. Do decembra so že pripravili zemljo oziroma zorali terase za dva in pol hektarja plantažnega sadovnjaka in če bo vreme naklonjeno, bodo zasadili še tisoč osemsto jablan. Dela bi se že lotili, pa jih je prehitel mraz.

Čas jih tisti dan ni priganjal, čeprav jim dela ne zmanjka tudi pozimi. Imajo trideset hektarjev zemlje, od tega polovico gozda, v katerem pa je tudi ta čas delo.

Sadjarstvo za Zabukovnikove ni popolna novost. Prisojno lego sta Silva in Rafko dobro izkoristila že pred leti in prodaja jabolk je bila tudi že pomemben zaslužek. Kot je povedala Silva, sta zasadila že nekaj sto sadnih dreves. Prišla pa so leta, ko je bilo težko prodati pridelek.

»Takrat, ko prodaja ni šla, nismo vedeli, kako bi še gospodarili. Mleka še nismo oddajali in goveda še tudi manj. No letos so v zadrugi odkupili vsa industrijska jabolka,« je pripovedovala zgovorna gospodinja.

Toda kljub vsemu so se odločili

za intenzivnejše sadjarjenje. Zakaj, je Rafko takole razložil: »Vidim, da staro drevje že propada in bi že tako morali poskrbeti za obnovo. Kmetijska zadruga nam je ponudila ugodne pogoje in tako si bomo lahko uredili sodobno sadjarjenje. Na terase bomo zasadili predvsem tiste vrste, po katerih je v zadnjem času največje povpraševanje, to so gloster, idared in jonagold.«

Za domačo uporabo si bom še prihranila mušanco, ki mi je po

okusu najbolj všeč,« je v šali rekla Silva.

Prvi dinarji od sedanje naložbe bodo čez tri ali štiri leta. Med tem časom bodo Zabukovnikovi morali poskrbeti za ustrezno zaščito. Poleg tega bodo še naprej skrbeli za tiste dejavnosti kmetije, ki so že bolj tradicionalne. To so živinoreja, hmeljarstvo in tudi vinogradništvo. Na teh pobočjih dokaj dobro obrodi vinska trta in letos so naprešali skoraj tisoč litrov vina. Hmeljarijo tamo gori že

od nekdaj. Čeprav površina ni ravno velika, okoli hektar, se lahko pohvalijo, da je njihov pridelek vselej prvorazreden.

Kljub obilici dela si je gospodar Rafko našel čas še za družbeno politično delo. Stene dnevnega prostora krasijo številna priznanja in diplome. Toda tisti, ki sta mu najdražji, ima varno spravljeno. Prinesel ju je pokazati: medalja dela s srebrnim vencem in plaketo OF.

»Nekaj sem jih dobil tudi kot

Še pred pomladjo bodo Zabukovnikovi z Andraža zasadili sadovnjak s 1700 jablanami

borec Šlandrove brigade, v kraju sem se vedno vključeval v delo. Bil sem tudi ustanovni član gasilskega društva v Andražu. Gasilec nisem več, sin Peter pa stopa po mojih stopinjah. Sestanki so bili takrat ob večerih in ob nedeljah... je pripovedoval Rafko. Žena pa ga je dopolnila: »Tako enostavno ni bilo, šest otrok je bilo pri hiši.«

Po njegovi zaslugi so le dobili cesto, telefon. Za tako oddaljeno kmetijo je to velikega pomena. Časi, ko so hodili peš po uro in več, so minili. Na sodobno in lepo urejeno kmetijo bodo tako tudi laže dobili mlade ženske roke, kar je danes vse večji problem. Čeprav vsi vemo, da je tudi kruh z drugim delom težko prislužen.

Matej Čulk, organizator sadjarstva proizvodnje v Kmetijski za drugi Savinjska dolina

NA OBROBJIH DOLINE ŠE SADJARSTVO

V Hmezadovi organizaciji Kmetijska zadruga Savinjska dolina, so se lotili obsežnega programa urejanja kmečkih sadovnjakov. Tako so letos že zasadili jablane na osmih hektarjih, do konca srednje-ročnega obdobja pa naj bi bilo že petinštirideset hektarjev plantažnih nasadov. O teh načrtih je organizator sadjarstva proizvodnje v zadrugi Matej Čulk povedal naslednje:

To dejavnost bomo razvijali predvsem na obrobjih doline, to so Andraž, Založe, Braslovče in Vinska gora. Za urejanje nasadov nudimo kmetom zelo ugodne po-

goje. S pomočjo Hranilno kreditne službe, Ljubljanske banke in Vodne skupnosti Slovenije kreditiramo kar osemdeset odstotkov naložb, prvo anuiteto pa bo kmet plačal ob pridelku. Zadruga bo vložila tudi ves potreben reprodukcijski material in strojne storitve, proizvajalec pa bo prispeval les za postavitev ograje in opore. Po naših navodilih in navodilih Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu bodo kmetje sami izvajali zaščito pred sadnimi škodljivci. Še pred tem bomo poskrbeli za izobraževanje in že letošnjo zimo bomo organizirali sadjarske šole.

Marijana Matijec-Natek

Skupna strokovna služba KS v občini Žalec objavlja prosta

administrativno finančna dela in naloge

Pogoji:

- srednješolska izobrazba ekonomske ali upravno administrativne smeri
- najmanj eno leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8. dneh po objavi na naslov: Skupna strokovna služba KS v občini Žalec, Hmeljarska 3, 63310 Žalec.

O izidu bomo kandidate obvestili v 15. dneh po poteku objave.

Na osnovi 8. in 11. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske raziskovalne skupnosti Žalec za obdobje 1986—1990 objavljamo

RAZPIS za občinski raziskovalni program za leto 1987

1. Za raziskave, ki obravnavajo občinske probleme (s področja gospodarske in socialne problematike občine);
2. Za raziskave, ki obsegajo skupne medobčinske oziroma regijske probleme (problematika okolja);
3. Razvojno raziskovalne naloge, ki obravnavajo razvojno problematiko prestrukturiranja žalskega gospodarstva, in sicer:

- dolgoročne raziskave novih proizvodnih usmeritev;
- uporabne raziskave za izboljšanje tehnologije, ki bodo rezultate dajale v tekočem srednjeročnem obdobju;
- razvojne naloge, ki predstavljajo prenos raziskovalnih dosežkov v prakso;

Naloge pod 1. točko sofinancira Občinska raziskovalna skupnost do višine 70 % naloge, pod 2. točko do višine 40 % in naloge pod 3. točko do višine 30 %.

Rok za prijavo je 25. januar 1987.

Morebitne druge informacije dobite na Skupnih službah SIS Žalec, Pečnikova ulica 1, telefon 713-121, kamor pošljite tudi prijavo.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST ŽALEC

objavlja javni razpis

»MLADI RAZISKOVALEC«

Namen razpisa je spodbuditi mladino k ustvarjanju inovacijskih dosežkov in k raziskovalnemu delu.

Na razpis se lahko prijavijo:

- učenci osnovnih šol občine Žalec
- ostala mladina iz občine Žalec, ki obiskuje šole in fakultete kjerkoli v SFRJ.

Raziskovalna dela in inovacije lahko prijavijo posamezniki, skupine ali krožki. Poročilo o raziskavi ali inovaciji mora biti tipkano, metodološko urejeno, z zapisom postopka, z rezultati, diskusijo ali predstavitev izdelka. Ocenjevali bomo pomembnost, koristnost in izvirnost prijavljenih nalog.

Rok za prijavo predlogov je 30. april 1987. Nagrade bodo podeljene ob dnevu mladih raziskovalcev.

Prijave pošljite do 30. aprila 1987 na naslov: Občinska raziskovalna skupnost, »Mladi raziskovalec«, Žalec, Pečnikova 1.

Integralno varstvo pred boleznimi in škodljivci

Znanstveno tehničnemu napredku, njegovi praktični uporabi, ki je po drugi svetovni vojni povzročila izjemno gospodarsko rast v industriji, je sledilo kmetijstvo, ki je v zadnjih tridesetih letih doživelo velike spremembe. Nova spoznanja in uspehi v genetiki, prehrani in v varstvu rastlin, širokopotezno nadomestilo človeške delovne sile s stroji in kemični pripravki so pripeljali do racionalnega pridelovanja živil za naraščajoče nekmetijsko prebivalstvo. Industrializirano kmetijstvo v razvitih deželah je lahko pridelalo poceni kakovostno hrano ne le številnim nekmetijskim državljanom, ampak tudi za izvoz. Če so pred 130 leti štirje kmeti lahko preživeli enega nekmeta, danes lahko en kmet preživi 40—50 nekmetov. Delež izdatkov za hrano v razvitih deželah stalno pada, saj se je v zadnjih tridesetih letih za štiričlansko delavsko družino v Nemčiji na primer zmanjšalo za več kot 50 odstotkov.

Kmalu pa so se pokazale tudi slabe strani pretirane racionalizacije in specializacije v pridelovanju hrane. Čim bolj se je kmetijstvo zgledovalo po industriji, tem glasnejša in ostrejša je bila kritika sodobnih pridelovalnih metod. Industrializiranemu kmetijstvu očitajo, da onesnažuje površinsko in talno vodo, da dolgoročno zmanjšuje rodnost tal, da povečuje občutljivost gojenih rastlin za bolezni in škodljivce, da selekcionira proti kemijskim pripravkom odporne skupine povzročiteljev bolezni, škodljivcev in plevelov in da pripomore k masovnemu pojavu doslej maloštevilnih in nepomembnih škodljivcev, saj prebogostjo in vsestransko posega v labilni ekosistem na obdelovalnih površinah. Razen tega očitajo konvencionalnemu kmetijstvu, da onesnažuje s ostanki pesticidov hrano, da potrebuje preveč energije in surovin za pridobivanje hrane in ne nazadnje, da preveč pridelava, kajti skladiščenje neporabljenih hranil povzroča v razvitih deželah velike skrbi.

Upravičenost kritike je, posebno če upoštevamo pavšaliziranje in čisto nestrokovno novinarsko poročanje, posebno v nekaterih točkah vprašljiva, ima pa tudi dobro plat. Ljudje se spet zavedajo, da je človek oskrbovalec in ne le izkoriščevalec zemlje, da pa ima pretirana mehanizacija in kemizacija v kmetijstvu lahko tudi zelo neprijetne posledice ne le na ekosistem, ampak tudi na pridelovalce.

Kot ugovor proti dozevnim ali resnično slabim stranem tako imenovane konvencionalnega kmetijstva so se v gospodarstvu najbolj razviti deželi začele tu in tam uveljavljati razne oblike teko imenovanega alternativnega kmetovanja pod različnimi imeni (npr. biološko dinamično pridelovanje, organsko biološko pridelovanje).

Alternativni načini kmetovanja se zavzemajo za gnojenje z organskimi gnojili in tako obdelovanje tal, ki poživlja razvoj zemeljskih mikroorganizmov, prepoveduje uporabo sintetičnih gnojil in kemičnih sredstev, za varstvo rastlin priporočajo dolgoletno kolobarjenje ipd. Kljub mnogim načinom alternativnega kmetovanja se je tudi v zahodnoevropskih državah uveljavil le v majhnem obsegu (manj kot odstotek obdelovalnih površin pokriva le 0,5 odstotka potreb).

Alternativni načini pridelovanja zahtevajo več delovne sile in dajejo praviloma nekoliko manjše pridelke, zato so kljub prihrankom pri kemičnih sredstvih in gorivih do trikrat dražji kot hrana, pridelana na konvencionalni način. Visok standard v razvitih industrijskih deželah dovoljuje majhnemu odstotku prebivalstva (antropozofi, zdravstveno zavedni, fanatični ekologi ipd.) večje izdatke za hrano. Pomembnost alternativnega kmetovanja ni v pridelovanju hrane, ampak v vedno večji kritičnosti javnosti, ki vpliva tudi na znanstveno raziskovalno delo. To bo vrnilo ali na novo razvilo prirodne kmetijske metode, kemična sredstva pa omejilo na tiste posege, brez katerih racionalno pridelovanje v sodobnih okoliščinah ni mogoče in ki so ekološko sprejemljivi.

Če so se alternativni načini pridelovanja — sicer v neznatnem delu, pa vendarle — uspeli uveljaviti v nekaterih živinorejsko poljedelskih obratih in v vrtniškstvu, pa v prvotni obliki niso mogli prodreti v plantažnem kmetijstvu. V večletnih nasadih so morali alternativci najprej popustiti glede kemičnih sredstev za varstvo. Začeli so uporabljati žveplene in bakrene pripravke, nato pa tudi nekatere insekticide in fungicide, predvsem specifične z ozkim spektrom delovanja. V večletnih nasadih ni moč kolobariti in tako prekiniti razvoja nevarnih bolezni in škodljivcev.

Za alternativno gospodarstvo v današnjih razmerah, razen za zelo omejeno tržišče v deželah visokega standarda, ni možnosti, posebno ne v deželah, kjer pridelki ne zadostajo za domače potrebe. Opozarja pa nas, da je treba kritično gledati na industrijski način kmetovanja, da je preobilno gnojenje z mineralnimi gnojili škodljivo in da je uporaba kemičnih sredstev »za vsak primer« dvorezen meč.

Kemična sredstva za varstvo rastlin so pri hitrem razvoju v sadjarstvu v zadnjih desetletjih veliko prispevala. Nizka in stabilna cena pesticidov, hitro in zanesljivo delovanje, predvsem pa pretirane zahteve potrošnikov na zunanjo kvaliteto sadja, pa so privedla do pretirane porabe pesticidov. Nega-

tivne strani, kot so pojav rezistentnih škodljivcev in patogenih gliv (pretirana poraba kemičnih sredstev za varstvo rastlin), neprestane masovne populacije nevarnih škodljivcev (listne uši, pršice) in masoven pojav nekaterih do sedaj zanemarljivih škodljivcev (listni zavrtci) so že same po sebi, tudi če ne upoštevamo ekoloških in higienskih pomislekov, ki so upoštevali dosledno zakonodajo in možnost kontroliranja, pogosto precej pretirani, zadosten razlog za vključevanje kemičnega zatiranja bolezni škodljivcev in plevelov v premišljenem obsegu.

Zato se v nasadih vse bolj uveljavlja tako imenovano integralno varstvo pred boleznimi, škodljivci in pleveli. Integralno varstvo pomeni (po definiciji Internacionalne organizacije za biološko zatiranje škodljivcev I.O.B.C.) uporabljati vse gospodarsko, ekološko in toksikološko nadomestne (ilne) metode, da zadržimo škodljive organizme pod gospodarsko škodljivim pragom, pri čemer zavestno dajemo prednost naravnim omejitvenim dejavnikom.

Integralno varstvo usmerja raziskovanje in prodira na vse širšem področju v praksi ne le iz ekoloških, ampak tudi iz ekonomskih razlogov. Vsestransko toksikološko preizkušanje kemičnih pripravkov in njihovih metabolitov, kratkotrajnost uporabe in posebno v zadnjem času v proizvodnji in skladiščenju hude nesreče so zelo in bodo še bolj dvignile cene pesticidnih pripravkov. Stroški za kemično varstvo rastlin, ki so bili še pred nekaj leti zanemarljivi, postajajo vse večji in večji.

V Jugoslaviji uporaba pesticidov sicer precej narašča, vendar je pri nas poprečno še vedno za polovico nižja kot v razvitih evropskih državah. Vendar nas ta podatek ne sme zavajati. Poprečna poraba je res nizka, vendar na mnogih družbenih gospodarskih in pri nekaterih zasebnih tržnih pridelovalcih uporaba kemičnih sredstev v sadjarstvu zelo malo ali nič ne zaostaja za razviti deželi. Preusmeritev na integralno varstvo pred boleznimi in škodljivci pri tržnih pridelovalcih, še preden dosežemo brezhibnost industrijskega pridelovanja hrane, nam bo med drugim pocenila in omogočila sadjarjenje, ki bo skladno z našo predstavo o zdravem okolju.

Integralno varstvo vključuje varstvo s kemičnimi sredstvi v gospodarskem in ekološko premišljenem obsegu. Pri zatiranju škodljivcev in bolezni igrajo veliko vlogo naravni omejitveni dejavniki, kot so: klima, mikroklima, tla in naravni sovražniki škodljivcev (predatorji, paraziti). Zelo važna je izbira sorte, ki naj bo čim bolj odporna proti nevarnim boleznim, slab gostitelj za go-

spodarsko važne škodljivce in ne samo trgovsko zanimiva.

Za integralno varstvo je zelo pomembna urejena obveščevalna služba, in kjer je mogoča, tudi prognostična služba.

Pri uporabi kemičnih sredstev za varstvo rastlin je treba upoštevati gospodarski prag škodljivosti, to je škropiti le tedaj, če so izgube zaradi slabšega ali zmanjšane pridelke večje kot stroški in indirektno posledice škropljenja, prekomerna razmnožitev drugega škodljivca, uničenje naravnih sovražnikov, nevarnost povečane rezistence škodljivca za uporabljeni pesticid. Da bi ekosistem v nasadih čim manj prizadel, uporabljamo specifične insekticide, ki zadevajo, če je le mogoče, škodljive organizme in ne njihove predatore, čeprav so praviloma specifični pripravki dražji. Prihranili bomo pri številu pretiravanj.

Pri integralnem varstvu zavestno upoštevamo in kombiniramo ukrepe, ki pomagajo k razvoju zdravih rastlin.

Marsikaj je že dolgo poznano, vendar premalo upoštevano, prav zaradi tega, ker smo se zanašali na kemična sredstva, ki naj bi hitro in poceni ozdravila gojene rastline.

Jasno je, da zahteva prehod od škropljenja v rednih presledkih ali od škropljenja po koledarju k integralnemu varstvu nasadov precej časa, mnogo izkušenj in še veliko sistematičnega raziskovanja. Ostre zahteve pa ne postavljajo integralno varstvo samo pred strokovnjake za varstvo rastlin, ampak še v večji meri pred pridelovalce. Ali je uporaba kemičnih sredstev potrebna ali ne, bo odločil pridelovalec, upoštevajoč navodila prognostične službe in specifičnosti svojega nasada po natančnem pregledu sadnega drevja. Zato mora pridelovalec dobro poznati najvažnejše škodljivce in bolezni, prav tako pa tudi kemična sredstva za varstvo rastlin in njihove stranske učinke.

V integralnem varstvu ne predpisujemo načina zatiranja škodljivcev, temveč nanje opozarjamo. Okoliščine pa, ki vplivajo na odločitev, ali je uporaba v konkretnem nasadu potrebna ali ne, pa najbolj pozna pridelovalec.

Zato bo integralno varstvo uspelo in se uveljavilo v nasadih, kjer je tesno sodelovanje med pridelovalci in strokovnjaki za varstvo rastlin.

Miljeva Kač, dipl. ing. agr.,
Inštitut za hmeljarstvo
in pivovarstvo

Novoletni pogovor • Novoletni pogovor • Novoletni pogovor • Novoletni pogovor • Novoletni pogovor • Novoletni pogovor

PREPOČASI SE PRILAGAJAMO ZAOSTRENIM GOSPODARSKIM RAZMERAM.

Z letošnjim letom smo stopili v novo srednjeročno obdobje. Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer pa ciljev ne uresničujemo. Predvsem nas je prizadel nov devizni režim, posledice pa lahko uvrstimo med objektivne vzroke za težave — še zlasti izvoznikov. Prepočasno prilagajanje novim razmeram, zlasti z vidika prestrukturiranja gospodarstva, pa lahko uvrstimo med subjektivne vzroke. Gospodarski in družbeni razvoj občine se je tako naenkrat znašel v škripcih. Več o tem in pa predvsem o ciljih za naslednje leto, ki jih z resolucijo snujemo prav v tem času in ob prehodu v novo leto, sta povedala Ludvik Semprimožnik, predsednik občinske skupščine, in predsednik izvršnega sveta Anton Bratuša.

Savinjski občan: Za nami je prvo leto srednjeročnega obdobja. Kako bi ocenili start in kakšen je sedanjí gospodarski in družbeni položaj občine? Kakšen je tudi v primerjavi z regijo in Slovenijo?

L. Semprimožnik: V novo srednjeročno obdobje smo startali z dovolj optimizma in zagnanosti. Vendar pa trenutni rezultati gospodarjenja kažejo slabo sliko. Več let smo bili navajeni dobrih kazalcev gospodarske uspešnosti, sedaj pa precej zaostajamo za regijo in tudi za republiko. Za takšno stanje je veliko objektivnih vzrokov, ne manjka pa tudi subjektivnih slabosti. Gospodarstvo, predvsem industrija, se prepočasno prilagaja tržnim zahtevam, kar pomeni tudi splošno slabšo uspešnost.

Savinjski občan: Katerim vprašanjem so zbori občinske skupščine namenili največ pozornosti in kakšna je učinkovitost sprejetih sklepov in stališč?

L. Semprimožnik: V skupščinskih zborih smo veliko časa posvetili sprejemanju srednjeročnih in letnih planov za razvoj občine. Redno smo spremljali rezultate gospodarjenja ter splošno in skupno porabo. Kakor za druge organe velja tudi za skupščino, da sprejemamo veliko dobrih sklepov in usmeritev, ki pa se prepočasno uresničujejo. Veliko časa delegatom vzamejo razpra-

SMELO ZASTAVLJENI CILJI NAS MORAJO SPODBUJATI

ve o različnih odlokih, ki jih skupščina mora sprejeti.

Savinjski občan: Začrtali ste si zahtevne naloge za izboljšanje delovanja delegatskega sistema. Kakšne so prve ocene dela delegatov in delegacij?

L. Semprimožnik: Če ocenjujemo delo delegatske skupščine po udeležbi delegatov na seji, potem lahko trdim, da delegatski sistem dobro deluje. Vendar ni popolnoma tako. Delegacije so namreč še vedno preveč prepuščene same sebi, nimajo pravega stika z organi upravljanja v združenem delu in krajevno samopravo v krajevnih skupnostih. Naša naloga je, da v bodoče več storimo za vsebinsko plat delegatskega sistema in se zadovoljimo samo s formalno prisotnostjo delegatov na sejah.

Savinjski občan: Ugotovljeno je, da vse več strokovnih kadrov odhaja iz občine. Kaj je vzrok za to in kakšne bodo posledice?

L. Semprimožnik: Na ta problem so opozorili delegati zbora združenega dela, ko smo razpravljali o devetmesečnih rezultatih gospodarjenja. Res je, da smo v zadnjem času izgubili precej dobrih kadrov, ker so v sosednjih občinah dobili boljše plačano delo. Posledice se bodo šele pokazale, prav gotovo pa bodo za občino zelo hude. Storit moramo vse, da bomo sposobne in delovne strokovnjake pravično nagradili za njihovo delo. Mlajšim moramo omogočiti hitrejšo napredovanje, ker jih tudi to lahko zadrži, da se ne bodo selili drugam.

Savinjski občan: Kako zaostrene gospodarske razmere vplivajo na razvoj družbenih dejavnosti?

L. Semprimožnik: Slabši gospodarski rezultati se že kažejo tudi v družbenih dejavnostih. Denarja, ki bi ga lahko porabili za naše skupne in splošne namene, je vse manj. Programi posameznih dejavnosti so se pričeli krčiti in glede na razmere, ki jih pričakujemo, se bodo še morali. Vendar se moramo zavedati, da je potrebno tisto, kar smo pridobili v boljših časih, ohraniti. Zato moramo sredstva primerno nameniti tudi družbenim dejavnostim. Vedeti moramo, da bo življenje še tudi jutri, zato potrebujemo šole, zdravstvene domove, ceste itd. Seveda bo potrebno želje in potrebe uskladiti s finančnimi možnostmi.

Savinjski občan: Krajevne skupnosti že vrsto let terjajo

Ludvik Semprimožnik

sistemsko rešitev financiranja osnovne dejavnosti. Zakaj ostaja to vprašanje toliko časa nerešeno?

L. Semprimožnik: Res je. Krajevnim skupnostim nalagamo vse več nalog, istočasno pa nam ne uspe zagotoviti rednega vira za financiranje njihovih dejavnosti. Razprave o tem problemu potekajo v republiški skupščini že od leta 1975 dalje, vendar pa še vedno nismo prišli do enotnih stališč. Razprava je pokazala, da z zakonom, ki bi veljal za vso republiko in vse občine, tega ni mogoče rešiti. Zato bomo tudi v bodoče prisiljeni reševati finančne težave krajevnih skupnosti v dogovarjanju z združenim delom. Prevladuje namreč stališče, da se morajo krajevne skupnosti hitreje uveljavljati kot bistvena sestavina združenega dela.

Savinjski občan: Kljub težavam smo letos bogatejši za vrsto pridobitev; morda bi katere posebej izpostavili?

L. Semprimožnik: V letu, ki se izteka, smo v občini pridobili nekatere nove objekte in naprave, ki so za nadaljnjo gospodarsko rast in razvoj občine izredno pomembni. Omenim naj le novo predilnico v Tekstilni tovarni Prebold, novo peč v Keramični industriji Liboje, dobro potekajo dela pri priključevanju posameznih tovarn na plinovod itd. Še posebnega pomena je čistilna naprava, ki je pričela poskusno obratovati. Le-ta nam omogoča, da bomo še naprej dograjevali kanalizacijski sistem, kar bo omogočilo nadaljnjo gradnjo stanovanjskih objektov, ki je v občini že skoraj stala. Upokojenci in ostareli občani so

Anton Bratuša

najbolj veseli obnovljenega doma upokojencev na Polzei.

Savinjski občan: Kaj si lahko obetamo od naslednjega leta?

L. Semprimožnik: Leto, ki je pred nami, bo gotovo eno od najtežjih v zadnjih letih. Razmere v gospodarstvu se bodo še zaostri- le, povečuje se socialno razlikovanje, osebni dohodki težko sledijo rasti inflacije itd. Mislim, da se bomo morali bolj disciplinirati,

pa so se izgube pojavile v drugih organizacijah. Ukrepi, sprejeti sredi letošnjega leta, so v marsikateri organizaciji težave celo poglobili. Zaostrene gospodarske razmere, ki smo jih zabeležili že v letu 1985, so se nadaljevale tudi letos, znakov izboljšanja pa žal še vedno ni. Takšno stanje pa je povzročilo vrsto problemov tudi na drugih področjih družbenega življenja.

Savinjski občan: »Kje so glavni vzroki za nastale zaostrene gospodarske razmere?

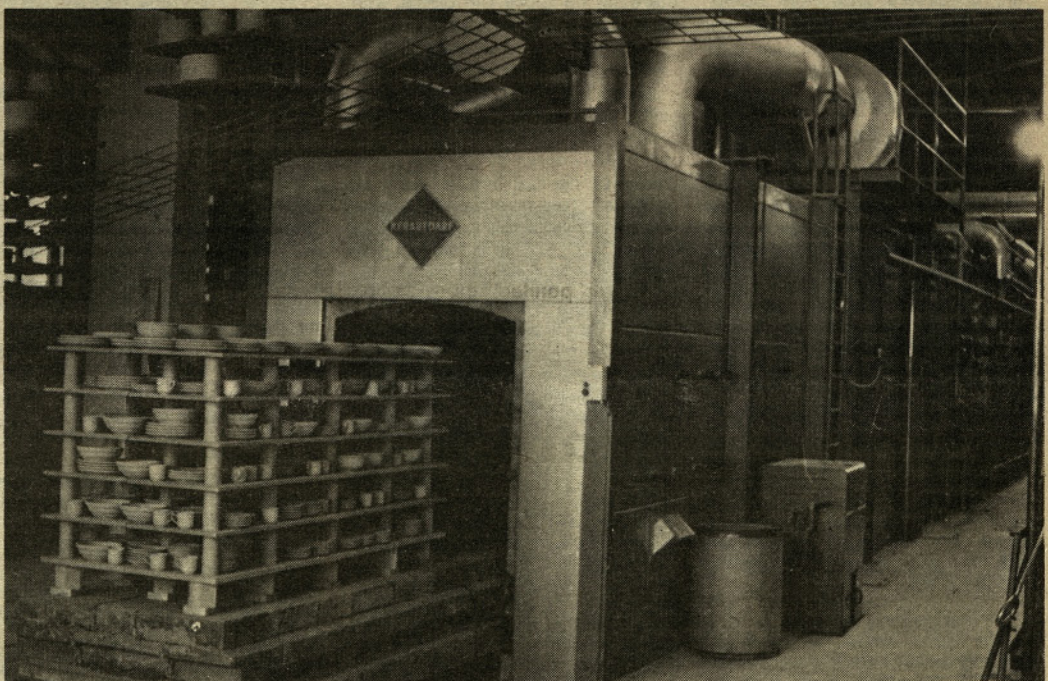
Anton Bratuša: »Razkorak med cenami vhodnih surovin in repromaterialov ter cenami končnih izdelkov pesti zlasti predelavo nekovinskih rudnin, strojno industrijo, tekstilno, kemično in lesno industrijo ter kmetijstvo. Rast cen končnih izdelkov je bila omejena zaradi padca kupne moči ali pa interventnih ukrepov. Največ težav pa nam je nakopal nov devizni sistem, saj izvoz ni več stimulativen. Stroški obresti skokovito naraščajo, gospodarstvo pa pesti pomanjkanje lastnih obratnih sredstev. Zaradi nelikvidnosti določenih delov jugoslovanskega trga beležimo nespoštovanje plačilnih pogojev.»

Savinjski občan: »To so bili predvsem objektivni razlogi

vljena resolucijska izhodišča za naslednje leto tudi realna?

Anton Bratuša: »Res je, da v tem trenutku ni realnih osnov za postavljanje optimističnih ciljev. Dejstvo je, da se bodo negativni trendi gospodarjenja nadaljevali vsaj še v prvi polovici naslednjega leta. Načrtovani ukrepi v zvezni resoluciji in angažiranje neizkoriščenih možnosti v naših organizacijah dela naj bi vendarle prispevalo k boljšim rezultatom. Odpravljanje vzrokov izgub v predelovalni industriji, bitka za večji izvoz, še zlasti na konvertibilno tržišče, in na tej podlagi povečanje obsega proizvodnje in pospeševanje gospodarske rasti, povečanje sredstev za akumulacijo in sredstev za razširjeno reprodukcijo, usklajena rast vseh oblik porabe, tehnološka posodobitev, spodbujanje ustvarjalnega in strokovnega dela — to so nekateri temeljni izhodišča in cilji za naslednje leto. Izhodišča so sicer precej optimistična, morajo pa nas predvsem spodbujati. Ker pa smo zlasti v preteklosti dokazali, da zmoremo doseči več, potem lahko rečem, da so cilji lahko tudi realni.»

Savinjski občan: »Kako pa bo s skupno in splošno porabo?»

več in bolje delati, iskati rešitve predvsem znotraj delovnih organizacij in občin, ker pomoči od drugod ne moremo pričakovati. Zgledovati se moramo po tistih, ki v tem času dobro gospodarijo.

Savinjski občan: »Kakšno oceno bi lahko dali glede uresničevanja ciljev družbenega plana za letošnje leto?

Anton Bratuša: »Za letošnje leto je značilen precejšen razkorak med cilji družbenega in gospodarskega razvoja občine ter doseženimi rezultati. Namesto načrtovanega usmerjanja sredstev akumulacije v tehnološko posodobitev proizvodnje za povečanje oziroma ohranjanje konkurenčne sposobnosti na tujih trgih, smo akumulacijo celo razpolovili, izvoz pa zmanjšali za četrtino. Zmanjšal se je tudi fizični obseg proizvodnje. Tudi na področju izobraževanja, tehnologije, organizacije dela, znanosti in informatike nismo dosegli zastavljenih ciljev. Zmanjšali smo sicer obseg zaposlovanja v gospodarstvu, kvaliteten sprememb v kadrovski strukturi pa nismo dosegli. Izgube v predelovalni industriji iz preteklega leta smo odpravili, sedaj

za nastale razmere. Kaj pa subjektivni?

Anton Bratuša: »Ugotavljam, da se naše gospodarstvo prepočasno prilagaja pogojem gospodarjenja in da na ukrepe, ki hitro spreminjajo pogoje, pozno reagiramo. To trditev nam potrjuje tudi počasno uvajanje informatike, brez katere si bodočega razvoja ne moremo zamišljati. O prestrukturiranju gospodarstva še vedno samo govorimo, rezultatov v praksi pa ni. Tako nimamo novih programov, še zlasti ne rezervnih programov, s katerimi bi lažje prebrodili trenutne težave. Brez dobrih predvsem pa ekonomsko upravičenih programov ni mogoče pričakovati hitrejšega razvoja in pomoči bank. Tudi združevanje dela in sredstev ni zaživel v praksi. Skratka to so le nekateri razlogi, ki bi jim lahko dodali predznak — subjektivni, dejstvo pa je, da močno vplivajo in bodo tudi v bodoče vplivali na gospodarski položaj občine. Predvsem pa se bomo morali temeljito lotiti kadrovske problematike, ki je pogojena s subjektivnimi vzroki.»

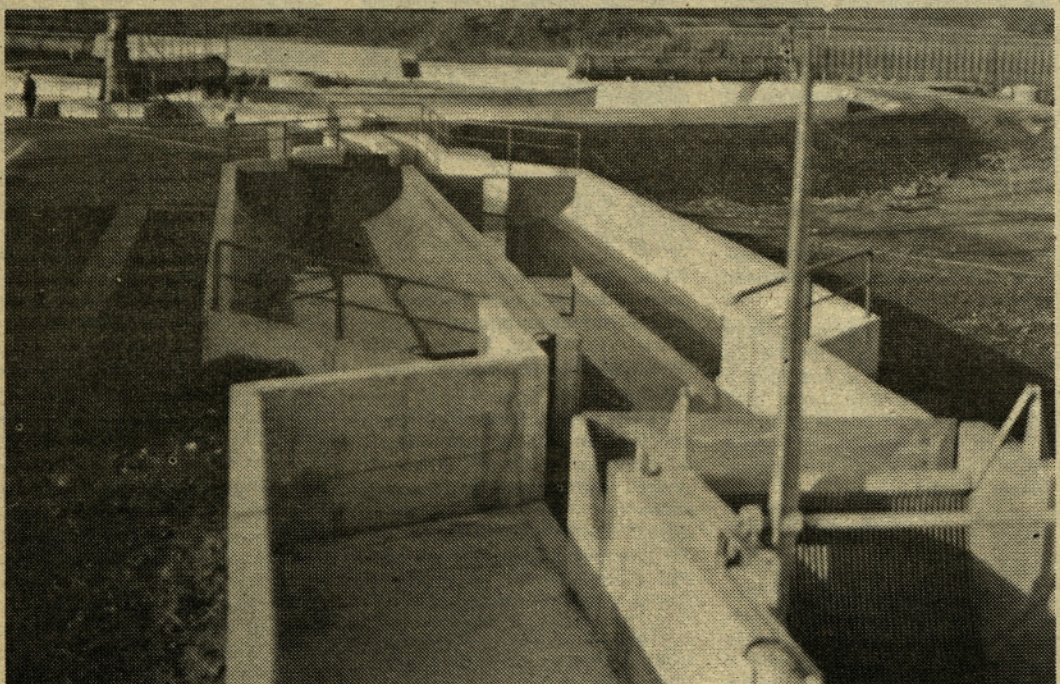
Savinjski občan: »Ali so precej optimistično zasta-

Anton Bratuša: »Planiramo petodstotno zaostajanje od rasti dohodka gospodarstva, obseg pa bo odvisen od rezultatov gospodarjenja. Tudi na tem področju moramo preiti od besed k dejanjem, z racionalizacijo moramo več prispevati h krepitvi gospodarstva. V mislih imam med drugim zdravstveno skupnost, saj na eni strani nezadržno rastejo stroški, na drugi pa se odstotek bolniškega staleža povečuje.»

Savinjski občan: »In kakšna je vaša poslanica ob novem letu?»

Anton Bratuša: »Prav zaradi težke gospodarske situacije moramo vzpostaviti še tesnejše sodelovanje z izvršnim svetom. Predvsem pa ne smemo izgubljati volje, smejeje se moramo lotiti vzrokov za nastale razmere. Problemov se moramo lotiti strokovno, na osnovi poglobljenih analiz. Zavedam se tudi, da bo moral izvršni svet nuditi več — predvsem pa konkretne pomoči. Prepričan sem, da smo s skupnimi močmi sposobni prebroditi težave in to je tudi naša največja želja ob novem letu.»

jk

SIGMA SIGMA SIGMA

Poslovnim sodelavcem, delovnim ljudem in občanom

želimo v letu 1987

veliko poslovnih uspehov in osebne sreče.

zcp cestno podjetje celje

TOZD ASFALT KAMNOLOM VELIKA PIREŠICA

Poslovnim sodelavcem, krajevnim skupnostim, občanom in delovnim ljudem želimo uspešno

NOVO LETO 1987

beogradska banka
temeljna banka ljubljana

POSLOVNA ENOTA ŽALEC

VSEM VARČEVALCEM IN POSLOVNIM SODELAVCEM ŽELIMO

SREČNO 1987

30 let doma na Polzeli

Z obnovo graščine Šenek na Polzeli bodo imeli oskrbovanci tamkajšnjega doma tako dobre ali celo boljše pogoje bivanja kot v domačem okolju. Predvsem zato, ker so v teh prostorih nastanili težje bolnike. To pa je tudi ena od večjih naložb v zadnjih petnajstih letih za te potrebe. Že trideset let bo, od kar smo v naši občini začeli načrtno skrbeti za starejše občane. Vloga tovrstnih domov se je v teh letih povsem spremenila. Na eni strani je oskrba v njih vse boljša, na drugi pa je povpraševanje po domskih zmogljivostih vse večje zaradi sodobnega načina življenja. O tem in pa o načrtih doma na Polzeli smo se pogovarjali z direktorico Martino Jurjevec.

Dom za starejše občane na Polzeli je pravzaprav mlajši kot trideset let. Kje je bilo v naši občini poskrbljeno za te ljudi?

M. Jurjevec: Takoj po vojni je bila graščina namenjena otrokom brez staršev in je služila kot počitniška kolonija. Šele leta enaindesetdeset je bila obnovljena za občinske potrebe. Leta 1956 je bil ustanovljen dom za starejše občane na Gomilskem in to je tudi obletnica, ko se je začelo bolj delati za zavodsko varstvo. Danes imamo na Polzeli 160 oskrbovancev, od tega sta dve tretjini hujše bolnih. Tudi zato smo se odločili za obnovo graščine Šenek in pravzaprav se naše zmogljivosti ne bodo bistveno povečale predvsem zato, ker bomo

Martina Jurjevec

tem oskrbovancem nuditi boljši standard. Tudi z različnimi terapijami.

Odstotek nepomičnih je zelo velik. Ali se zgodi, da kdo od teh ljudi ozdravi?

M. Jurjevec: Trdim, da mi lahko nudimo boljšo oskrbo kot v bolnišnici. Ugotavljamo tudi, da po šestdesetem letu tam ni možnosti za intenzivno zdravljenje in je za bolezen kriva starost. Zato bolnišnice te ljudi zelo hitro odpustajo. Predvsem zaradi nege, ki jo imajo pri nas, se zgodi, da oskrbovanec po okrevanju odide v domače okolje.

Torej, ko pride v dom, ni nujno, da bo v njem ostal za vedno?

M. Jurjevec: Sploh ne. Veliko starejših ne more biti doma, ker

so njihovi svojci zaposleni. V času dopustov pa jih odpeljejo domov. Takšnih primerov je vedno več. Poleg tega pa dobivamo prošnje, naj bi starejše sprejeli samo ob dopustih, kajti starejši težko prenesajo daljša potovanja. Če se le da, jim v teh primerih ugodimo, vendar zaenkrat takšnih mest še nimamo planiranih.

Kaj nudite vašim oskrbovancem poleg hrane, postelje in nege?

M. Jurjevec: Prizadevamo si, da bi ljudje v domu čim bolj ohranili sposobnosti, ki jih imajo. To dosegamo delno z delovnimi terapijami. Poleg tega pa oskrbovanci veliko delajo v domu. Sami urejajo vrt, tople grede, pomagajo v pralnici. Občutek, da so koristni, jim veliko pomeni. Zelo si prizadevamo, da bi bila vsebina njihovega dela čim boljša.

Kot direktorica ste prišli pred štirinajstimi leti. Kakšne so vaše izkušnje?

M. Jurjevec: Ko sem se prvič srečala s to generacijo, sem bila prizadeta. Toda videla sem, da me ti ljudje potrebujejo. Treba jih je samo razumeti in imeti do njih primeren odnos. Predvsem pa poznati njihove skromne želje in jih uresničiti. Vse naše oskrbovance poznam in upam si trditi, da je dobro delo lahko v majhnem zavodu. Za naslednjih deset let bodo zmogljivosti dovolj velike, da bomo lahko ugodili prošnjam za sprejem v dom. Mislim, da smo dom upokojujencev uredili tako, da povsem ustreza potrebam. Pri obnovah sem vseskozi sodelovala in tako najbolj vem, kaj je najbolj ustrezno za ljudi, ki preživljajo jesen življenja pri nas.

Marjana Matijec-Natek

Franci Ježovnik

»Letošnje Bloudkovo priznanje mi seveda veliko pomeni, toda menim, da ga brez prizadevnih članov Planinskega društva Zabukovica ne bi mogel dobiti. Kajti, če delaš z ljudmi, kjer je tudi članstvo aktivno, potem si prisiljen delati tudi sam,« mi je takoj na začetku pogovora povedal Franci Ježovnik, še preden sem mu sploh lahko zastavila vprašanje. Toda ravno po zaslugi našega nagajenca so bili organizirani številni pohodi, tudi tradicionalni so že nekateri. Mogoče ga je ravno planinstvo privedlo do tega, da se je začel ubadati s krajevnim zgodovino, dogodki, običaji, ... preveč bi bilo, da bi vse naštevati. Dana mu je žilica za tovrstno raziskovanje in iskanje dokumentov o raznih dogodkih. Tudi pri tem nepoklicnem delu mora biti vse preverjeno, tako kot na delovnem mestu, kjer je kontrolor v Službi družbenega knjigovodstva.

Franci Ježovnik:

»Bloudkovo priznanje je pohvala za vse naše planince«

Planinarjenje je Francija pritegnilo že v začetku petdesetih let. Nikoli ni bil lovec na vrhove, tja gor je hodil sam in z družino, predvsem za sprostitev. Kot Grižan se je že takrat priključil planinskemu društvu v Zabukovici.

»Najprej sem hodil v planine le zase, potem sem velikokrat moral,« pove Franci. Aktiven je bil v Meddruštvenem odboru Savinjske doline, postal pa je tudi predsednik zabukovskih planincev. »V meddruštvenem odboru smo uspešno delali in zato rezultati niso izostali. Uredili smo Savinjsko planinsko pot, organizirali pohode po poteh narodno osvobodilnega boja. To so, na primer, po poteh pohorskega bataljona, k bolnici Celje nad Ljubnim in pa lokalni pohodi ob spomenikih NOB. Namen teh je, da mlade popeljejo tja, kjer so bili dogodki in da jim o njih pripovedujejo tudi udeleženci,« je pripovedoval. Eden od razlogov, da se je začel ubadati s tem, je tudi, da planinsko društvo zelo dobro sodeluje s krajevnimi organizacijami Zveze borcev in z osnovno šolo.

»Ugotavljam tudi, da imajo šole v učnih programih premalo krajevnih zgodovine, in mladi, ki pridejo na pohode, lahko o njej veliko izvedo,« trdi Franci in dodaja: »Ne vem, mogoče me je ravno planinarjenje privedlo do tega, da sem se začel sistematično ukvarjati s temi preteklimi dogodki. Pri

pripravi pohoda sem moral čimveč vedeti o njih in zato sem bil prisiljen prebrati literaturo, spraševati ljudi ...«

Franci Ježovnik se ni zadovoljil samo z dogodki NOB. V zadnjem času so po planinskih poteh začeli obujati še predvojno delavsko gibanje, ki je bilo v naši občini še zlasti močno na območju Ljuboj in Zabukovice.

»Prevzel sem vodstvo komisije za tradicije delavskega gibanja pri občinskem sindikatu. Njihova knjižnica mi je vedno na razpolago in doma najdem tudi kaj uporabnega,« je razlagal Franci. Ves čas najinega pogovora je za svoje aktivno delo zakrivil še kakšno organizacijo. Vemo pa, da je v tem bolj malo resnice. Pretehta jo njegova radovednost in želja, da bi o krajevni zgodovini vedel podrobnosti. Zlobneži celo trdijo, da takrat, ko se ga loti raziskovalna mrzlca, ničesar več ne sliši, in da bi ga komaj našli med kupom knjig. Resnica pa bo verjetno kje vmes.

Francija poznamo tudi kot rednega dopisnika našega časopisa. S svojimi prispevki poskrbi, da tudi javnost izve o dejavnosti planincev in o zgodovinskih dogodkih naše občine. »Kadar pišem o teh stvareh, poskušam najti čimveč virov. Poskušam biti sistematičen in zato največkrat napišem o dogodkih ob obletnicah,« je rekel.

Marjana Matijec-Natek

Devet križev Tilčke Bart

Nikoli se ni pritoževala. Tudi takrat ne, ko ji je po obrazu curljal pot od naporne dela in so ji roke oblagali debeli žulji. Služit je šla že pri desetih letih, takšno delo je obesila na klin šele pri šestinosemdesetih. Življenje ji je pravzaprav odmerilo le malo lepega, toda tiha in skromna Tilčka je zadovoljna tudi s tem. Še posebej zadnja štiri leta, odkar se je preselila v dom upokojujencev na Polzeli.

Tam je novembra tudi praznovala svojo devetdesetletnico. Še vedno je zdrava in čila ta ena od najstarejših oskrbovank.

Da ima drobna ženička za seboj že devet križev, le malokdo lahko verjame. Leta in delo ji niso zapustila prevelikih sledi. Dneve, ki jih preživlja v domu, zapolni z delom. Pridna je kot mravlja, pravi v domu. Toliko manj pa je zgovorna, sem ugotovila ob obisku. Poleg visoke obletnice je dosegla še en svojevrsten rekord, služila je celih šestinosemdeset let.

»Vsega mi niso priznali, sicer pa včasih v hribih niso prijavljali,« je rekla Tilčka. In se takole spominja mladih let: »V moji rojstni hiši, v Mozirju, je bilo veliko lačnih ust. Zato so me že z desetimi leti dali za pestunjo v bližnji Smihel. Čez pet let sem bila že dekla za vsa opravila na kmetiji. Nikoli mi ni bilo težko in pri vseh gospodarijih sem rada bila.«

Tudi v vojnih letih ji ni zmanjkalo poguma, ko je gospodarila na

Tilčka Bart

neki Smihelski kmetiji. Toliko časa, da so se gospodarji vrnili iz pregnanstva. Za las mu je ušla tudi ona. Partizani so se tam okoli veliko zadrževali in za nekaj tednov so Nemci tudi njo odpeljali. Rada se spominja tudi gospodarjev v Mozirju, kjer je bila varuška celih petnajst let. To je bila tudi njena zadnja zaposlitev pred odhodom v dom.

»Ko sem prišla sem na Polzelo, me je najbolj skrbelo, da ne bom imela ničesar početi in mi bo dolgčas,« je pripovedovala.

Kmalu ji ni bilo treba sedeti križem rok. Hodila je pomagat v pralnico oziroma likat. In še kakš-

nega drugega dela se je lotila, če je bilo potrebno. Našla pa si je tudi hobi, ki ga v življenju nikdar ni imela. Najprej se je začela ubadati z različnimi ročnimi deli, zadnje čase pa izdeluje le igračke iz volne. Naredila je že na stotine prikupnih lutk. O tem je takole povedala:

»Dokler sem imela roke žuljave, tega nisem mogla početi. Danes žuljev ni več in roke se mi tudi ne tresejo.«

Tilčka še vedno rada hodi »po svetu«.

»Vsako leto grem v Atomske toplice. Tam živim pri kmetu in se hodim kopat. Če imajo kakšno delo, tudi pomagam. V jeseni sem hodila likat koruzo v Bralslovcu. Pome so prišli z avtom, tako da je bilo lažje, čeprav bi na eno stran še lahko šla peš,« se je potihoma zasmejala in dodala: »Kakšno uro hoda vzdržim brez problemov. Veste, mladi se hočejo le voziti, stari pa še imamo noge.«

Časa je dovolj tudi za branje knjig. Tilčka pravi, da sedaj potrebuje že očala, za vse ostalo je njeno oko še dobro.

V polzelski dom jo hodijo obiskovat vsi, ki je služila pri njih. Radi imajo svojo Tilčko. Z vsem tem je nadvse zadovoljna, le pokojnina je premajhna.

»Ni dovolj, da bi plačala stroške doma. Za toliko let dela bi si morda že zaslužila. Po vojni bi lahko dobila še kakšen dinar od Zveze borcev. Ni se mi zdelo potrebno, saj sem bila zdrava in sem lahko delala,« je razmišljala.

Marjana Matijec-Natek

Partizanski zdravnik Ivan Kopač:

»Na koncu pohoda sem imel samo en povoj«

Ozdraviti in pomagati bolnemu je bilo leta enainštirideset edino vodilo mlademu zdravniku Ivanu Kopaču. Z diplomom v roki je prišel v novomeško bolnišnico nabirat prve izkušnje. Njegovo zdravniško izpopolnjevanje je zmotila vojna in brez te bi morda postal strokovnjak za popolnoma drugo vejo medicinske znanosti. Razmere pa so ga prisilile, da se je posvetil pljučnim boleznim takoj po vojni. Še pred tem pa se je prekalil kot zdravnik Bračičeve brigade. V prvi polovici decembra je doktor Ivan Kopač praznoval sedemdesetletnico. Čeprav je že upokojen, se od zdravstva še ni popolnoma poslovil. Zanj bi bilo to nemogoče, zato vodi dispanzer za pljučne bolezni v Žalcu. Kot strokovnjaka ga tam še zlasti potrebujejo, med drugim tudi zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov.

Počasi, dogodek za dogodkom je Ivan Kopač obujal spomine. Že prve dni okupacije je sodeloval s partizanskim saniteto. Leta 1943 se je priključil 14. diviziji, točneje, bil je zdravnik Bračičeve brigade. Tega pohoda v snegu in mrazu se takole spominja:

»To so bili zame najtežji časi, fizično in psihično. Ranjenih je bilo veliko in še posebej hudo je bilo, ker jih nismo imeli kje pustiti. Vedno smo se bali, da jih bo našel sovražnik in zato so tisti z lažjimi poškodbami šli kar z nami.« Medicinska pomoč je bila vedno blizu in včasih so dobesedno hodili v žerjavico po ogenj. Za vsako ceno so hoteli rešiti čimveč borcev.

Kako je bilo s sanitetnim materialom in zdravili, me je zanimalo?

O tem se je doktor Kopač posebej razgovoril. Takole je rekel: »Na začetku pohoda je bilo za tiste razmere vsega dovolj. Tri muhe so nosile zdravila in kirurško opremo. Toda bolj je šlo proti koncu, manj je bilo vsega. Tudi izgubilo se je. Ko so se boji nehali, sem imel kot zdravnik le en povoj.« Po premisleku pa je dodal: »Veste, preseneča me, da so bili rezultati zdravljenja dobri. Sterilnosti na terenu največkrat nismo mogli zagotavljati, toda poseg je uspel. Kot mlad zdravnik sem bil vesel tudi vsakega najmanjšega uspeha.«

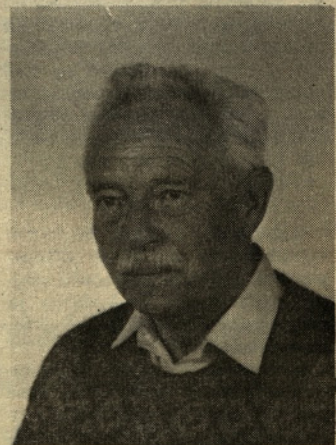
Kmalu je lahko pacientom nudil več. Po pohodu je dobil nalogo, da organizira partizanske bolnišnice na Pohorju.

»Zdravili smo številne ranjence vse do konca vojne. Imeli smo srečo, da niti ena ni bila odkrita, čeprav je sovražnik redno stikal tam okoli,« je ponosno povedal.

Po vojni je začel pravzaprav novo zdravniško pot. Premeščen je bil v Topolšico, kjer je bila sprva vojna bolnišnica, kmalu potem pa so tam že zdravili pljučne bolezni.

Epidemija tuberkuloze se je prva leta strahovito razširila in je bila pravzaprav davek štiriletnih grozot. Podlegale so ji vse populacije. Takrat se je začel s to boleznijo ubadati tudi Ivan Kopač. Po ustanovitvi bolnišnice v Topolšici je dobil nalogo, da jo organizira še v Novem Celju.

»Tako smo v žalski občini organizirali center za zdravljenje težjih oblik tuberkuloze pri otrocih. V sodelovanju z bolnišnico v Topolšici smo izvajali vse zahtevne operacije,« se spominja teh časov. In dodaja: »Epidemija je bila tako huda, da sta bili obe bolnišnici polni.«

Ivan Kopač

Ob tolikšnem številu mladih se Ivan Kopač ni zadovoljil samo z golo zdravniško pomočjo. Zavedal se je, kaj so stiske človeka, ki mu je bolezen zmešala štrene življenja.

»Na njegovo pobudo so se začeli ukvarjati tudi s šolanjem pljučnih bolnikov. Takole je pripovedoval: »Z različnimi sodelavci smo izvajali enoletne tečaje za prekvalifikacijo in veliko mladim omogočili, da so se sploh izsolali. Ko smo jih odpustili iz bolnišnice, so bili sposobni tudi delati.«

Čez nekaj let se je ta nevarna bolezen zmanjšala. Kot pravi doktor Kopač, ni bilo več potrebe po dveh bolnišnicah na tem območju. Zato so jo v Novem Celju namenili drugim bolnikom in jo leta 1960 priključili celjski splošni bolnišnici. Takrat je Ivan Kopač postal njen primarij, vse do upokojitve pred šestimi leti.

Brez dela bi težko shajal. »Trdim, da mora človek vse do zadnjega delati tako fizično kot umsko,« je pribil. Delno ga zaposluje delo v dispanzerju za pljučne bolezni v Žalcu. Kot pravi, je tuberkuloznih obolenj le malo. Pojavljajo pa se druge, ki jih povzročata slab zrak in delo v neprimeren prostorih.

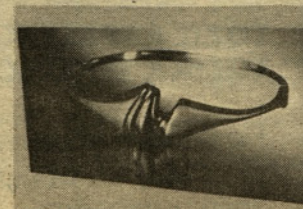
Ljudje ga imajo radi, zna jim prislusniti. In načelo, da jim je treba pomagati, je ostalo.

Marjana Matijec-Natek

Srečanje upokojujencev

V tovarni nogavic na Polzeli pripravijo enkrat letno — ponavadi pred novim letom — srečanje svojih upokojujencev. Letošnje je bilo minulo nedeljo, zbralo pa se je jih je okrog tristo. Najprej jih je pozdravil predsednik centralnega delavskega sveta Franc Jelen, nato pa je govoril direktor DO Alojz Došler. Pripravili so jim tudi kulturni program, pogostitev, ogled tovarne in veseli del, ki se je zavlekel v pozno popoldne. Vsi so prejeli nogavice in koledar, tisti pa, ki so se v tem letu upokojili, pa še posebna priznanja.

T. Tavčar

SREČNO IN USPEŠNO

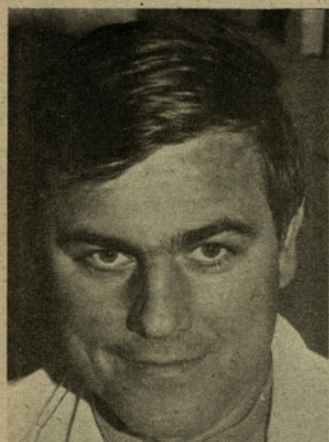
Novo leto 1987

VAM ŽELI ZLATARSTVO KRAGL IZ ŽALCA

Ne pozabite!

Do 31. decembra 1986 velja še 10%-ni NOVOLETNI POPUST

In kaj si želimo v naslednjem letu?

Janez Žohar

Samo še nekaj dni nas loči od letošnjega 1986. leta in nas je, da z njim obračunamo, predvsem pa, da skujemo načrte za novo leto. Mnogi ga bodo hitro pozabili, saj jim ni prineslo nič dobrega, zato so želje v naslednjem letu, da bi bilo boljše kot letošnje. Ni pa malo tistih, ki pravijo, da bi bilo vsaj takšno, predvsem pa mirno. In kaj so nam povedali naši sogovorniki?

ŽOHAR JANEZ • Gornja vas: »Ko ocenjujem leto, ki je za menoj, lahko rečem, da sem ga preživel brez posebnih težav. Res pa je, da tega ne morem trditi za mamo, ki je pogosto bila v bolnišnici. To pa je pomenilo, da sem tudi sam imel bistveno več dela kot sicer. Ne glede na to pa se je še vse kar dobro izteklo. V letu, ki bo kmalo prestopilo prag, pa zlasti želim, da bi bilo pri hiši več zdravja, da bi vsi v družini srečno preželi teh 12 mesecev, ki so pred nami.«

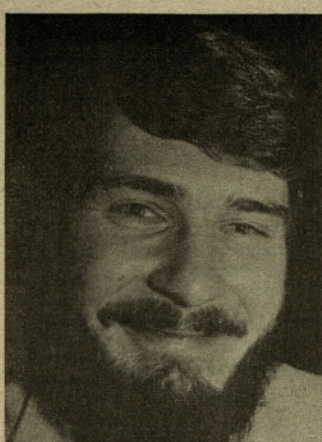
ROBI MLINAR • Žalec: »Če govorim o mladinskem delu, lahko rečem, da smo v letu, ki se izteka, precej naredili. Prisotni smo bili na vseh področjih, še posebno pa menim, da je bilo živahno na področju SLO-ja. V Žalcu se ubadamo s prostorskimi problemi. Prav gotovo pa se je to odražalo tudi v naši aktivnosti. Osebnostno menim, da sem dosegel vse tisto, kar sem si zastavil in se od

Robi Mlinar

tega leta poslavljam zadovoljen. Za leto, ki prihaja, pa si želim, da bi uspeval v nadaljnjem šolanju, da bi mladina v žalski občini dosegala takšne uspehe, kot jih je že v preteklosti. Glede položaja, v katerem se nahaja naša družba, pa želim, da bi se obrzdale inflacija in da bi lahko ponovno laže zadihali.«

GORAZD PIRNAT, Petrovče: »Že nekaj let bijemo bitko za stabilizacijo, vendar pravega učinka ne dosegamo. Mislim, da je bilo letošnje leto eno najtežjih doslej. Zelo me jezijo visokoleteče obljube tistih, ki bi morali bolj odgovorno krotiti politiko države, republike pa tudi občine. Če pogledam sebe, lahko zaključim, da sem s prehojeno potjo v tem letu zadovoljen. Odslužil sem vojaški rok in sem na splošno zadovoljen, čeprav nisem dosegel vsega, kar sem si zastavil. V letu 1987 želim, da bi se razmere v našem gospodarstvu začele iz-

Gorazd Pirnat

boljševati in da bi se odprla delovna mesta za tiste mlade strokovnjake, ki so danes na cesti, predvsem pa bi se morali držati načela: prave ljudi na prava mesta.

SIMONA TKALEC, Griže: »Letošnje leto je bilo zame kar uspešno. To pa še posebno, če gledam nanj z vidika kulturnega delovanja. Ža 11. leto teče, odkar sem članica Tamburaškega orkestra v Grižah in prav letos sem prejela za svoje delo bronasto Gallusovo značko. Ta mi pomeni, saj je bilo moje kulturno angažiranje s tem družbeno verificirano. Zaposlena sem v Savinjskem magazinu in sem zadovoljna s svojim delom. Za naprej si želim, da bi izpolnila svoje osebne cilje. Predvsem si želim uspešno končati študij na VEKŠ-u. Sicer pa si ne zastavljam rada ciljev, saj se vse prevečkrat dogaja, da jih je težje izpolniti, kot si mislimo.«

ROBI BRINAR, Prebold: »Letošnje leto je bilo, kot vemo, gospodarsko izredno težavno. To se ponavlja že iz leta v leto. Kljub vsemu pa so bili doseženi nekateri premiki. Delavci Tekstilne tovarne Prebold in mnogi drugi pred težavami nismo vrgli puške v koruzo, ampak smo se spopri-

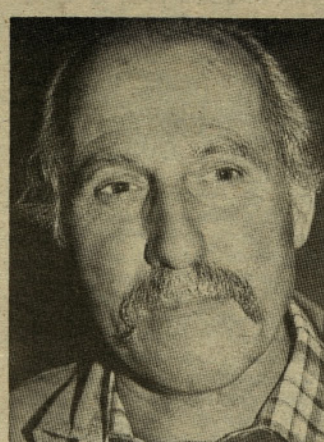

Simona Tkalec

jeli s težavami in naredili več, kot bi si upali predvideti v začetku leta. Osebnostno sem z letom, ki se poslavlja, zadovoljen. Želim pa, da bi se stanje v našem gospodarstvu začelo izboljševati in da bi končno zaustavili vrtočavo dvigovanje cen, ki sedaj presega že vse meje. Le tako bo mogoče ustvariti pogoje, ki bodo omogočali solidnejši standard delovnemu človeku.«

RASTISLAV SLOKAR, Polze-la: »Že dolgo sem na svetu, kar 88 let imam in zato nimam posebnih želja. V letošnjem letu kaj posebnega ni bilo. Zdravje mi še kar služi in to je največ, kar si lahko želim. Letos me je sicer malo bolj bolela noga, pa tudi vid mi peša, to pa za moja leta ni prav gotovo nič posebnega. Cene so močno prizdevale tudi nas upokojence. Drugače bi bilo vse še kar dobro, samo da bi imeli večje pokojnine. V letu, v katerega bomo zakorakali v kratkem, si želim, da bi nam upokojencem dali takšne pokojnine, da se bomo lahko normalno preživljali. Predvsem pa naj bo mir na svetu, potem pa bo že nekako šlo ...«

MARINKA BOKAL, Tabor: »Leto, ki mu dajemo slovo, je bilo

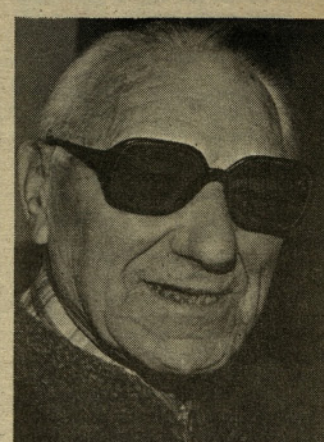

Robi Brinar

Marinka Kobal

zame dokaj uspešno. Opravila sem pripravniški izpit in sedaj sem po delu v proizvodnji zaposlena v laboratoriju Tekstilne tovarne Prebold. Lahko rečem, da sem z vsem kolikor toliko zadovoljna, čeprav še nimam ustrezne odločbe, upam pa, da jo bom kmalu dobila. To pa je že tudi želja za leto, kateremu podajamo roko. Sama sem še mlada, vendar pa vidim pri nekaterih, da jih nizke plače precej pestijo, saj ne

Rastislav Slokar

Mateja Brišnik

morejo več dohajati cen. Prav zato je moja želja podobna drugim: da bi se stanje izboljšalo in da bi delovni človek lahko normalno živel ...«

MATEJA BRIŠNIK iz Gomil-skega: »Moja želja v naslednjem letu je, da bi se dobro učila. Hodim v pedagoško gimnazijo v Celju. Poleg te želje so seveda še druge. Mir v svetu, zdravje ter da bi cene ne naraščale tako sunkovito.«

D. N.

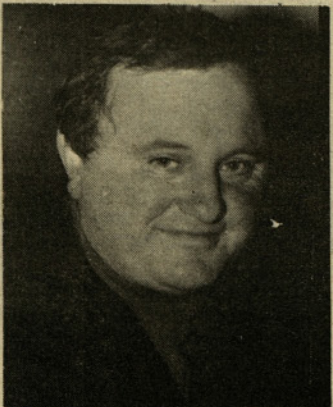
Našega Občana radi prebiramo

Štefka Pfeiffer

Odločili smo se, da ob koncu leta zastavimo našim bralcem dvojce vprašanj. Predvsem nas je zanimalo, kako ocenjujejo vsebino našega lista in kaj predlagajo, da bi bil še boljši. Ob vprašanju pa smo jih opozorili na našo željo, naj bodo v odgovorih predvsem kritični in iskreni. Za izboljšanje vsebine nam je namreč potrebna kritična ocena, pobude pa so še posebej dobrodošle. In kakšni so odgovori?

Štefka Pfeiffer, Polze-la: »Že narava mojega dela je takšna, da sem o dogajanjih v občini bolje informirana. Kljub temu pa v Savinjskem občanu najdem še marsikaj zanimivega. Še posebej rada prebiram reportaže o ljudeh. Ob koncu meseca ga kar težko pričakujem in večino sestavkov tudi preberem. Predvsem me zanima, kaj mislijo ljudje o vsakda-

Ivko Krašovec

njih problemih. Predlagam pa, da bi znani novinarji, še zlasti tisti, ki potujejo po svetu, o njem pisali posamezne zanimivosti, ki jih ne najdemo v dnevnem časopisu ali pa v drugih medijih. Tudi komentarjev bi bilo lahko več in drobnih utrinkov.«

Ivko Krašovec, Griže: »Pri delu na kmetiji je malo časa za branje. Občana pa rad preberem še posebej, če je kaj iz našega kraja. V njem pa najdeš tudi marsikaj zanimivega iz drugih krajev. Čeprav je mesečnik, lahko rečem, da je kar aktualen. Za marsikatero zadevo izvem preko Občana, zato sodim, da nam je za boljše informiranje potreben. Če bi bilo treba plačati naročnino, bi jo tudi plačal. Najmanj zanimive so reklame, vem pa tudi, da so potrebne. Predlagam pa, da jih je čim manj.«

Pavla Gostenčnik

Pavla Gostenčnik, Petrovče: »Rada bi pohvalila obliko in vsebino, saj kar me zanima v njem, hitro najdem. Največkrat pa preberem celega in tako v glavnem zvem vse, kar je v občini novega. Lahko pa bi bil debelejši, pa več bi lahko pisali o delu krajevnih skupnosti in o ljudeh v njej, saj opravijo veliko prostovoljnega dela. Marsikomu pa pomeni tudi javno priznanje. Za boljše informiranje predlagam da pišete več o pravicah oziroma možnostih za pridobitev družbene pomoči. To velja tudi za člane ZB.«

Hermína Antloga, Žalec: »Če ne bi bilo Občana, bi bili pri-krajšani za marsikatero informacijo, zato sodim, da je potreben za boljše informiranje občanov. Tako vsaj zvezo, kaj se v občini dogaja. Predlagam pa, da več pišete

Hermína Antloga

o komunalnih problemih, ki jih ni malo. Pa tudi prepočasno se rešujejo. Zato je treba spodbujati aktivnosti za boljše oskrbo z vodo, izgradnjo kanalizacije in cest. Slabe ceste ogrožajo prometno varnost, o tem priča velik krvni davek. Tudi varstvo okolja bi morali namenjati več pozornosti.«

Franc Žagar, Petrovče: »Škoda da Savinjski občani izhajajo samo mesečno, pa tudi zanj bi lahko bil. Veliko dobrih in zglednih primerov uspešnega dela bi lahko predstavili marsikomu tudi v spodbudo. Pri tem mislim tudi na šolstvo, o katerem premalo pišete. Priznam pa, da bi lahko več napisali tudi sami. Predlagam, da razmislite in skladno z možnostmi odprete nove in za bralce zanimive rubrike.«

Marija Klenovšek iz Šešča: »Rada prebiram Savinjski

skega občana. Menim pa, da bi morali več pisati o delu v krajevnih skupnostih in o ljudeh, ki delajo na različnih področjih prostovoljno.«

Mišo Simonovič: »Brez dvoma občinsko glasilo Savinjski občani dosega svoj namen in se je lepo uveljavilo med občani naše občine. Marsikje je postal nepogrešljiv časopis. Tudi sam ga prejemam že vrsto let in rečem lahko, da ga vedno preberem od začetka do konca. Vsebinska zasnova se mi zdi dokaj v redu. Vsekakor pa je glasilo odraz dela, življenja in utripa posameznih KS, občine in njenih ljudi. To pa je tudi tisto, kar pritegne bralca. Nikakor pa ne gre pozabiti še na njegovo informativno funkcijo. Pri tem je seveda težko biti aktualen, ker je mesečnik, vendar mislim, da uspevate. Predlagal pa bi, da bi na straneh časopisa uvedli še kakšno rubriko, v kateri bi našli

prostor najrazličnejši nasveti, ki bi ljudem lahko kaj pomagali pri premagovanju vsakdanjih problemov ...«

Danijel Prevoršek: »Na glasilo nimam nobenih pripomb. Zdi se mi, da ga ljudje radi berejo in da ga vsak mesec željno pričakujejo. Zadnje številke so imele okrnjen obseg, kot vem, pa je to bilo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Res je škoda, da ni štirinajstodnevnik, kot ste že večkrat napovedovali, saj bi tako lahko bili še bolj aktualni. Vsekakor pa se mi zdi pohvalno, da se na straneh časopisa pojavljajo naši občani in društva ter organizacije, ki dajejo utrip posamezni KS in občini kot celoti. Želel bi, da bi svojo funkcijo informiranja opravljal še naprej in da bi na njenih straneh vedno prebrali kaj zanimivega. Časopis je resnično postal naš in prava škoda bi bila, če bi ga zaradi pomanjkanja denarja izgubili ...«

D. N.

Franc Žagar

Marija Klenovšek

Mišo Simonovič

Danijel Prevoršek

Žalec

V spomin na 27. december 1941, ko so bili ustreljeni prvi talci — člani organizacije osvobodilnega gibanja v Žalcu, praznujejo Žalčani te dni svoj krajevni praznik.

Slavnostna seja skupščine krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij bo v petek v prostorih kulturnega doma. Slavnostni govornik bo predsednik skupščine krajevnih skupnosti Franc Vidmar. Na prireditvi bodo krajanom podelili plakete in priznanja krajevnih skupnosti.

Sicer pa se je od minulega krajevnega praznika v žalski krajevni skupnosti vse vrtilo okrog treh stvari: okrog komunalnega urejanja mesta, priprav na gradnjo mrliške veže ter iskanja dokumentacije in zbiranja denarja za novi vrtec.

Komunalno so uredili predvsem ulici Ivanke Uranjekove ter Florjana Pohline. Nasploh jim je bilo urejanje in čiščenje ulic ter zelenic glavna skrb skozi vse leto. Da so svoje delo dobro opravi-

Praznik Krajevnih skupnosti

vili, pa najlepše dokazuje že druga zaporedna proglasitev Žalca za najbolj urejeno prehodno mesto v Sloveniji.

V tem letu so v krajevni skupnosti, potem ko je uspel referendum o krajevnem samoprispevku, stekle tudi priprave na gradnjo nove mrliške veže. Trenutno imajo izdelan idejni načrt tega objekta. Načrt je v javni razpravi in je na ogled v prostorih krajevnih skupnosti. Z gradnjo naj bi pričeli spomladi in jo do konca leta tudi končali.

Poleg te naloge pa so se in se bodo tudi v prihodnjih mesecih pripravljali v žalski krajevni skupnosti na uresničitev druge naloge iz programa samoprispevka: to je gradnja novega vrtca. Zbrali so že del potrebne dokumentacije, v prihodnjih mesecih bodo poskušali zbrati dovolj denarja za gradnjo. Iz samoprispevka ga namreč ne bo dovolj, zato naj bi delovne organizacije v Žalcu prispevale zanj še 0,2 odstotka denarja od svojega dohodka.

In še ena večja naloga čaka krajanje Žalca prihodnje leto — spet komunal-

no urejanje. V program komunalnih del za leto 87 so vključili predvsem vzdrževanje ulic in izgradnjo južne obvoznice, urejanje kanalizacije v Žalcu in na Ložnici, ureditev razsvetljave ter povezavo oziroma ureditev poti od blokov do trgovine.

Irena Jelen-Baša

Plaketa krajevnih skupnosti prejmejo: Franc Ribič, Alojz Hrušovar, Edmund Božiček, SOZD Hmezd, Delovna organizacija Komunala-Enota Zelenice, Krajevna organizacija Rdečega križa Žalec.

Priznanja krajevnih skupnosti pa dobijo: Stane Jakše, st., Vinko Piki, Anica Čremožnik, Zvonko Čepin, Oskar Šostar, Albin Štorman, Veno Šetler, Eran Sadnik, Gregor Čulak, Nama Žalec in predsednik sveta krajevnih skupnosti iz pobratenih Žabar.

Vransko

S skromno slovesnostjo so na Vranskem pred dnevom republike predali namenu novo vpadnico v trg in avtobusno postajališče. Vrednost vseh del je dobrih 45 milijonov dinarjev, sredstva pa so prispevali samoupravna komunalna interesna skupnost, KIV Vransko, Inde Vransko, Hmezd-Gostinstvo turizem, TZO Vransko, Savinjski magazin, Izletnik Celje, GG Temeljna organizacija kooperantov Vransko in Hmezd Kmetijstvo Latkova

Nova avtobusna postaja

vas. Krajevna skupnost pa je iz sredstev krajevnega samoprispevka primaknila devet milijonov dinarjev.

Tako so s skupnimi močmi na Vranskem po nekajletnih prizadevanjih rešili pereč problem avtobusnega prometa, ki je dodobra načel cesto skozi trg, pa tudi prometna varnost je bila doslej precej pereča. Na Vranskem se namreč vsak dan ustavi več kot 150 avtobusov. Avtobusna postaja sedaj še nima potrebnih objektov, zato nam-

eravajo urediti ustrezen gostinski objekt, manjše prodajalno, že več let pa Vranšani opozarjajo in terjajo novo trgovino, saj sedanja že dolgo ne ustreza več. Ostaja pa jim tudi sicer zelo zahtevna naloga, to je ureditev trga. Ker bodo krajanje iz samoprispevka primaknili sredstva tudi za ureditev trga, pričakujejo pomoč širše družbene skupnosti in organizacij združenega dela, saj sami zagotovo ne bodo kos tako zahtevni nalogi.

Polzela

Na Polzeli je bila prejšnji teden volilna konferenca SZDL. Poročilo o mandatnem obdobju za štiri leta je podal dosedanj predsednik Dani Pfeifer. Iz njega izhaja, da je bila krajevna konferenca SZDL prisotna na vseh ravneh življenja in gospodarjenja v krajevni skupnosti. Društva in družbenopolitične organizacije so z januarjem leta 1983 po programski volilni konferenci kadrovske politike izpeljale v smislu zastavljenih ciljev, tako da so zamenjale svoja vodstva. Največ aktivnosti pa je v tem obdobju bilo okrog uved-

Novo vodstvo KK SZDL

be krajevnega samoprispevka, za katerega so se na referendumu odločili krajanje, in prvi rezultati tega skupnega vlaganja so že vidni. V letu 1984 je bil dan največji poudarek praznovanju občinskega praznika na Polzeli, lani pa so potekale povečane aktivnosti ob pripravi na izvedbo volitev v letu 1986 in pa za zamenjavo kadrov, tako v krajevni skupnosti kot tudi v socialistični zvezi.

Po krajši razpravi so bili sprejeti naslednji sklepi: krajevna skupnost naj prouči možnost prodaje plina na Pol-

zeli ter pridobi predlog za lokacijo prodaje. Za varnost naj se realizirajo naloge iz prejšnjega obdobja in zgradi peš pot od doma krajanov do odcepa v Tovarno nogavic; za naselje Založe pa se naj čimprej reši problem pitne vode, skrbi naj se za boljše povezavo med društvi, KK SZDL in krajevno skupnostjo, pripravi naj se ocena delegatskega sistema v KS in drugo.

Za novega predsednika KK SZDL so izvolili Slavka Resnika, za namestnika predsednika Marinko Marovt in za sekretarja Boža Cvirna.

T. Tavčar

Braslovče

V zaselku Podvrh v KS Braslovče so krajanje pomanjkanje vode čutili že dalj časa. Aprila letos so se dogovorili, da bodo zgradili svoj vodovod. Zavihali so rokave in pričeli z delom. Morali so skopati 1,2 km primarnega in sekundarnega voda, urediti zajetje in zgraditi

Vodovod tudi v Podvrhu

ti rezervoar za 50 kubičnih metrov vode. Na slovesnosti — 14. decembra — je zbranim spregovoril član režijskega odbora za gradnjo vodovoda Ciril Pšakar in poudaril, da so vsi skupaj opravili 2500 udarniških ur in vodovod zgradili v rekordnem času. Sami

krajanje so zbrali 1,35 milijona dinarjev, SIS za komunalno in ceste občine Žalec je prispeval 600 tisoč din in krajevna skupnost Braslovče okrog 1,5 milijona dinarjev.

TONE TAVČAR

Šempeter

Na osnovni šoli v Šempetru imajo veliko interesnih dejavnosti in letos so jih prvič sistematično organizirali. Pretežni del jih deluje v pionirski zadrugi Rdeče jabolko, v kateri so kmetovalci; drugi v dejavnostih, kot so mladi tehnik, oblikovalci, mladi turisti, gasilci ter pionirska hranilnica. V drugi sklop sodita šolsko športno in kulturno društvo. Pri vseh dosegajo dobre rezultate, in kot pravi ravnateljica Ivica Čretnik, so na to lahko le ponosni. Največ učencev je vključenih v šolsko športno društvo, v katerem so zelo dobri rokometarji in taborniki. Mlajši pionirji so letos v rokometu dosegli prvo mesto v občini. Po rezultatih ne zaostaja-

Sodelovanje šole in kraja

jo mladi taborniki, ki so tekmovali tudi že v republiškem merilu.

Šola v Šempetru je ena tistih, ki dobro sodelujejo s krajem oziroma delovnimi organizacijami v njem. Ivica Čretnik je o tem povedala:

»Delovne organizacije Sip Šempeter, Lik Savinja, Aero in DEM Podlog so nam vedno pripravljene priskočiti na pomoč, čeprav se tudi same srečujejo s težavami. Tako nam pomagajo z različnimi materiali za interesne dejavnosti in to pomeni za nas velik prihranek denarja, ki ga lahko namenimo za nabavo učnih pripomočkov.

—mn.

Ivica Čretnik

Voznik, varnost je v tvojih rokah

Vsako leto svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu organizira akcijo »Brezhibno vozilo je varno vozilo«. V njej so letos sodelovali štirje inštruktorji ZŠAM Žalec, dva miličnika PPM Celje in dva iz PM Žalec, dva strokovna delavca za opravljanje tehničnih pregledov iz Strojne Žalec ter predsednik, tajnik in član sveta. Formirali sta se dve skupini in opravljali tehnične preglede v Levcu, v Črnovi, Latkovi vasi, Parizljah in na Gomilskem. Ustavljenih in pregledanih je bilo 115 vozil. Od tega: devet kombijev, dva traktorja, avtobus, 20 tovornih in 83 osebnih vozil. Ugotovljene so bile naslednje napake: na zavornem mehanizmu sedem, na krmilnem ena, obrabljeno pnevmatiko je imelo 16 vozil, med njimi tudi avtobus in šest tovornjakov. 36 vozil je imelo napake na svetlobnih signalnih napravah. Veliko jih je imelo previsoko nastavljene luči, zamenjane žice, da je gorela ena dolga in ena zasenčena luč, mnogi pa niso imeli osvetljene zadnje tablice. Drugih večjih napak je bilo 15.

Od vseh teh pregledanih vozil je bilo samo 32 brezhibnih in vsem voznikom le-teh smo podelili nalepke »Brezhibno vozilo je varno vozilo«.

Mandatno je bilo kaznovanih 19 voznikov, odvzeti pa dve prometni dovoljenji.

Preizkus z alkoktestom je bil opravljen pri 12 voznikih, vendar ni pokazal pri nobenem nad 0,5 promile. Zanimiv je tudi podatek, ki nam pove, kako spoštujemo prometne predpise. Med 20-minutnim štejetjem osebnih vozil v Levcu je bilo pripetih s pasom 148 in nepripetih 67 voznikov.

Med akcijo pri pregledu vozil si je le malokatero vozilo zaslužilo nalepko »Brezhibno vozilo je varno vozilo«

Akcija je bila namenjena predvsem kot opozorilo voznikom, da odstranijo napake na vozilih, zato tudi ni bilo veliko kaznovanih.

Mnogi se vozijo brez varnostnega trikotnika, prve pomoči in rezervnih žarnic, čeprav je ta oprema obvezna, ali pa imajo nametano na vse to drugo navlak v prtljajniku, da komaj najdejo potrebno. Eden od voznikov je dejal, da do naše akcije sploh ni vedel, da te opreme nima.

Enemu miličniku je med opravljanjem dela bila obljubljena pekoča roža — kopriča, če jo le pride iskat.

Ob zaključku je bilo predlagano, naj bi takšne akcije organizirali vsaj dvakrat letno.

Svet se zahvaljuje vsem izvajalcem te akcije za pomoč, saj je med drugim prispevala k večji osveščenosti voznikov motornih vozil, kar je bil tudi namen.

K. J.

Še o Celjskem zborniku 86

V prejšnji številki smo v prispevku Celjski zbornik 1986 nehote pobrskali besede, pri čemer je nastala napačna informacija. Zapisano je bilo, da so žalski narodno zavedni gasilci uvedli kot poveljevalni jezik slovenščino leta 1899.

Gasilci iz Žalca so že pred ustanovitvijo društva zaprosili C. kr. namestništvo v Gradcu v slovenščini, naj bi v Žalcu ustanovili Požarno brambo. Vloga je bila zavrnjena, ponovni prošnji pa so priložili tudi nemški prevod slovenske vsebine. Tudi ta dvojezična poteza še ni bila docela učinkovita, saj je moral tedanji župan in narodni poslanec Fran Roblek osebno posredovati, da je bila prošnja ugodno rešena. Tako je naposled Cesarsko kraljevsko namestništvo v Gradcu z odlokom 13. junija 1880 dovolilo ustanovitev Požarne brambe v Žalcu. Tudi vabilo za ustanovni občni zbor, ki je bil 12. februarja 1881, je bilo pisano v slovenščini in nemščini. Leta 1899 je izšel Vežbenik zaveze slovenskih požarnih bramb na Spodnjem Štajerskem, seveda v slovenskem jeziku. Torej so gasilci res vseskozi uporabljali slovenščino.

Kot dokaz, da je bila slovenščina upoštevan in spoštovan jezik, ki se je uporabljal, pa smo hoteli v sestavku iz prejšnje številke opozoriti na dokument, ki je bil sestavljen v Sv. Juriju ob Taboru dne 12. marca 1899, ki je objavljen v celjskem zborniku 1986. Franjo Maurer je objavil slavnostno obljubo, s katero so se podpisani gasilci zavezali, da bodo svojo gasilsko dolžnost zvesto in natančno ter za blagor bližnjega izpolnjevali. Na prednji strani je 15 podpisov, na hrbtni pa še 48, s tem da je zadnjih 13 podpisov sledilo po datumu 4. 7. 1903, ki je napisan na listini. Zanimivo je, da so primki pisani v slovenščini: Jernej Radišek, Alojz Žilnik, Anton Gričar, Jakob Vranič, Anton Kozmelj itd.

Za napako pri krajanju prvotnega zapisa, se opravičujemo.

HMEZAD GOSTINSTVO—TURIZEM ŽALEC

Preživite najdaljšo noč v letu v prijetnem razpoloženju in pričakajte NOVO LETO 1987 polni veselja in optimizma. Vse to nudita in vas pričakujeta

HOTEL GOLDING—RUBIN ŽALEC IN HOTEL PREBOLD, ki pripravljata

SILVESTROVANJE

Postregli vam bomo z izbranimi jedmi, za zabavo bodo skrbeli: — ansambel **AD—HOC** in citraš **KARLI** v hotelu Golding-Rubin — ansambel **RADIUS** in **HMEJLJARSKI INSTRUMENTALNI KVINTET** v Hotelu Prebold.

Maže po letih in srcu vabimo na SILVESTROVANJE v **VIDEO-TEKO ALI—BABA** v Hotelu Prebold.

1. januarja 1987 bo v obeh hotelih **NOVOLETNI PLES**

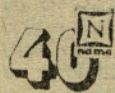
CENE SILVESTROVANJA:	
Hotel Golding-Rubin Žalec	9.500 din
Hotel Prebold	8.500 din
Diskoteka ALI—BABA	3.950 din

Novoletni ples 1.500 din

10. januarja 1987 Hotel Golding-Rubin Žalec vabi na **SILVESTROVANJE GOSTINSKIH DELAVCEV**

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1987 VAM ŽELI HMEZAD GOSTINSTVO—TURIZEM

V veleblagovnici nama

vsak dan kaj novega

nama hiša dobrega nakupa

vam v letu **1987**

želi obilo uspehov in osebne sreče ter se priporoča za obisk!

FOTO TONICA

ŽALEC Šlandrov trg 9
Telefon: (063) 712-252

ATELJE ZA BARVNO

IN ČRNO-BELO FOTOGRAFIJO

želi svojim strankam in poslovnim prijateljem

SREČNO IN USPEŠNO NOVO 1987 LETO

Se priporočam!

SREČNO IN USPEŠNO 1987

VAM ŽELI KOLEKTIV KIV VRANSKO

40 let 1947-1987

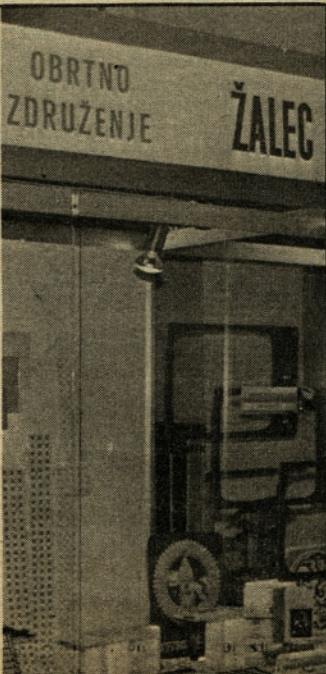
KOVINSKA INDUSTRIJA VRANSKO SLOVENIJA—YU

OBRTNO ZDRUŽENJE ŽALEC

VSEM OBRTNIKOM, DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ŽELIMO

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1987

23. SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE • 23. SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE • 23. SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE

ZA ZDRAV DUH IN ZDRAVO TELO

TOKRAT SO SE ZBRALI V PREBOLDU

Prve dni decembra je bila v preboldski kinodvorani zaključna prireditev letošnjih sindikalnih športnih iger.

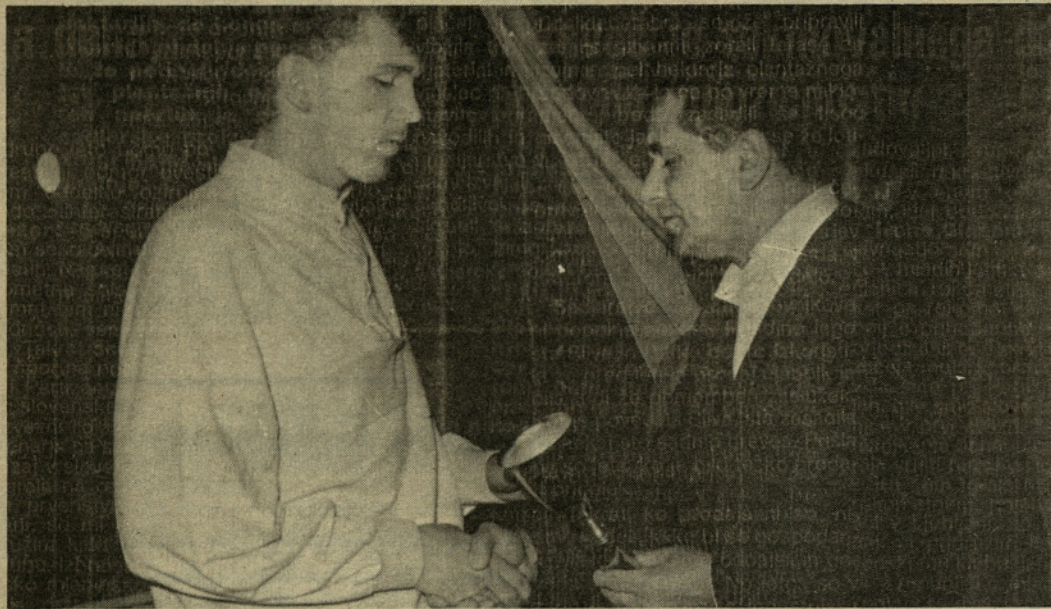
Tekmovanja v trinajstih disciplinah so člani občinske sindikalne organizacije oziroma njihove komisije za šport in rekreacijo v sodelovanju z Zvezo telesnokulturnih organizacij organizirali že trindvajsetič zapovrstjo. Pokroviteljstvo nad letošnjo zaključno

prireditvijo pa so prevzeli člani konference osnovnih organizacij Zveze sindikata Tekstilne tovarne Prebold.

Na preboldskem odru je pred polno dvorano obiskovalcev govoril najprej predsednik občinskega sindikalnega sveta, za njim pa predstavnik pokrovitelja. Osrednji program so s skupnimi močmi pripravili učenci tamkajš-

nje osnovne šole, pevci Moškega pevskega zbora Svobode iz Prebolda ter godci Pihalnega orkestra Tekstilne tovarne. Le-ti so za dobro razpoloženje poskrbeli že na samem začetku, ko so igrali prihajajočim obiskovalcem.

Kulturnemu programu je sledila še podelitev pokalov, plaket in prehodnega pokala ter družabno srečanje.

Po ocenah članov ZTKO sodi med najperspektivnejše športnike v letošnjem letu košarkar iz Polzele Marko Škrabe

Tudi letos je prišlo na zaključno prireditev veliko tistih, ki so med letom merili moči

Kakšni so rezultati?

Na letošnjih sindikalnih športnih igrah so v tekmovalnem delu sodelovali in prejeli pokale za dosežene rezultate: mlajši in starejši člani, veterani ter mlajše in starejše članice.

Mlajši člani, tekmovalo je 30 ekip, so dosegli naslednje rezultate: prvo mesto Sip Šempeter, drugo mesto delavci, zaposleni pri obrtnikih, in tretje mesto tekmovalci Tekstilne tovarne Prebold.

Tudi med starejšimi člani, kjer je tekmovalo 20 ekip, so se najbolje odrezali tekmovalci iz Sipa Šempeter, drugo in tretje mesto pa so osvojili predstavniki Juteksa ter Skupščine občine.

In še veterani. Tekmovalo je 12 ekip, najboljši rezultate so dosegli tekmovalci iz Juteksa, osnovne organizacije sindikata delavcev, zaposlenih pri obrtnikih, ter Sipa Šempeter.

Med 23-imi ekipami mlajših članic pa so bile najboljše tekmovalke iz Sipa Šempeter, dekleta iz Vzgojno-izobraževalne organizacije, osnovne šole Polzela ter Vzgojno-varstvenega zavoda Žalec pa so si razdelila drugo mesto.

Prvič so letos posebej tekmovala starejše članice, pokal pa je prejela ekipa Tovarne nogavic s Polzele.

Najboljši v vseh kategorijah in zato dobitniki prehodnega pokala sindikalnih športnih iger 86 pa so tekmovalci iz Sipa Šempeter.

Poleg tekmovalnih rezultatov je pri sindikalnih igrah pomembna tudi množičnost. Delovne organizacije so glede na število zaposlenih razdeljene v štiri skupine. Letos je bil vrstni red za množičnost takšen: med organizacijami do sto zaposlenih so si prvo mesto priborili delavci Zavoda za načrtovanje, drugo predstavniki

Komunale in tretje mesto tekmovalci iz Lika Liboje.

V drugi skupini, kamor sodijo organizacije do tristo zaposlenih, imajo najboljšo uvrstitev delavci Skupščine občine Žalec, drugo mesto Vzgojno-varstveni zavod in tretje Sigma Zabukovica.

Organizacije s petsto zaposlenimi sodijo v tretjo skupino. Tu so se najbolj množično udeleževali tekmovalci iz Juteksa, Ferralita in Garanta.

In še skupina nad petsto zaposlenih. Med temi so najbolj množično prihajali na tekmovalna predstavniki Sipa Šempeter, Tovarne nogavic Polzela ter iz Kermične industrije Liboje.

Tekst pripravila: Irena Jelen-Baša
Fotografije: E. Masnec, T. Tavčar in I. J. Baša

Vinko Banovšek
»Igre
so uspele«

Vsem tistim, ki tekmujejo v posameznih panogah ali pa sodelujejo pri organizaciji sindikalnih športnih iger, ni neznan ime Vinko Banovšek. Vsem drugim naj povem, da je Vinko, sicer vaščan Vinske gore in zaposlen v Ferralitu, že četrto leto predsednik komisije za šport in rekreacijo pri občinski sindikalni organizaciji. Letošnje sindikalne športne igre pa je takole ocenil:

»Naši podatki, ki smo jih zbrali na koncu športnih iger, kažejo, da so letošnje, že trindvajsete igre uspele. Če primerjamo lanskoletno in letošnjo udeležbo tekmovalcev, nam podatki dokazujejo, da je letos merilo moči v trinajstih panogah 26 odstotkov več delavcev. Nekateri so sicer dobili občutek, zlasti v jesenskih mesecih, da je udeležba manjša, kot je bila leto poprej, čeprav je v resnici tekmovalo okrog 300 za-

Vinko Banovšek

poslenih. Tudi število delovnih organizacij je bilo večje kot lani: letos 34, lani 30.

So tekmovalci imeli kakšne pripombe ali pa ste morda sami opazili, da bi bilo treba pri igrah kaj spremeniti, kaj dopolniti?

Banovšek: »Člani komisije smo imeli največ težav zaradi ekip, ki so se na tekmovalna prijavljale, potem pa na tekme niso prišle. To nam je povzročalo največ nevšečnosti. Drugače kakšnih večjih organizacijskih težav nismo imeli. Če pa so se pojavljale napake, se morajo vsi pač zavest, da igre pripravljamo samo amaterji.«

Konec leta je. Ali že razmišljate o prihodnjih, štiriindvajsetih sindikalnih športnih igrah?

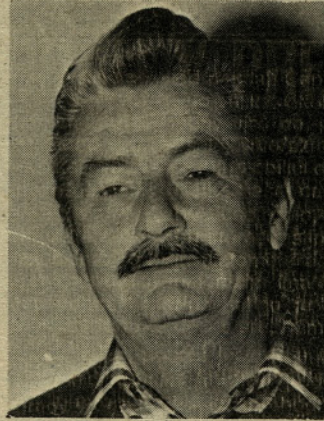
Banovšek: »Člani komisije pripravljamo program, ki ga bomo pregledali in dokončno oblikovali skupaj s športnimi referenti.«

Želimo si, da bi čimveč naredili na družabnem srečanju tekmovalcev. Lani smo skupaj s planinci organizirali pohod. Vse je bilo lepo pripravljeno, lepo organizirano. Bili pa smo razočarani, ker je bila tako slaba udeležba. Pričakovali smo vsaj petsto ljudi, prišlo jih je okrog dvesto.

Želimo torej več družabnosti. In še eno željo imamo: da bi naši športni referenti imeli povsod, v vseh delovnih organizacijah enako dobro podporo. Ponekod imajo namreč športni referenti veliko težav. Pri svojem delu se zelo trudijo, rezultatov pa ni.

Proglasili tudi
športnike leta

Rekreacijski in tekmovalni šport že nekaj časa stopata z roko v roki. Nič čudnega torej, če so na zaključni prireditvi sindikalnih športnih iger podelili priznanja najuspešnejšim športnikom žalske občine, ki so se v letu 86 uveljavili izven občinskih meja. Priznanja so podelili pri Zvezi telesnokulturnih organizacij, prejeli pa so jih: Franc Mesarič, član Konje-niškega kluba Gotovlje; Marjan Črepan, član Šahovskega kluba Žalec; Mladen Melanšek, član Strelske družine Žalec; in Marko Škrabe, član Košarkarskega kluba Polzela.

Emil Bremec

Tomaž Cviki

»Preveč je tekmovalnega duha,
premalo množičnosti«

Na zaključni prireditvi v preboldski kinodvorani so letos podelili plakete tistim posameznikom, ki so uspešno delali na področju športa in rekreacije v delovnih organizacijah in v komisiji za šport in rekreacijo pri občinski sindikalni organizaciji. Plakete so dobili: Emil Bremec, Tomaž Cviki, Irena Glazar ter Mojca Jeraj. O svojem delu in o sindikalnih športnih igrah pa so povedali naslednje:

Emil Bremec: »Leta 1978 sem kot geometer prišel na Zavod za načrtovanje v Žalcu. Tukajšnji delavci se takrat še niso ukvarjali s športom in rekreacijo. Naslednje leto sem dal pobudo, da bi se tudi naš kolektiv vključil v program sindikalnih športnih iger. Kot pobudnik sem bil izvoljen za športnega referenta.

Sestavlil sem anketni list s športnimi panogami, za katere sem menil, da bodo zanimale delavce v našem kolektivu. Takrat nas je bilo 26, to število se je iz leta v leto zmanjševalo. Danes nas je 18.

V začetku je bilo nekaj težav s prepričevanjem posameznikov, da za sodelovanje v sindikalnih športnih igrah ni treba biti vrhunski športnik, ampak da je namen tega tekmovalnega predvsem rekreacija. Ko so sodelavci spoznali, da je to res, tudi zato, ker sem

Irena Glazar

sam kot najstarejši član kolektiva sodeloval v večini akcij, je vse lepo steklo. Že prvo leto smo zasedli prvo mesto v množičnosti. Od leta 79 do letos smo bili trikrat zmagovalci in štirikrat drugi v množičnosti v skupini do 100 zaposlenih. Letos je bila udeležba naših delavcev največja doslej, saj ni bilo niti enega delavca Zavoda, ki ne bi sodeloval. Vsa ta leta pa smo se rekreirali tudi v internih športnih igrah.

V tekmovalnem programu žal ne moremo posegati po visokih uvrstitvah. Toda letos je delavec iz našega kolektiva že dosegel prvo mesto v metanju krogle, in sicer v kategoriji veteranov.

Tomaž Cviki: »Sem športni animator v delovni organizaciji Sip Šempeter. Nepoklicno se s tem ukvarjam že tretje leto, pri čemer mi pomagajo tudi sodelavci, ki po svoji starostni strukturi sodelujejo v vseh kategorijah sindikalnih športnih iger. Zelo veliko denarno in moralno podporo imamo tudi v naši sindikalni organizaciji.

Zamisel o sindikalnih športnih igrah ocenjujem kot zelo dobro. So pa določene pomanjkljivosti pri sami organizaciji in izvedbi teh iger. Sam vidim smisel športnih iger predvsem v tem, da sodeluje čimveč ljudi, ki so zaposleni. Preveč je po mojem mnenju prisoten tekmovalni duh.

Na sindikalne športne igre nimam pripomb. O določenih novostih pa vseeno razmišljamo v naši delovni organizaciji. Poskušamo namreč z uvajanjem rekreativnega odmora med delovnim časom. Letos smo en mesec že poskušali. Tisti, ki so sodelovali, so bili

zadovoljni, drugo leto bomo poskušali rekreativni odmor uvesti vsaj v enem oddelku oziroma tam, kjer bodo zainteresirani.

Irena Glazar: »S športno dejavnostjo sem se začela ukvarjati že v mladih letih. Najprej sem bila članica roketne sekcije v Celju, ker pa roketni tam ni imel najboljših prihodnosti, sem šla med odbojkašice. Takrat se je potem začela moja športna pot. Tekmovala sem pri Partizanu v Gaberju, bile smo slovenske predstavnice v prvi zvezni ligi. Zaradi pomanjkanja denarja pa smo se morale vrniti nazaj v slovensko ligo.

Ko sem igrala na republiškem rokometnem prvenstvu srednjih šol v Ljubljani, so mi predlagali, naj se pridružim kakšnemu slovenskemu klubu. Izbrali so me tudi v republiško mladinsko reprezentanco. Na državnem prvenstvu sem nastopala štirikrat. Potem sem se poročila in zdaj se s športom ukvarjam zgolj rekreativno. Že v Cinkarni sem bila aktivna na športnem področju, športnikom pa sem se pridružila tudi potem, ko sem se preselila v Žalec in se zaposlila v občinski upravi. Tukaj sem bila dve mandatni obdobji športni referent. Poleg tega so me delegirali tudi v komisijo za šport in rekreacijo pri občinski sindikalni organizaciji, kjer sem prav tako rada aktivno delala.

Sindikalne športne igre so mi všeč, najbrž tudi zato, ker sem

Mojca Jeraj

bila sama športnica. Lahko bi teh tekmovalcev bilo še več. Žal pa določeni ljudje za športno dejavnost nimajo razumevanja. Pri sindikalnih športnih igrah ne bi ničesar spreminjala. Prav je, da se ljudje med seboj pomerijo, da tekmujejo, le bolj množična bi morala biti ta srečanja.

Mojca Jeraj: »Sem športni referent v Vzgojno varstvenem zavodu Janko Herman, že šest let se ukvarjam s tem delom. Je pa precej težko, ker smo razkropljene po celotni žalski občini. O vseh tekmovalnih igrah je treba obveščati dekleta po telefonu. Tudi vse teže jih je pridobiti za sodelovanje. Velikokrat po telefonu obljubijo, da bodo tekmovala, potem pa ne pridejo. Lažje bi bilo, če bi vse bile v isti hiši. Kljub vsemu so naši rezultati dobri. Od leta enainosemdeset smo vseskozi med najboljšimi. Sama kljub rezultatom nisem zadovoljna. Mislim, da bi morale prihajati še bolj množično na tekmovalja. Zdi se mi, da je celo vsako leto manjši interes za sodelovanje, zlasti pri mlajših ženskah, pri tistih, ki šele prihajajo iz šol.

Na sindikalne športne igre drugače nimam pripomb, pogrešam edino plavanje.

Poleg nalog športnega referenta v Vzgojno varstvenem zavodu opravljam tudi naloge kot članica komisije za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu. Poleg vsega pa igram odbojko pri Odbojarskem klubu Ljubno. Trenutno smo v prvi slovenski ligi. Tekme in treningi mi vzamejo vsaj tri dni časa vsak teden. Ob ponedeljkih pa imam v telovadnici še aerobiko.

Anica Lesjak

Zapisana knjigam

Kadarkoli sva se srečali v teh letih, sva bili stisnjeni med kopicami knjig. Izza tistih kopic je gledala le njena delovna miza, nič manj obložena kot svet okoli nje. In pred njo, komaj da je našel svoj kotiček stol za obiskovalca.

Ja, takšna je v mojem spominu njena pisarna v stari knjižnici. Tam, kjer je Anica pustila srce in dušo, tam, kjer je vzkliklo seme njenega dela, pognalo krepke korenine ter za seboj pustilo poganke in mladiče sinovom ter hčeram te doline.

O čem drugem kot o novi, skoraj slepeče svetli in prostorni knjižnici, kjer sva sedeli tokrat, naj bi najprej tekla beseda. »Vsa je enkratna, o tem ni dvoma. Da je najlepša v Sloveniji, govorijo,« je bila navdušena moja sogovornica. Zaradi let, ki jih je prebivala v stari knjižnici, se bo morala šele navaditi na te nove prostore, pravi na pol v šali, na pol zares.

Začnemo sem računati in se števati, številka je bila vedno enaka. Skoraj četrto stoletje je ta elegantna, vedno urejena ženska, ki zdaj končuje svoje službovanje, prebivala med sto in sto knjigami na borih petinsedemdesetih kvadratnih metrih. Prav zapisala se je vsem tistim knjigam. Sebi in drugim v veselje. Kakor komu, bi najbrž dejala, če bi bila zdajle tukaj. In priokus trpkosti bi bilo čutiti v njenih besedah. Bridkost bi ji ovijala besede kot trnje venec. Vedela bi, čemu.

A današnje skrbi in tegobe je znala hitro skriti. Rajše sva kolo časa zavrteli nazaj.

Anica je Žalčanka po svojem poreklu. Poleg nje so na svet privekali še sestra in štirje bratje.

Njena mladost sega v čas, ko je po dolini odmeval topot okupatorskih škornjev, v čas, ko so na okoli regljale nemške, a tudi partizanske strojnice. Tudi izgnanstvo in taborišče sta resničnost, povezani z njeno mladostjo. A o vsem

Anica Lesjak

tem nočem drezati vanjo. Ni mi do tega, da vrtam po starih, a za ljudi nikdar zaceljenih ranah. Rajše sem jo spodbujala, da je govorila o letih, ko je kot mlada učiteljica morala v svet. Najprej v kamniški okraj, nato v bližino Ljubljane, nazadnje na Malenski vrh. Tam, kjer je Tavčar dobil svoj navdih za Cvetje v jeseni. Na ta kraj ima še danes najlepše spomine. »Bilo je to enkratno doživetje ljudi, kraja in običajev,« je pričela vleči spomine na dan. »Ljudje so bili takšni, kot je bila odmaknjena gorska vas-nepokvarjeni, izvirni, vse to pa je okvirjala čudovita narava.

»Kar vidim jih, tiste kraje. Tako živo jih slika v svoji pripovedi. Kar vidim jih, strme vrhove v objemu gozdov, senožeti, strme kot so, a vendar ne tako, da bi se človek počutil slabo ali da bi drselo volom, ki jih je takrat še priganjal gospodarjev bič po v breg prislonjenih njivah.

Iz tistih vrhov je Anico nazaj v dolino hmeljske rože potegnila mamina bolezen. Namesto z učiteljevanjem si je služila kruh s tajniškimi deli na delavski univerzi, leta tridesetdeset pa jo je pot zanesla v takrat ustanovljeno matično knjižnico. Tam je posadila seme, ki je z leti obrodilo sadove. Iz matične knjižnice z 2800 knjigami se je po Aničini zaslugi, pa tudi drugih seveda, spletla knjižnična mreža; poleg matične še šest krajevnih knjižnic in štirinajst izposojevališč z bogato izbiro knjig po vsakem okusu. Izobraževalne in strokovne, v zadnjem času pa precej mladinske literature je takšne, da jim pred drugimi ni treba zardevati od sramu. In ravno knjiga je stvar, o kateri se je sogovornica zmeraj najhitreje in najraje razgovorila. »Vsako knjigo sem prebrala, ko sem prišla v knjižnico,« je razlagala. Sklenila je roke in nato: »Saj drugače nisem vedela, kako človeku predstaviti knjigo.«

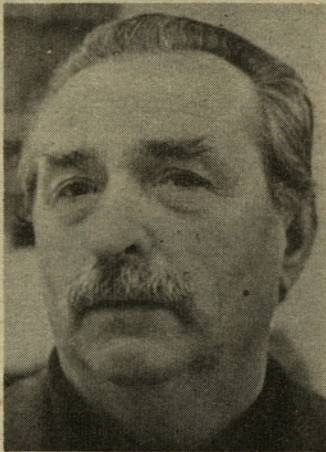
A dela je bilo vedno več. Namesto knjig je počasi brala samo še recenzije, kasneje le kratke ocene. »Zdaj bom imela spet možnost, da bom prebrala knjigo v celoti,« je bila hudomušna.

Le naj jih prebira, zdaj ko bo uživala svoj zaslužen mir. Zato pa zanjo nikdar ne bo veljal stari rek: »Boj se človeka, ki pozna eno samo knjigo.«

Irena Jelen-Baša

Srečanje pevcev uspelo

Zveza kulturnih organizacij občine Žalec, odbor za vokalno glasbo, je pripravil v dvorani kulturnega doma na Gomilskem družabni večer. Namen srečanja je bil, da se vsi pevci zbero in poveselijo. Zbralo se jih je več kot tristo, v imenu organizatorja pa jih je pozdravil predsednik odbora za vokalno glasbo pri ZKPO Žalec Drago Cehner. Nastopil je tudi Janez Hočvar-Rifle, za ples in dobro razpoloženje pa je igral ansambel Vikend iz Sevnice. O srečanju, ki je bilo prvo v občini, pa so nekateri povedali:

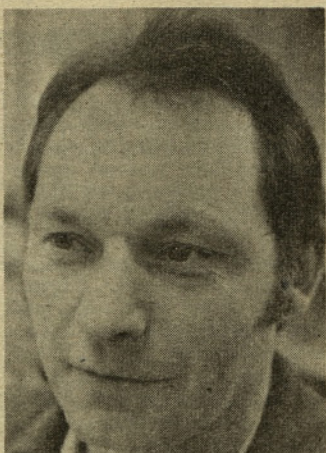
Franco Lobič iz Letuša: »Prav je, da se srečamo vsaj enkrat letno brez obveznosti. S tem mislim predvsem na to, da se večkrat na leto videvamo, samo na raznih pevskih revijah. Današnje srečanje je za nas lepo doživetje in vse priznanje organizatorjem.«

Drago Šmid iz Tabora: »Naši pevci v Taboru so novico o srečanju sprejeli z veseljem. Danes nas je tukaj kar precej in menim, da bi moralo to srečanje postati tradicionalno. Janez Hočvar-Rifle nas je z svojim Švejkom razvedril in z zanimanjem smo spremljali njegov nastop.«

Pani Krebs iz Prebolda: »Z veseljem smo v našem zboru sprejeli povabilo na srečanje. Menim, da bi moralo to srečanje pevcev naše občine postati tradicionalno. Vse priznanje odboru, ki je to prvo srečanje pripravil zelo dobro.«

Franco Štakne iz Braslovč: »Takšna družabna srečanja bi morala biti večkrat na leto. Menim, da so bili vsi, ki so se prvega srečanja udeležili, zadovoljni. Pevci iz Braslovč se vsem tistim, ki so pripravili srečanje, zahvaljujemo in menimo, da bi takšnih srečanj moralo biti več.«

T. TAVČAR

Pridite v čitalnico

Ne, gotovo je še ne poznate. Pa se vam verjetno dostikrat sprostí kakšna prosta ura, ko bi želeli biti duhovno vznemirjeni in obogatiti. Pomislite kdaj na čitalnico? Tako lepe in svetle prostore ima čitalnica v vaši matični knjižnici, a v njej v glavnem posejda šolska mladina. Sprašujem se, ali se vam starejšim in še starejšim nikoli ne stoji za starimi čitalnicami, za tistim uglašenim in vzvišenim doživljanjem duhovnega. Ljudje pripovedujejo, kako prijetno so se imeli včasih v čitalnicah! Bile so središče srečavanj. Če nikjer drugje, si znanca srečal prav tu, ko je s časopisom sedel za mizo, z dušo in telesom izgubljen med besedami. A so bili tudi takšni, ki so v čitalnico prihajali na lov za novimi poznanstvi in se tudi sami pustili uloviti. Kako zanimiva so znala biti takšna srečanja. Kako prijetno je vedeti, da so si ljudje dovolili toliko časa za spoznavanje novih ljudi in novih izkušenj. A ne ostanite melankolični v prebujanju starih občutkov. Čas je v vsakem primeru na vaši strani, pa če si to dovolite verjeti ali ne. Ko vam sprostí tisto prosto uro, je nikar ne uničite s praznim razmišljanjem, kako hitro bo prešla. Prešla bo v vsakem primeru. Pridite v čitalnico! Knjige na policah niso le brezčuten kapital, verjemite. Valovijo čudno občutenje. Ko boste sedeli v prostoru, boste prijetno vzdramljeni, morda bo prebujena kakšna slutnja, rojeno

pričakovanje. S časopisom, enciklopedijo ali kakšno leposlovno knjigo vas bo morda kdo na novo odkril. Lahko se zgodi, da boste to prav vi, ko se boste naenkrat presenečeni znašli v novem zanimanju za kakšno strokovno področje ali literaturo.

Mnogi še ne veste, da se v čitalnicah spleta tudi ljubezni. Pogledi preko knjig, nedoločna kretanja vznemirjenosti in že ti zaplesajo črke pred očmi. Zdaj, ko prihaja novo leto, si smete privoščiti malo bolj oslajeno doživljanje resnih stvari, kot so znanost in leposlovje ter vsakodnevne časopisne novice.

Ljudje nismo vedno prijazni, naklonjeni in razpoloženi za pogovor o težavah in problemih pa tudi ne o radostih. Včasih smo togi, dan je prazen in takrat si zaželim mehkih misli in drobnih odkritij. Za trenutek posedemo v čitalnici, preberemo kakšno lepo, svežo misel iz knjige ali časopisa in morda bomo do konca dneva prijetno spravljani s sabo, z ljudmi in dnevom, ki bi sicer ostal prazen.

Čitalnica v vaši matični knjižnici je vedno pripravljena na vas. Poiškali si boste dobro knjigo ali zanimiv časopis, poklepetali z znancom in ko boste pogledali skozi okno, se vam celo utrne kakšna sveža misel o zimi, o ljudeh, o novem letu in pričakovanju praznovanja. Pridite!

Irena Završnik

Tamburašem Galusove značke

Ob dnevu republike je bila v Grižah prisrčna slovesnost, na kateri so nastopili najmlajši iz vrta, starejši in godba na pihala Zabukovica. Osrednje točke programa so pripravili tamburaši, ki so s svojim igranjem dokazali, da tamburica v Grižah ni zamrla in da nadaljuje tradicijo predvojnega zbora, ki je deloval v okviru skopske organizacije.

Podeljene Galusove značke so dokazale, da mladi po končani

osnovni šoli ostanejo zvesti zboru, kar dokazujejo številni premerniki bronaste Galusove značke za desetletno igranje v zboru. Prejeli so jih: Lidija Bombek, Valentina Fabjan, Daniel Fonda, Toni Fonda, Marjana Jaklin, Jože Jurhar, Nevenka Ribar, Diana Semprimožnik, Simona Tkalec in Miha Vrečar. Posebno priznanje je prejel Florjan Lesjak, ki uspešno vodi orkester.

—fj

40 let knjižnice

Krajevna knjižnica na Polzeli, ki deluje pod okriljem DPD Svobode in v okviru Občinske matične knjižnice Žalec, je slavila sredi novembra 40-letnico delovanja. Ob tej priložnosti so pripravili v mali dvorani kulturnega doma Svobode klubski večer — srečanje z bralci Večera so se poleg številnih bralcev, ustanovitelja knjižnice, Darinke Pavletič-Lorenčak in Mete Rainer udeležili tudi predstavniki občinske matične knjižnice Žalec, kulturne skupnosti Žalec ter krajevne skupnosti Polzela.

O štiridesetletnem delu knjižnice je govoril predsednik Svobode Polzela Stanko Novak in poudaril: »Po osvoboditvi je prišel na Polzelo za ravnatelja Milan Gerželj. Kot prosvetni delavec se je posvetil tudi gledališki dejavnosti, sočasno pa je organiziral zbiranje slovenskih knjig, ki so se še ohranile po domovih. S pomočjo mladink, ki jih je organizirala Pepca Korber, so zbrali čez osemdeset knjig in otvoritev knjižnice je bila 17. novembra 1946. Že do konca tega leta so imeli 78 obiskoval-

Od leve proti desni Milan Gerželj, ustanovitelj knjižnice, Pepca Korber, ki mu je pomagala pri zbiranju knjig, Hilda Pfeifer, sedanja knjižničarka, in Stanko Novak, predsednik Svobode Polzela.

cev... » Knjižnica se je iz leta v leto bogatila in danes šteje 6864 knjig, zadnja leta pa jo vzorno vodi Hilda Pfeifer. Kar trideset let pa jo je vodil Milan Gerželj. Redno jo obiskuje od 40 do 50 bralcev, ob-

časno pa tudi več.

Kulturni program so ob tem jubileju pripravili člani literarne skupine Svobode ter tamburaški orkester.

TONE TAVČAR

Veseli napevi Hmeljarskega kvinteta

Ali poznate pesem z naslovom Gremo v planine, ki je bila kar tri mesece na lestvici radia Celje. Seveda, saj jo poje Hmeljarski instrumentalni kvintet, ki ga sestavljajo Marjan Šerti, vodja ansambla in kitarist; Franc Kramer — bariton, Branko Pernovšek igra harmoniko, Andrej Križan klarinet, Martin Krajnc trobento, Metka Bračko in Radovan Reja pa prepevata.

V takšni zasedbi prepevajo že dobro leto, sicer pa obstaja Hmeljarski instrumentalni kvintet že celih deset let. Priluhnete jim lahko na številnih prireditvah v celjski regiji, nastopili pa so tudi že v Avstriji.

Sodelujejo na revijah narodno zabavnih ansamblov, nazadnje so se predstavili v Libojah, letos pa so na Ptujskem festivalu prejeli bronaste Orfeja za pesem Gremo v planine. Trenutno pripravljajo material za kaseto, ki jo želijo izdati.

In kdo piše vesele melodije za njihov kvintet? To je Martin Krajnc, ki igra trobento, besedila pa prihajajo izpod peresa Milene Jurgec. K sodelovanju želijo pritegniti tudi Ivana Silva, ki trenutno velja za najpomembnejšega tekstopisca v Sloveniji.

Kjerkoli zaigra Hmeljarski instrumentalni kvintet, je veselo. Pa saj ni čudno, kajti kaj bi lahko pričakovali od fantov in simpatične pevke, ki v nemalo srca publike.

Nataša Gerkeš
Foto: L. Korber

Od leve zadaj: Marjan Šerti, Branko Pernovšek, Metka Bračko, in Radovan Reja, spredaj pa Franc Kramer, Martin Krajnc in Andrej Križan.

Pionirski kotiček

Če bi znal čarati

Če bi znal čarati, bi vse jezne ljudi začaral v prijazne. Tudi za mir bi poskrbel. Vsi ljudje, ki so padli med vojno, bi oživel. Tiste, ki pa bi se še hoteli boriti, bi začaral v cirkuške igralce, ki bi s puškami v rokah streljali v krožnike. Iz pušk pa bi jim letele torte in bonboni. Tanke pa bi začaral v luna parke in gugalnice. Vse zaposlene bi spremenil v srečno zaposlene in lačne v site, pohlepne v skromne in na svetu bi bilo lepo.

Andrej Hlupič,
OŠ Polzela

Zakaj je moj ati tako malo doma?

Najbolj na svetu pogrešam atija. Ime mu je Danijel. Vozi tovornjak po cestah Evrope in Azije. Bil je že v Afriki. Sedaj, ko pišem tole, vozi po cestah Velike Britanije.

Moj ati je ponavadi doma samo od petka do ponedeljka. Dokler nisem šla v šolo, sem jokala za njim, ko je šel na vožnjo. Z njim sem bila že v Avstriji, Nemčiji in Franciji.

Rada imam atija in želim si, da bi bil vedno pri meni, pa čeprav mi vedno kaj prinese iz tujine. Toda ti darovi mi ne morejo nadomestiti njegove tople bližine.

Manuela Mlakar,
OŠ Polzela

Najbolj sem srečen . . .

. . . v šoli. To pa zato, ker se tam veliko naučimo. Dobivam petke, včasih pa se zgodi, da dobim tudi kakšno trojko ali štirko. Potem pa je doma joj, mamica me krega in je žalostna. Sonja pa se norčuje iz mene. Srečen sem tudi, kadar se vozim s kolesom in zvonim in če je z mano kak prijatelj, da se šaliva.

Benjamin Bedekovič,
OŠ Polzela

. . . če dobim dobro oceno v šoli, zato da razveselim mamico in očka. Veliko pa je otrok, ki nimajo očka in mamice, bratov in sester, so lačni, pri njih je vojna, nimajo kaj obleči in se nimajo s kom igrati. Če bi imela peruti, bi zletela kot ptiček v svet, otrokom bi vrnila mamico in očka, podarila bi jim hrano, svobodo, obleko, igrače, brate, sestre.

Mi pa imamo vse to, zato smo lahko srečni.

Romana Artnik,
OŠ Polzela

. . . doma, kjer imam prijatelje in živali. Z živalmi se rad igram. Imam dve muc: Piko in Miki. Miki bo imela mlade. Imam tudi kolo in rad se vozim z njim. Spuščam avion in čolne. Dolgčas mi je po bratu in čakam, kdaj bo prišel domov. Imam bunker. Zvečer se skrivam s prijatelji, z njimi tudi rad tečem.

Boštjan Hribernik,
OŠ Polzela

Za mir . . . za mir . . . za mir

Ali veste, da se je 19 članov našega kluba OZN udeležilo republiškega mirovnega gibanja? Sicer pa, saj ste jih lahko videli na televiziji, pa tudi v dnevniku Delo ste jih lahko prepoznali. Takole pravijo o tem srečanju:

»Združili smo se člani vseh klubov v Sloveniji na pohodu miru. Ponosno in visoko smo dvigali platna. Ljudje so nas zvedavo opazovali, toda ni nam bilo mar. Z dvignjenimi glavami smo pešali skozi Kranj — z eno samo željo: da bi tudi mi, vsak izmed nas, prispevali drobec v mozaik letošnjega mednarodnega leta miru, za zmanjšanje jedrskega orožja in vojne zvezd. Mirovni pohod smo sklenili s svečano prireditvijo, kjer je tekla beseda o miru, o konferenci neuvrščenih ter o pomenu OZN. Navezali smo stike z drugimi klubovci OZN in z njimi preživeli nepozaben večer ob plesanju breake danca in spoznavanju indijske glasbe.

Damjana Zupan,
OŠ Polzela

Veseli križem — kraž

Na osnovni šoli Ivan Farčnik-Buč smo kulturni dan poimenovali Veseli križem-kraž. Pripravili smo delovno in veselo popoldne, ob igri pokazali, kaj zmoremo in znamo, opozorili na onesnaženost našega okolja, sestavili pismo generalnemu sekretarju OZN, pokazali naše poglede na današnji nemirni svet, poskušali vplivati na sošolce, da bi namesto pušk, pištol in drugih borilnih igrač izbrali za partnerja v igri računalnik ali da bi z doma izdelano igračo razveselili cibicane v vrtcu.

Učenci smo bili razvrščeni v različne skupine, vsaka je opravljala svoje delo. Novinarji smo jih obiskali in preko šolskega radia skrbeli za dobro obveščenost. Imeli smo tudi zanimivega gosta, znanega slovenskega novinarja Janeza Čička z RTV Ljubljana. Del razgovora z njim je potekal takole:

- Kaj je OZN zahtevala od Gorbačova in Reagana? Pričakovali so veliko, toda razšla sta se z različnimi mnenji.
- Kdo so ljudje, ki ubijajo in ugrabljajo letala? Ti ljudje so teroristi.
- So vas kdaj izgnali iz katere države? Da, iz Angole.
- Kaj ste doživeli po svetu kot novinar? Veliko prijetnih in neprijetnih doživetij.
- V koliko državah ste že bili? V šestdesetih, sedemdesetih.
- Ste vedno dobrodošli v vseh državah? Kot novinar sem povsod dobrodošel.
- Ali mislite, da je Kurt Waldheim vojni zločinec? Ne, ampak lažnivec.

V prijetnem pogovoru je čisto prehitro minil čas in žal nam je bilo, da naš gost ni mogel še naprej ostati z nami.

Člani
literarno-dopisniškega
krožka,
OŠ Vrnsko

Mama

Najraje imam mamo, zato ker skrbi zame že od malega. Mama me je učila hoditi in govoriti. Če zbolim, je pri meni in mi kuha čaj. Če ima čas, igra z menoj šah ali karte. Pomaga mi pri učenju. Mama hodi v službo in tudi doma ima veliko dela. Imam jo zelo rad, zato ji pomagam.

Miha Korent,
OŠ Gomilsko

Sanjarjenje o neki ljubezni

Kaj je to ljubezen? To je nekaj zelo lepega. Včasih sanjam in premišlujem o princu iz sanj. Kakšen naj bi bil? Visoke postave, lepih, svetlih las in modrih oči, ki bi bile skrivnostne kot globoko, najgloblje morje. Z roko v roki bi potovala okrog sveta, plula bi čez širna morja, letela prek daljnih dežel. Ko bi se potovanje končalo, bi šla z njim na samotni otok, kjer bi raslo južno sadje in lepo cvetje. V leseni kolibi bi uživala v miru in ljubezni.

Kaj je še ljubezen? To je nekaj čudovitega, kot ta mirna glasba, ki jo zdajle poslušam. Toda glasba se končuje in prav tako moje sanjarjenje.

Nataša Zagorčnik,
OŠ Šempeter

Lej stvarnica vse ti ponudi, iz rok ji prejemat ne mudi!

Vodnikova misel. Z njo je mislil dobro, mi pa smo jo preveč uresničili. Mi? Onesnaženo hribovje, strupen zrak, izčrpani premogovniki, mrtve reke . . . Nekoč je bilo vsega dovolj, takrat se je rodila ta misel.

» . . . in otroci, starci ter nosečnice naj ne zapuščajo po nepotrebnem domov,« poslušamo iz radijskega sprejemnika. Cinkarna. Pozimi se ji pridružijo še dimniki hiš. Megla. Zato je toliko bolezn. Neozdravljivih.

Če bi bile čistilne naprave cenejše in kazni zaradi onesnaževanja večje, bi bilo drugače. V vsa-ko stvar se meša denar . . .

Pogledaš reko. Blešči se v soncu. Lepa je, ampak samo od daleč! Namesto rib se kopa v njej pločevina. Peščeno plažo sta zamenjala beton in plastika. Ribe plavajo po površini . . .

Okrog hiše se podijo otroci. Kje je rdečica njihovih lic? Odšla je s čistim zrakom.

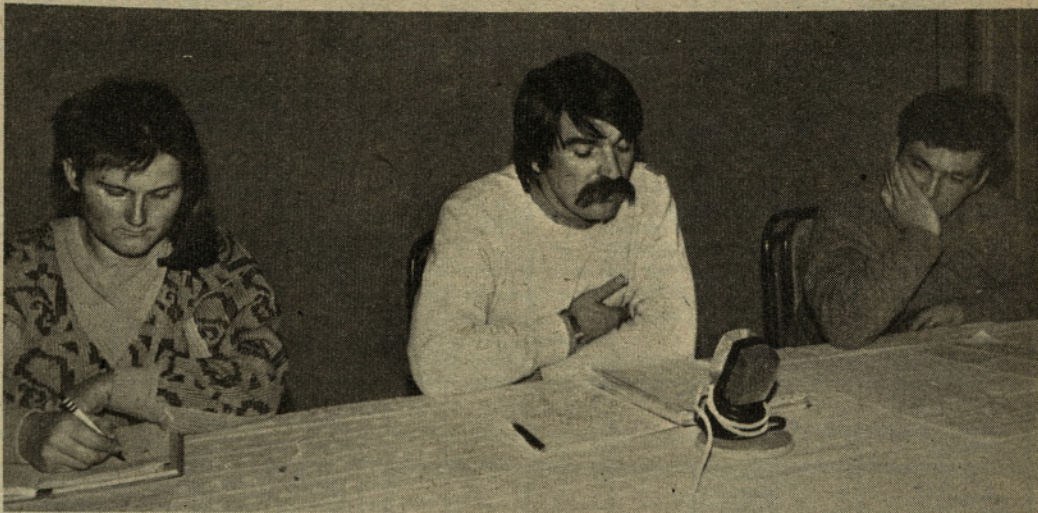
Gore. Ti biseri Slovenije. Vesel in ponosen premagaš strmine, a na vrhu te pozdravi kup smeti. Kje so planike, kje encijan?

Radioaktivnosti nam tudi ni podarila narava. Človek. Uničila ga bo lastna pamet! Gozdovi se krčijo. Drevesa umirajo. Zrak ni več zrak.

Odkrivamo nove planete, ampak tudi tam že kujemo vojno. Vojno zvezd. Kdo??? Bojuje se človek, ki hoče pokazati svoj jaz. Le kakšen je ta jaz? Grozen, nesramen . . . Če bi dali ves ta denar za lačne . . . Ah, ta misel je že vsem znana. Ne bom je ponavljala. Kaj le pomenim jaz. Kako naj spremenim svet? . . . Če bi se združili vsi somišljeniki, se prišli za roke . . . nekdo mora začeti . . .

Barbara Čeh,
OŠ Petrovče

RUBRIKA MLADIH

Brez sprememb ni napredka

Mladi kritično o sebi in družbenih razmerah

Opredelitve do posameznih vprašanj niso preproste

Mladinski seminar na Dobrni, kate-rega se je udeležilo večina vodstev mladinskih organizacij v občini Zalec, je nedvomno dosegel svoj namen. Vprašanja o našem družbeno-ekonomskem položaju zahtevajo sprotne odgovore in razreševanja. Z veliko mero odgovornosti, ki so jo mladi postavili na kongresu v Krškem, bi nedvomno moralo priti do nekaterih korenitih sprememb. Pa naj si bo to na področju družbeno-ekonomskih odnosov, zaposlovanja, kadrovske politike, vzgoje in izobraževanja ali stanovanjske politike, sociale in še kje. Vprašanja, ki zadevajo mlade, so nedvomno izredno pereča, in vse to jih sililo, da skušajo storiti odločnejši korak za izboljšanje svojih razmer oz. razmer, v katerih se nahaja celotna naša skupnost.

Nedvomno sodijo v ta sklop številne pobude, ki jih dajejo zlasti slovenski

vojaškega roka, pa moram povedati, da mi to pobudo v klubu študentov absolutno podpiramo in smo za uvedbo tega predloga. Imamo pa tudi svoje predloge, ki sem jih tudi povedal na tem seminarju. Ti predlogi so v tem, da bi se kompletan sistem organiziranja JLA menjal. Predvsem gre za to, da bi ukinili ta birokratski in policijski režim, da bi ukinili dovoljenja za odhode v mesto in domov, ampak naj bi se uvedli prosti vikendi za vojsake. Mislimo, da je brez potrebe držati takrat pripadnike za kasarniškimi plotovi, saj pravega učinka ni. Če hočemo ljudem zaupati, jim moramo nuditi neko svobodo, ne pa da država že 40 let krati našo ustavno pravico, to je svobodo vsakega državljanca. V zvezi z izobraževanjem pa moram reči, da gledam nanj tako, da je v njem treba vsak dan kaj menjati. Ritem življenja se nenehno menja, tehnološki razvoj gre na-

tistih, ki so pred leti prišli iz gimnazije in drugih srednjih šol. Moja študira na Filozofski fakulteti slovenščino in sociologijo in je na vprašanje, kaj misli o svojem bodočem poklicu, dejala: »Učiteljevo delo je bilo včasih cenjeno, v današnjem času pa ga prav gotovo ne cenijo dovolj. Rezultat tega je tudi, da tisti, ki imajo večje ambicije, dajo slovo temu poklicu. Ostanjejo le pravi gorečnejši in morda tisti, ki nimajo boljših možnosti. Kako bo z menoj, ne vem, vendar lahko rečem, da me to delo izredno veseli in zato bom prav gotovo med idealisti.«

Za mnenje o seminarju in obravnavanih temah smo povprašali tudi Marka Brišnika — študenta prava. »Menim, da je pohvalno od OK ZSMS, da je pripravila tovrsten seminar. Le-ta pa bo uspešen, če bomo mladi na njem kaj pridobili. Prav gotovo je tu zelo pomembna štafeta mladosti, za katero

Borut Šitar

mladinci oz. del njih, ki sodi med študentovsko mladino. Ko govorimo o pobudi o civilnem služenju vojaškega roka, je potrebno vedeti, da so mnemlja o tem močno deljena tudi med samimi mladimi. Pobuda, ki je bila dana na 12. kongresu slovenske mladine v Krškem, vsebuje predvsem dve vsebinski zahtevi, in sicer, da se ukine praksa ponavljajočih se kazni zaradi odklonitve služenja vojaščine in da se pomilostijo vsi tisti, ki zdaj prestajajo kazni zaradi ugovora vesti, ki jim prepoveduje nošenje in uporabo orožja ter s tem tudi usposabljanje za ta početja, ki so v končni fazi povezana z nasiljem.

Ob zaključku prvega dne seminarja smo pred mikrofonom povabili nekatere udeležence, s pomočjo katerih tudi osvetljujevmo teme, ki so bile ta dan na tapeti. Poleg služenja vojaškega roka je bilo veliko besed izgovorjenih na račun štafete mladosti. In kaj o vsem tem misli predsednik Kluba študentov občine Zalec Borut Šitar.

»Glede na to, da smo se na tem seminarju precej pogovarjali o sami štafeti in o potezi Univerzitetne konference ZSMS, moram reči, da njihovo početje ni bilo na mestu, saj so na izredno banalen način (žaganje debela op. p.) te dolgoletne tradicije štafete ne sme prekiniti. Moje stališče in stališče Kluba študentov občine Zalec je, da je treba spremeniti odnos do štafete, da je treba veliko stvari preduvažiti, mogoče celo ukiniti glavno manifestacijo ob zaključku štafete, vendar pa ni treba tega čisto prekiniti, saj nanjo gledajo v drugih republikah povsem drugače. Vsekakor pa bi mladina, študentje morali prispevati k temu svoj delež in menjati ta odnos, ki je sedaj sveto zakoreninjen, nikakor pa nisem za ukinitve. Ko govorimo o civilnem služenju

Mojca Nahtigal

prej. Jugoslavija za tem evropskim in svetovnim razvojem zaostaja, mislim, da je za to kriv sistem starih kolektivov oz. učitelji, profesorji se premalo posvečajo lastnemu izobraževanju in tako novega znanja ne znajo in ne morejo prenesti na mladino. Predavajo stvari, ki so se predavale že pred leti. Vsekakor pa bi morali biti drugače stimulirani in hoditi v službo ne zgolj zato, da bi se preživeli, ampak, da bi koga tudi kaj naučili . . .«

Tudi Mojca Nahtigal je bila izredno kritična do sedanjega sistema izobraževanja. Predno pa sva začela razpravo o njem, sem jo povprašal, kaj misli o tovrstnih seminarjih. Dejala je, da jih zelo ceni in da je pred dvema leti, ko je bila še začetnik v delu mladinskih organizacij, veliko pridobila. Letošnji pa ji je še posebno všeč zaradi kvalitetnih predavateljev in zanimivih tem. V zvezi s tako imenovano reformo — reforme šolstva pa je povedala: »Sama sem bila poskusni kunec, saj sem ena tistih, ki smo zaorali celino na področju usmerjenega izobraževanja. V začetku nismo imeli nobeni pravih knjig, kar je delalo zmedene profesorje, še bolj pa nas, ki nismo vedeli, kako se sploh učiti. Sedaj po toliko letih so se stvari nekoliko uredile, vendar mislim, da ni takšnega učinka, kot si ga želimo.

Brez dvoma je to zelo kritično vprašanje, saj je od tega odvisen naš napredek. Usmerjeno izobraževanje ima nekatere dobre strani, vendar mislim, da ne daje tistega, kar bi moralo. Dobimo neko znanje, toda le-to je bolj kot ne močvirnato. Nimamo prave osnove, nekega trdnega znanja, to je še vse v povojih in ne daje napredka. Sedaj sem na univerzi in vidim, da je osep mnogo večji, pa tudi profesorji pravijo, da je naše znanje bistveno slabše od

Džoni Marovt

mislim, da takšna, kot je bila doslej, ne sme več obstajati. Smisel štafete je potrebno posodobiti in prilagoditi času ter razmeram, v katerih smo. Štafeta naj bo prikaz problemov, s katerimi se ubada mladina in družba na sploh. To so ekološki problemi, civilno služenje vojaškega roka, legaliziranje stavk itd. Sicer pa mislim, da je treba upoštevati vsa mnenja in ne vnaprej zavracati stališča drugih. . . .«

Svoje mnenje o seminarju pa je dodal še Džoni Marovt, orodjar v SIP Šempeter in predsednik OO ZSMS v TKS-u. »Funkcijo predsednika OO ZSMS opravljam šele dobra dva meseca. Prav zato mi bo seminar še posebno koristil. Teme seminarja so bile zelo zanimive, saj so obravnavale področja, ki so v zadnjem času v ospredju. O njih so govorili predavatelji, ki so o tem najbolje seznanjeni. V svojih sredinah bomo lahko seminaristi bistveno lažje razložili oz. predstavili problematiko, ki zadeva nas mlade in družbo kot celoto. . . .«

Tako torej nekateri udeleženci seminarja. Mi pa dodajmo, da je stališče predsedstva RK ZSMS in tudi predsedstva OK ZSMS, da bo letos štafeta mladosti krenila iz Slovenije. Poskušali ji bodo dati drugačno vsebino in obliko, predvsem pa aktivnosti porazdelili na vseh 6 dni, ko bo štafeta v Sloveniji, tako da bo prerasla znani ritual manifestacije in izpostavila najširši spekter snovanja mlade generacije. Svojo idejno zasnovno so pripravili mladi tudi v naši občini in upamo lahko, da nas ne bodo razočarali.

ADAM BOHORIC LAHOTA VRSTA NESNE JUHE SKLAD. STRA-VINSKI VOHALNI ORGAN CESTNO VOZILO Hmezd KARIKATURIST VOLJEVICA RADIJ ENOTA EL. UPORNOSTI IZRAŽ VESELJA ENA OD PRVOTNIH GR. MUZ NIKANOR ZABALETA Hmezd 25 LET - 1986 ATLAS SPORTNA OBLEKA 100

ROMAN ALBERTA MORAVIJE STRAD RASTLIN. STEBLO SOZD HMEZAD TONOVSKI NAČIN ATA UPANJE SVOBOD. POSEST V PEVDA LIRMU SHAKESPEAROVA TRAGEDIJA SOZD HMEZAD VAM ŽELI INDIJAN. METALNA BANKA NASELJE REKA PAD RUDAR. SL. PEVKA NAVEČI SESALEC Ž. INE Hmezd 25 LET - 1986 POJAV NA VODI ATLET THORPE POLITIK MIKOJAN NEM. FILOZOF IGRALEC LASTA KARABOL KONICA, BODICA

ŠEF HMEZAD 25 LET - 1986 REKA V UKRAJINI SOZD HMEZAD SOZVOČJE TONOV UROŠ VABAJA GLAS PISAL. ZMOŽNOST RAZLOČ. TONOV AVTOR JANEŽ KORENT MESTO V MAKEDON. UBITI VRASKI VODITELJ OČESNA AREGNICA NOGOMET. AMERŠEK NASLOV NOVI VING DOLSKI (KRAJSE) SIMON JENKO RASIST SMITH

ŠKODLJI-VEC SAD. DREVJA ŽARJA LUKA V IZRAELU NEM. PISATEL (THOMAS) OŽKA, VISOKA ZGRADBA PESTNER OSEBA V BALETU SNEGU-ROČKA KAREL ČAPEK SL. PISEC (SLAVKO) ZOLAJEV ROMAN HRUŠČ. TRUŠČ PAVONE GR. JUNAK PRBO TROJO

ALP. SMUČ. CENTER NA ŠVEDSKEM OKRASNE CVETLICE, GEOR-GINE GOROVJE MESTO V BAČKI STAROGR. FILOZOF MLEČNI IZDELEK MESTO V SIBIRIJI KONJENIK V FR. KOLA NIALNI VOJSKI MESTO V SIBIRIJI SANITET. MATERIAL ENOSTAV. SIDRO VELIKAN REKA V EVROP. DELU SZ JAP. DROBIŽ UNICEVAL TKANIN JOSIP STRITAR OTOK V ZADRŠKI SKUPINI RUS. BAS-NOPISEC VELIKA PAPIGA DEL LESTVE ŠAH PAHLAVI NOVEJŠA SORTA JABOLK TELICEK

SL. FILM. SCENO-GRAF (NIKO) ZADNJA ORAZDA V STROMINI PEVSKI ZBOR JAP. DROBIŽ UNICEVAL TKANIN JOSIP STRITAR OTOK V ZADRŠKI SKUPINI RUS. BAS-NOPISEC VELIKA PAPIGA DEL LESTVE ŠAH PAHLAVI NOVEJŠA SORTA JABOLK TELICEK

AM. FILM. IGRALEC (ALAN) ANTON AŠKERC BIVSI JAP. PREMIER (NAKUEI) STALNA DRUŽBA V LOHALU FR. OTOK V SREDO ZEMLJU ANDREJ ARNOL

V počastitev praznika krajevne skupnosti Žalec so v telovadnici športnega centra pripravili turnir v karateju in malem nogometu. V malem nogometu je zmagala ekipa Ljubljane, pred drugo ekipo Žalca, tretja je bila ekipa Güsser iz Avstrije, zadnja pa prva ekipa Žalca.

JK

Janez Uplaznik — državni prvak v metu kopja

Janez Uplaznik se bo letošnjega leta rad spominjal, saj je kar zapovrstjo dosegal imenitne rezultate.

Maribor, 28. junija 1986: prvenstvo SFRJ za mlajše mladince. Bil je prvi z metom 56,10 metrov. Tako daleč je vrgel v četrtem poizkusu.

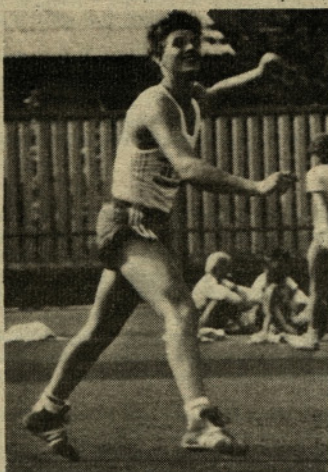
Kraljici športov je Janez podal roko že v osnovni šoli, ko sta z Mitjem Svetom (tudi on dosegal izvrstne rezultate) pod vodstvom Marjana Plavčka začela resnejše trenirati. Vsakodnevni treningi so se jima obrestovali, povabili so ju v Atletski klub Kladivar in barve tega kluba zastopata še sedaj. Potem se je začel Janezov strmi vzpon. Najprej dobri rezultati v republiškem marilu, kmalu nato je postal državni prvak pred mlajšimi mladinci, v finalu državnega prvenstva za starejše mladince pa je osvojil četrto mesto.

Njegov vsakdanjik je precej drugačen od njegovih vrstnikov. Poleg šole, treningov in tekmo-

vanj mu ostane le malo časa za igranje v pihalnem orkestru TT Prebold, za kino... Vsak dan se pozno zvečer vrača z avtobusom iz Celja v Prebold, nakar ga potem doma čakajo še knjige. Pravi, da naloge naredi največkrat kar na stadionu. Kljub temu je bil v prvem letniku Srednje tehniške šole odličen, v drugem pa mu ne gre nič slabše... Skratka, Janez vztraja, trdno je odločen, da bo v življenju nekaj dosegel.

Trenutno ima rekord v metu novega kopja 55,28 metrov, staro pa je vrgel še dlje, in sicer kar 59,96 metra, kar je odlično za njegovo starost. Največ je prvih in drugih mest z raznih tekmovanj, tretja so že skoraj redka. Slaba volja ga ni premagala niti tedaj, ko kopje ni letelo tako, kot je želel, pa tudi na pomoč vselej pri-skoči vsakomur, ki ga zanjo za-prosi. In kako vse to zmoro? Pravi, da mora, kajti samo z atletiko človek ne more priti daleč...

Petra Dežnjar

Janez Uplaznik pri metu kopja

Novosti na smučiščih

Libojško smučišče so za novo smučarsko sezono temeljito pripravili. Poravnali so grbine na smučišču, uredili parkirišče in opravili vzdrževalna dela na napravah, poskrbeli bodo za redarsko službo na smučišču, kar bo omogočalo prijetnejše smučanje. V načrtu imajo tudi dve rekreativni tekaški progi v dolžini 2,5 in 5 km. V času zimskih počitnic nameravajo pripraviti smučarske tečaje za najmlajše in odrasle pod strokovnim vodstvom smučarskih učiteljev in vaditeljev. Smučišče bo začelo obratovati že pri minimalni snežni odeji.

Smučali pa bomo lahko: od ponedeljka do petka od 15. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 9. do 20. ure.

Bele strmine pod Gozdnikom bodo za novo smučarsko sezono dobile brunarico, ki bo lahko sprejela v svoje okrilje šestdeset smučarjev hkrati. V brunarici bo moč dobiti tople napitke, enolončnice, domače klobase in še vrsto drugih jedi, ki sodijo k smučanju, zagotavlja Pepi Petrovc, ki ima v načrtu tudi šest sob, v katerih bo moč prenočiti. Rad bi se s svojo ponudbo vključil v zimsko-letni kmečki turizem. To mu bo tudi uspelo, saj mu volje do dela in uspehov ne manjka.

L. Korber

Člani smučarskega kluba Žalec pa pripravljajo tudi za to sezono več tečajev smučanja pod strokovnim vodstvom. Tečaji bodo v času zimskih počitnic, če pa bo zanimanje pa tudi izven tega termina. Zagotavljajo tudi nemoten dostop na smučišče, saj bo cesta redno pljučena in posuta. Domačin Pepi pa napoveduje že tudi skorajšen sneg, saj je za izpolnitev zastavljenih nalog res potreben.

V Preboldu se letos skrbno pripravljajo na bližajočo se smučarsko sezono. Pred kratkim so nabavili nov tepalni stroj. Le-ta je bil za tamkajšnje smučišče nujno potreben in bil doslej tudi glavna ovira, da smučišče ni bilo takšno, kot bi si želeli smučarji in člani kluba sami.

Za prihajajočo zimo smučarji v Preboldu planirajo organiziranje tečajev za odrasle in najmlajše, pripravili bodo športne dneve, urejali tekaške proge in pripravili tekaška tekmovanja. Poleg teh načrtujejo še veleslalomsko tekmovanje, delavci in šolarji pa bodo merili moči na odprtih prvenstvih Prebolda. Upajo, da bo letos zaživela tudi nočna smuka.

Orientacija

Srebrni jubilej IOF-a

Letos mineva 25 let od takrat, ko je v Kopenhagnu devet evropskih držav ustanovilo Mednarodno orientacijsko zvezo (IOF). Članice te zveze je danes že trikrat več, med njimi pa je tudi Planinska zveza Jugoslavije kot predstavnik naše dežele. Od ustanovitve do danes pa so v zvezi vodilne skandinavske dežele, saj je tam orientacija med ljudskimi športi najbolj uveljavljena. Prednostna panoga orientacije, ki se v svetu uveljavlja preko IOF-a, je orientacijski tek. To je čudovita kombinacija teka čez drn in strni in umskega dela: opazovanja narave, karte, reliefa, vegetacije, kompasa... Prav zaradi slednjega smo v Planinskem društvu Zabukovica mnenja, da je IOF-orientacija združljiva z dejavnostjo planincev, saj nas uči živeti z naravo. Najprej so se za ta šport navdušili v Hrvaški in Vojvodini, kar nas ne sme čuditi, če prestejemo njihove hribe. Eno takih planinskih društev je bilo v naši brat-ski občini Bačka Palanka, vendar se je kmalu preimenovalo v Orientacijski klub Neštin. Sedaj je v Jugoslaviji že več takih klubov, vsi pa so kot člani

PZJ zelo aktivni. Zadnji dve leti tudi slovenski planinci tekmujejo skladno s pravilnikom IOF, letos pa so se nam pridružili tudi taborniki, ki pa poleg nove zvrsti ohranjajo tudi vse ostale oblike orientacije. Med mladimi je vse več ljubiteljev tega športa, z njim pa bi radi seznanili tudi vse ljubitelje rekreacije; z orientacijo si lahko popestrimo tako sprehod po gozdu kot vrhunsko atletiko. Za primer naj navedem petdnevno švedsko tekmovanje O-ringem, kjer se zbirajo vsi rekreativci severno evropskih dežel in vsi najboljši atleti. Orientacijski kros je tudi glavna poletna aktivnost večine ljubiteljev smučarskega teka. Na O-ringenu sodeluje po nekaj deset tisoč ljudi — od šestletnih otrok do osemdesetletnih starcev, ki progo preromajo s palico v roki. Mimo njih pa tečejo najboljši švedski tekači.

Orientacijski tek je primerna aktivnost za ljudi vseh starosti in za oba spola; še posebej pomembna pa je za obrambno usposobljenost prebivalstva, kar ima v našem sistemu SLO najpomembnejšo vlogo.

Bojan Jevševar

Šahovske vesti

Slovenski šahisti so na Bledu končali tekmovanje v I. republiški ligi. Naslov republiškega prvaka so osvojili šahisti Murke iz Lesc, medtem ko so žalski šahisti osvojili osmo mesto, iz lige pa so izpadli šahisti Slovenj Gradca in Jesenic.

x x x

Šahovski klub Savinčan v Šempetru je za dan republike pripravil nagradni turnir, na katerem je zmagal Martin Štorman pred Stanetom Skokom in Jožetom Petermelom. Nastopilo je enajst šahistov, na medruštenem turnirju, prav tako v Šempetru, pa je nastopilo dvajset šahistov. Zmagal je Stane Skok pred Martinom Štormanom in Štefanom Peterme-lom.

x x x

V Beogradu pa je potekal turnir JAT 1986. Nastopilo je 190 šahistov iz Romunije, Poljske, Madžarske, Francije, Anglije in Jugoslavije. Marjan Črepan iz Žalca je osvojil 23. mesto. Na turnirju v Požegi pa je bil enajsti med 72 nastopajočimi.

x x x

V počastitev dneva republike je Partizan Vinska gora pod pokroviteljstvom Gorenja pripravil nagradni ekipni hitropotezni turnir. Med desetimi ekipami je pokal v trajno last osvojila ekipa Titovega Velenja. Ekipa Društva invalidov občine Žalec je osvojila četrto mesto. Najbolše deske so bile nagrajene, lepe nagrade pa je prispevala tovarna Gorenje. Mojster Fide Marjan Črepan iz Žalca je bil na turnirju neporažen.

j. g.

Dežurstvo na vodovodu

V času od 15. decembra 1986 do 19. januarja 1987 bodo po razporedu dežurni naslednji monterji:
od 15. 12. do 22. 12. 1986 — **Franč Kos, Jezerce 8**, Šmartno v Rožni dolini
od 22. 12. do 29. 12. 1986 — **Janko Jezernik**, Jezerce 1, Šmartno v Rožni dolini
od 29. 12. 1986 do 5. 1. 1987 — **Vlado Šuper**, Velika Pirešica 5 e
od 5. 1. do 12. 1. 1987 — **Stanko Vengust**, Rupe 8, Šmartno v Rožni dolini
od 12. 1. do 19. 1. 1987 — **Tone Jager**, Prebold 62 a
Dežurni monter dežura oziroma je pripravljen doma v popoldanskem času (izven rednega delovnega časa) ob delavnikih ter ob prostih dneh (sobota, nedelja, prazniki).

Prijave okvar na vodovodih lahko oddate v nabiralnik pri vhodnih vratih sedeža delovne organizacije — Nade Cilenšek 5, Žalec.

ZAHVALA

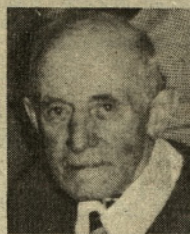
Ob boleči izgubi ljube mame in skrbne žene

Julijane Plaznik

rojene Florjan, z Gomilskega,

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so nama pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala zdravnikom in strežnemu osebju celjske bolnišnice, ki so ji lajšali trpljenje. Hvala tudi duhovniku za lep obred in Maksu Košenini za poslovinne besede.

Njen mož in hčerka

Vprašali smo drobne ptičice, ki po zraku letajo, kje si? Vprašali smo pisane rožice, ki na polju cvetijo, kje si? Pa so ptički, rožice glavice sklonile in tiho odgovorile, da te ni, ker že eno leto v grobu spiš.

V SPOMIN

6. decembra je minilo leto žalosti, od kar je tiho, brez slovesa odšel od nas ljubi mož, ata in stari ata

Martin Orešnik

iz Sp. Grušovelj 23 pri Šempetru

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate svečke.

Vsi, ki smo ga imeli radi

Naj bodo vsa čustva, ljubezen in delo, ki si ga razdal, za nas neizbrisani spomin, da te bomo v vsem posnemali in ostali vedno tvoji.

SPOMIN

2. decembra 1986 je minilo leto žalosti, od kar nas je zapustil naš dragi mož in oče

Franč Marovt

iz Zg. Gorč

Odšel si tja, kjer ni več trpljenja. Samo delo, trud in skrb je bilo tvoje življenje.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in postojite ob njegovem tistem domu.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

Ob izgubi dragega atija, dedija in tasta

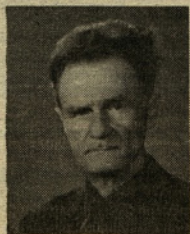
Ivana Turnška

upokojenega krojaškega mojstra iz Žalca, Kruševska 8

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano pomoč in darovano cvetje. Hvala sekciji upokojenih obrtnikov, ZB NOV, društvu invalidov in društvu upokojencev. Nadvse hvala za tople in tolažilne besede patru Jožetu in govorniku KS Žalec.

Vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili na zadnji poti, iskrena hvala.

Hčerka Hedvika z družino

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega brata, svaka in strica

Ludvika Medveda

iz Dobriše vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečena sožalja ter darovano cvetje. Posebna hvala dr. Komadini in vsemu zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka bolnišnice v Vojniku za pomoč in zdravljenje njegove bolezn.

Zahvala godbi na pihala iz Zabukovice in pevskemu zboru, govornikom Ludviku Kukovcu in Ivanu Grobelniku za poslovinne besede ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: sestra Gretika, brata Rudi in Rafko z družinami

Bolečino težko izraziš z besedo, lahko jo le grenko občutiš! (Shakespeare)

V SPOMIN

SLAVI KASESNIK

1. 1. 1986 — 1. 1. 1987

Zdenka

DA NE POZABIMO

Še o Primožu Trubarju

V sedmi letošnji številki smo objavili prispevek ob 400-letnici smrti Primoža Trubarja, jeseni pa je Kulturna skupnost občine Celje izdala Obrazce XVI 1—2, v katerih Božena Orožen podrobno opisuje stike Trubarja s Celjem in Laškim. Piše, da je moralo biti v Celju kar precej prgntantov, tako da so iz Višnje gore dobili pridigarja Jurija Mačka. Opisuje, kje vse je pridigal in glede na to, da je v mestih glede vere pripadala glavna beseda vladarju, so se protestanti s svojimi obredi morali umakniti v okolico. Tako opisuje tudi službo božjo v Zolovi kovačnici v Žalcu in o izgradnji cerkve v Golčah. Služba božja je bila nemška, pa tudi slovenska. Zapisala je: »... iz Celja je najprej prišel predikant Jurij Maček, za njim pa Janez (Joanes) Weidinger (1591—97), nato za krajši čas še dva. Čeprav so vsi slovensko maševali, se vendarle žal nihče od njih ni zapisal med slovenske književnike. Od Weidingerja pa vodijo niti k Trubarju. Med študenti s Kranjskega, za katere se je Trubar na Nemškem zavzemal, da bi dobili Tiffernovo stipendijo, je bil tudi Ljubljancan Joanes Weidinger. Kaže pa, da kasneje pridigar ni delal ravno slave svojemu pokojnemu dobrotniku. Če zgodovina ne laže, je bil namreč odstavljen zaradi razuzdanosti. Njegova pot je vodila v Celovec, nato pa se je izgubila na Wirtenberškem. Nekaj je pa le ostalo: Dalmatinova Biblija z Weidingerjevim podpisom in opombo, da so mu jo leta 1586 podarili štajerski deželni stanovci. Ta izvod, ki je bogve kako prišel v franciški samostan v Nazarij, je od leta 1950 v knjižnici Edvarda Kardelja v Celju...«

Orožnova nato opisuje, kako je bila uničena cerkev v Golčah in da je Celje dobilo svoj luterški kres: knjige, ki so jih našli skrite pod slamo, so požgali sredi trga. Zaključuje pa tako: »... morebiti pa je takrat bila prav tu obvarovana pred ognjem Trubarjeva knjiga, prevod novega testamenta. Ali ji je tisti, ki mu je prišla v roke, iztrgal naslovno stran in del predgovora, da ne bi bilo videti, da gre za »krivoversko knjigo«? Kako je ta knjiga nato prišla v Nazarij? Tako ali drugače — od vsega razburljivega dogajanja na Celjskem je vendarle ostalo najlepše in najplemenitejše: dve slovenski knjigi — Trubarjev Novi testament in Dalmatinova Biblija...«

Ni še pozabljen, kako je pokojni Vinko Jordan iz Gotovelj pred leti pripovedoval, kako je našel Dalmatinovo Biblijo. S skupino partizanov je bil na griču nad Nazarijem pri na pol porušnem franciškanem samostanu. Opazil je, da eden od partizanov kusi s starim pergamentom. Ko ga je pobral, kje ga je dobil, mu je pokazal luknjo v steni s starimi tiskami, med katerimi je bila tudi Biblija. Tako je vojna vihra razkrila skrivališče starih tiskov, ki jih je sam nato skril, po osvoboditvi pa jih izročil študijski knjižnici v Celju.

Gotovljan Vinko Jordan je tako ohranil zanamcem dragocen dokument. Kot zbiralec starin je imel precej bogato zbirko, zato nas zanima, kako je sedaj z njo in kdo jo upravlja? Je morda dostopna za ogled?

F. J.

Kulturno društvo GOMILSKO

Pevci obeh zborov vas vabimo na

SILVESTROVANJE
v domu krajanov na Gomilskem.

V novo leto vas bodo popeljali pevci: **Edvin Fliser, Rudi Trojner in Inge Brüggeman** ter ansambel **Slovenski muzikantje**.

Rezervacije dobite na blagajni Doma vsak dan od 18. do 20. ure. Informacije na telefon 701-561 (Urnikar).

ljubljska banka

Iz miličnikove beležnice

PROMETNE NEZGODE

Dne 15. novembra 1986 ob 00.30 je prišlo do prometne nezgode na regionalni cesti Arja vas—Tilovo Velenje v kraju Vinska gora. Voznik osebnega vozila **Bojan Leban** je zaradi neprimerne hitrosti v ovinku zapeljal s ceste in se zaletel v drevo. Pri tem je bila potnica **Karmen Leban** laže poškodovana, **Simon Kumer** pa huje.

Dne 23. novembra 1986 ob 17.55 se je v Kardeljevi ulici v Žalcu pripetila prometna nezgoda, v kateri je izgubil življenje kolesar **Jože Podbevšek**. Povzročitelj nezgode je bil voznik osebnega avtomobila **Roman Plahuta** zaradi pretesnega prehitevanja. Kolesar Jože Podbevšek je naslednji dan umrl v celjski bolnišnici.

Dne 26. novembra 1986 se je ob 23.30 pripetila prometna nezgoda na lokalni cesti v Braslovčah. **Matjaž Turnšek** je v blagem levem ovinku zaradi neprimerne hitrosti zapeljal s ceste in trčil v drevo. Voznik se je pri tem huje poškodoval.

Dne 30. novembra 1986 ob 17.50 je v Grižah povzročil nezgodo voznik kolesa z motorjem **Ivan Rogel**. Ta je v bližini osnovne šole v Grižah dohitel peško **Marijo Guček**, ki jo je med pretesnim prehitevanjem zbil po vozišču, da si je pri tem zlomila roko. Miličniki so ugotovili, da je voznik Rogel vozil pod vplivom alkohola.

Dne 30. novembra 1986 se je ob 15.30 pripetila prometna nezgoda na lokalni cesti, ki vodi proti naselju Vransko. Nezgodo je zaradi neprimerne hitrosti in pod vplivom alkohola povzročil **Jože Rajšp**, ki je z osebnim avtomobilom zapeljal s ceste in se prevrnil na bok, pri čemer se je potnik v avtomobilu huje poškodoval. Ob nezgodi je imel voznik Rajšp v organizmu 1,8 promile alkohola, le nekaj dni prej so miličniki proti njemu ukrepali tudi zaradi vožnje pod vplivom alkohola, očitno pa to nanj ni vplivalo.

Dne 6. decembra 1986 je ob 14.50 prišlo do prometne nezgode na regionalni cesti Arja vas—T. Velenje v Vinski gori, ko je voznik motornega kolesa **Štefan Rovin** na ravnem delu ceste zaradi vinjenosti zapeljal s ceste in se prevrnil na bankini. Pri padcu se je laže poškodoval.

Dne 8. decembra 1986 je ob 20.30 vozil voznik osebnega avtomobila **Jože Travner** po lokalni cesti v Braslovčah. Voznišče je bilo na nekaterih delih spolzko in poledenelo. Ker Travner hitrosti ni prilagodil razmeram, ga je začelo zanašati, pri čemer je zapeljal s ceste na travnik, se prevrnil in trčil v drevo, zaradi česar se je laže poškodoval.

Dne 10. decembra 1986 se je ob 19.40 pripetila prometna nezgoda na regionalni cesti Arja vas—T. Velenje v Vinski gori. Povzročil jo je voznik osebnega avtomobila **Vekoslav Petrovič**, ki je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal v ovinku s ceste. Pri tem se je vozilo kotilo po nasipu in obstalo na travniku. V nezgodi se je sopotnica **Borika Spasič** huje poškodovala, voznik pa je vozil pod vplivom alkohola (1,1 promile).

Dne 15. decembra se je ob 12.30 pripetila prometna nezgoda v Črnovi na regionalni cesti v smeri Vinske gore. Iz smeri Arja vas je vozil osebno vozilo **Silvester Žuber**, ki ni prilagodil hitrosti razmeram na cestišču, ki je bilo spolzko in zasneženo, zato ga je nekaj metrov pred odcepom za Dobro zaneslo v levo in je trčil v nasproti vozeče tovorno vozilo. Pri trčenju je bila **Marija Žuber** hudo poškodovana.

KAZNIIVA DEJANJA

Miličniki Postaje milice Žalec so prijeli še eno skupino mladoletnikov, ki je na območju Polzele, Braslovč in Preboda storila preko dvajset različnih kaznivih dejanj. V skupini so bili 15-letna B. B. in B. M., šestnajstletni V. D., B. S., Z. S. in G. J. ter 17-letna S. R. in D. S. Dejavnost skupine je bila zelo pestra, saj so odvzeli več motornih vozil na Polzele, traktor in jeep v Braslovčah, večkrat vliomili v restavracijo Jezero v Braslovčah, kradli pa so tudi različne dele motornih vozil.

Letos je to že četrta odkrita skupina mladoletnikov, ki je izvajala kazniva dejanja, zato miličniki ponovno opozarjajo starše, da bolj bdijo nad svojimi mladoletnimi »nadobudneži«, da ne bodo kasneje preseženi zaradi njihovih dejanj.

V zadnjem času je v občini vse več tatvin lesa. Predvsem gre za les, ki je požagan in pripravljen za odvoz. Lastnike lesa vse pogostje prehitijo pri prevozu nepoklicani, ki si s tem pridobijo premoženjsko korist. Zato miličniki predlagajo, da lastniki pripravljen les tudi odpeljejo, sicer pa naj ga pustijo raje na nedostopnem kraju, od koder ga brez ustrezne mehanizacije ne bo mogoče odpeljati.

Hmezzad

INTERNA BANKA | ŽALEC

SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1987KOMPAS
JUGOSLAVIJAVABIMO VAS,
POTUJTE Z NAMI!

VABIMO VAS: POTUJTE Z NAMI!

NA SNEG — SMUČANJE IN ZABAČ

NOVO

— LETALSKI ARANŽMAJI!

— Francija — 24. 1. 1987

— Andora — Ordino (Španija)

— Bolgarija — Borovec

— smučanje v Jugoslaviji — Kranjska gora, Bovec, Kobarid, Tolmin, Most na Soči, Popova Šapka, Kope nad Slovenj Gradcem

NA MORJE — ZDRAVILIŠČA — NOTRANJOST NAŠE DOMOVINE:

Priporočamo:

SENIOR KLUB V DUBROVNIKU (letalski prevoz, ugodne cene)

NEW YORK — 15. 1. in 22. 1. 1987 — 6 dni

V KAIRO — LUXOR — ASUAN — 21. 1. 1987 — 9 dni

NA STROKOVNE OBISKE SEJMOV, RAZSTAV

Köpenhagen — AGROMEK '87 — 30. 1. 1987 — 4 dni, letalo

(Mednarodna razstava kmetijske mehanizacije, vzreje plemenskih govedi in svinjereje)

Nürnberg — 38. SEJEM IGRAČ — 5. 2. 1987 — 3 dni avto-

bus

Sprejemamo naročila za letalske vozovnice za domači in mednarodni promet, železniške vozovnice, spalnice...

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER POSLOVNIM SODELAVCEM ŽELIMO VELIKO OSEBNE SREČE IN POSLOVNIH USPEHOV V LETU 1987

VAŠA AGENCIJA
KOMPAS JUGOSLAVIJA
DE ŽALEC

FOTOKRONIKA

S pesmijo in besedo so člani Koroškega partizanskega pevskega zbora iz Celovca v žalskem kulturnem domu pripravili srečanje v pravem pomenu besede. Predstavili so namreč svoj položaj in boj za narodni obstoj, ki je vsako leto težji. Zato je njihovo poslanstvo toliko pomembnejše, mi pa želimo, da bi na tej poti vztrajali.

jk

V okviru festivala Revolucija in glasba se je v žalskem kulturnem domu predstavil moški pevski zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine. Z izbranim petjem so pripravili lep umetniški večer, v katerem so prepevali partizanske, umetne in narodne pesmi. Zbor vodi Klaudio Coloni.

jk

Krajevna organizacija Rdečega križa je letos že drugič pripravila krvodajalsko akcijo. Tudi tokrat so bili z odzivom zadovoljni, saj je kri darovalo več kot dvesto krajanov iz Vrbja, Galicije, Gotovelj in Žalca. Poudariti je treba, da se je tokrat udeležilo akcije precej mladih, precej pa je bilo tudi tistih, ki so kri darovali prvič.

jk

Ekipa v malem nogometu Manchester iz Žalca je tudi v letošnjem letu dosegla velik uspeh v tekmovalju za slovenski revlinalni pokal. Uvrstili so se v finale, v katerem so se pomerili z ekipo Surovina—Talci iz Maribora. V regularnem času se je tekma končala z neodločenim izidom, v podaljšku pa so bili boljši Mariborčani. V finalnem turnirju v Celju je sodelovalo trinajst ekip, za najboljšega strelca je bil proglašen Saško Šarlah, Boštjan Žgank pa za najboljšega vratarja.

jk

VSEM OBČANOM ŽELI SREČNO IN USPEŠNO

NOVO LETO 1987

in se priporoča za obisk

Savinjski magazin Žalec

